

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БҮРЯАДАЙ ГУРГАЛДАЙ

Бүгэдэ арадай сонин

1921 оной
декабриин
21-нээ гарага

2000
ноябриин
30

Үбэлэй эхин
улаагшангахай
харын
4
гарагай 5
ЧЕТВЕРГ
№ 143 (20350)

№ 47 (193)

Анхарыт! Анхарыт! «БУРЯАДАЙ ГУРГАЛДАЙ»

-Буряадай гургалдай гүүлэдэг арадай дуушан, «Бадма Сэсэг» театрай бэлигтэй залуу артистка, соёлой болон искусствын академин оюутан Бадма-Ханда Аюшеевагай анха түрүүшын зохёохы үдэшэ декабриин 5-да оперно театр соо үнгэргэгдэхэнь.

Хитадай Шэнэхээн нотагаа түрэл тоонтооо бусаһан эдир заахан басаганай хуби заяанда, бэлигэйн хүгжэлтэдэ Улаан-Үдын 1-дэхи лицей-интернадай багшанар, «Наран» ансамблин хабаадагшад ехэ аша цүлөө үзүүлэһи байна.

Шэнэхээнэй урданай буряад дуунуудые, мүнөө үеын эстрадна дуунуудые зохёохы үдэшэдөө дуулаха Бадма-Ханда Аюшеева бүхы зоние, дуунда дуратайшуулые концерт наадандаа урина.

Бэлигма ОРБОДОЕВА.

Буряад Республикын ажануугшадта ХАНДАЛГА

ООН-ой Генеральна Ассамблейн 47-дохи сессидэ соносхогдоһон инвалидуудай Уласхоорондын үдэр жэл бүри декабриин 3-да тэмдэглэгдэг болонхой.

Һүүлэй жэлүүдтэ Буряадта эрэмдэг бэетэй зоной тоо 10 процентээр гэшлэнэ. Мүнөө үегэ 54 мянган хүн тоологдоно. Эгэмнай ажабайдалай бэрхэшээлүүдтэ ехэ ядгарга, сэдхэлээ зобоодог хүнүүд гэшэ. Тиймэхэ түрэнэй талаһаа тэгээндэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Эгэ зоние социальна талаар хамгаалха хэрэг манай орон дотор «Россин Федерацида инвалидуудые социальна талаар хамгаалха тухай» Федеральна Хууляар баталгааранхай. Бюджетһээ мүнгэ зөөриин ёһото хэмжээндэ номологдоогүй байбашье, тэгэниие медико-социальна хиналтада табиха, эмшэлхэ, элүүржүүлхэ ажал хүдэлмэри ябуулагдал байдаг. Жэл бүхэндэ 30 мянган эрэмдэг бэетэй зон тоо бүридхэлдэ абтажа, иимэ хиналта, шалгалта гарадаг. Гагна республика дотор тэгээндэ пенси болон пособинуудые саг соонь түлэхэ, гэр байрын-коммунальна хангалануудай талаар хүнгэлэлтэнүүдые олгохо гэхэхэ эхилээд тусгаар анхарал хандуулагдал байдаг.

Хүндэтэ нотогаархиг!

Хари хүнэй үбшэ зоболоние ойлгодог, иимэ зондо энэрхы сэдхэлтэйгээр хандага бүхы хүнүүдтэ, ажалша коллективүүдтэ, акционернэ бүлгэмүүдтэ, банкнуудай болон жасануудай хүтэлбэрлэгшэдтэ ханданабди.

Хүндэ туһалха эрмэлзэлтэй, энэрхы сэдхэлтэй байял. Эрэмдэг бэетэй зондо, иимэ хүгдэгтэ, тэгэнэй гэр бүлэнүүдтэ тодорхой туһаламжа үзүүлжэ, энэрэл хайраараа тэгэниие бү орхиёл, шадал зэргээрээ анхарал хандуулжа байял.

Эрэмдэг бэетэй зондо анхарал хандуулжа байбал, эгэмнай социальна талаар эгэбхитэй болохо аргатай зон гэшэл.

Ажабайдалда эрэлхэг зоригтойгоор хандага, тусгаар өөрынхээрэ дурладаг, бага шадалтай, ёһоор хамгаалагддаггүй эгэ зондо энэрэлтэйгээр, уян сэдхэлтэйгээр хандажа, туһа хайраараа орхиогүйт гэжэ этигэн, Та бүгэдэндэ ханданабди.

Буян үйлэджэ ябаял!

Буряад Республикын
Правительствын дэргэдэ
инвалидуудай хэрэгүүдтэ талаар
залан хүтэлбэрлэгийн совет.

с 4 по 25 декабря
в МАГАЗИНАХ
Василиса и Белая техника
РОЖДЕСТВЕНСКАЯ
мега
распродажа

аудио-, видео-, бытовой техники
Предварительное купона - СКИДКА 3%,
имеющим дисконтные карты Василисы - СКИДКА 5%.

Популярный товар по этому купону в наших магазинах, Вы становитесь участником РОЖДЕСТВЕНСКОЙ ЛОТЕРЕИ. При покупке продавца фиксирует номер Вашего купона в специальной карточке, а по окончании мероприятия эти карточки будут разыграны в лотерею. Главные призы: телевизор Samsung Proline II, холодильник Атлант и фирменный центр Samsung!

Победители розыгрыша будут названы на телеканале БИТРК 30 декабря. Вы можете пользоваться купоном многократно в течение всей акции, а также передавать Ваш купон для покупки своим друзьям и знакомым - это значительно повысит ваши шансы в лотерее!

Справки по телефонам 21-41-67, 21-45-03, 34-04-44, ул. Ломоноса, 40, отд. в ТД - Юбилейный, ул. Борсова, 7а.

Сибирьтэ ута үбэл болодог. Үбэлэй утаханда байшан гэрнай дулаа бууяжа, гаатай зохид байһай гэжэ хүсэдэгбди. Дулаасуулха ямар хэмжүүртэй түхээрлэгэ шэлэхэб? Энээн тухай бидэ «Сибтехнострой» гэһэн хизаарлагдамал харюусалгатай бүлгэмэй оптово ба рознично худалдаа наймаанай таһагые даагша Константин Пасынковтой хоорэдэһэн байнабди.

«УТАҺАТАЙ ПЕЭШЭН»

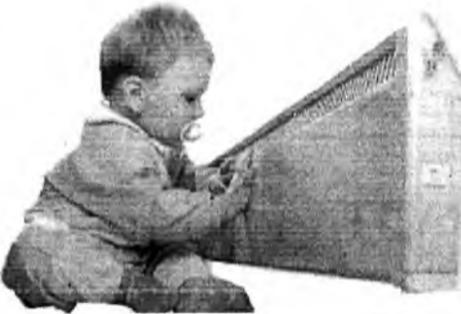
- Дулаасуулгын түхээрлэгэ хэрэглэхэдэ хэр гарашатай гэшэб?

Эцэтнай сагай улариһаа, байшан-гэрэй дулаа бариха шанар, шэлжэнүүдһээ, ямар зэргэ дулаан болгохо эзэдэйн хүсэлһөө, мүн элшэ хүсэнтэй тарифуудһаа дулдыдаха бээ. Дулаасуулгын түхээрлэгэнүүд 100 процент ашагтай гэхэ гү, али хэрэглэгдэһэн элшэ бүхэн дулаа өөршэлэн байгуулха болоно. Элшэ хүсөөр хүдэлдэг термостадай дулаасуулгын түхээрлэгэнүүд аятайгаар ашаглаха гэбэл, элшэ хүсэ багаар хэрэглэжэ хүдэлгэхэ арга байна. Термостадыень 20°С-һаа 10°С доошолуулан тааруулбал, элшэ хүсэ хэрэглэжэ 5 процентээр доошолуулахат. Гэр байрын дулаанай һүүдэ гарахагүйн тула иимэ хэмжээнүүдые абаха шухала:

- үүдэндэнь хаалта табиха;
- сонхонуудтань нягтаруулан дулаалха силиконово зүйлнүүдые хэрэглэхэ;
- сэнтэдэг ханануудыень, доодо ба дээдэ шалануудыень минватаар шэлгэхэ.

- Утаһатай пезшэнээ хаана тодхобол дээрэ гэшэб?

- Дулаасуулгын түхээрлэгэ гадаада

ханын дэргэдэ сонхо доро табяад байбал эгээл һайн. Тийгэбэл хүйтэн хана дамжан дулаан агаар гэр байра хангаха байна.

- Дулаасуулгын түхээрлэгэ бүхэндэ термовыключатель бии, агаарай шэлгэхэ замай гэнтын ушараар хаагдабал тус түхээрлэгэ хүдэлхыень болгоулжархиха аргатай. Дулаасуулгын бүхы түхээрлэгэнүүдтэ сертификат олгогдонхой ба техникын аюулгүй байдалай эрилтэнүүдтэ харюусана.

«Сибтехнострой» - «ENSTO Электро» эмхиин тусхайта хамжагша - манай гэр байра, офис, магазиние аятай зохид дулаахан болгохо, саг ба мүнгэ зөөри алмаха хэрэгтэтай туһатай.

МАНАЙ МАГАЗИНУУД:

Ключевская үйлэс, 4, тел. 37-52-11
Пр. Победы, 10, тел. 21-51-91,
Борсоовой үйлэс, 19,
тел. 21-36-22, 21-47-44.

На правах «рекламы» статья про печки (Сибтехнострой).

Хүндэтэ нүхэд! Улаан-Үдын залуушуул!

Үдэр бүхэндэ залуу үетэмнай ерээдүйн байдалаа байгуулха хэрэгтэ заатагүй хабаадаха байһанаа мэдүүлээд, «Хотын оюутадай эблэл» гэһэн залуушуулай нэгэдэл - энээнэй гэршэ.

Улаан-Үдын оюутадай эмхидхэн байгуулгын съездые, тэрэнэй залуу ударидагшадые амаршалнаб.

Энэ съезд залуу үетэниие нэгэдүүлхэ ёһотой, хотын социальна шухала удаха шанартай үйлэ хэрэгүүдтэ хабаадуулха, бэлиг шадабарияа бүрин түгэс тодоруулахадань туһалха үүргэтэй.

«Хотын оюутадай эблэл» гэһэн нэгэдэл залуу хүн бүхэндэ өөрыгөө мэдэрхэдэнь туһа хүргэхэ, хотын ерээдүйн байдалай түлөө харюусалгатай байхыень хүмүүжүүлхэ гэжэ найданаб.

Эб хамта ажаллажа, ниислэл хотоёо дээшэнь үргэхэбди, гоё һайхан болгохобди гэжэ этигэнэб.

Съездын делегадуудта зол жаргал, хүсэл зориг, амжалта хүсэһэб.

Улаан-Үдэ хотын мэрг.

Г.А.АЙДАЕВ.

ДУЛААСУУЛАГДАХА ТАЛМАЙН ЖЭШЭЭТЭ ХЭМЖЭЭНҮҮД.

Хүсн ватт	Дулаасуулагдаха талмай, м2	
	дунда зэргээр дулаасуулга	һайнаар дулаасуулга
500	5,5	6,5
1000	8,0	9,5
1500	10,5	12,5
2000	13,0	15,5
2500	15,5	18,5
3000	18,0	21,5
3500	20,5	24,5
4000	23,0	27,5
4500	25,5	30,5
5000	28,0	33,5

Буряад Республикын Правительствын ээлжээтэ заседани ноябриин 28-да боложо,

республикын социально-экономическа хүгжэлтын 9 харын дүнгүүд, ерэхэ жэлэй хараа зорилгонууднаа гадна, шухала асуудалнуудые зүбшэжэ, хэлсэгдээн асуудалнуудаар тодорхой тогтоолнуудые баталан абаба. Байгша оной юэн харын дүнгүүдээр республикын промышленность яһала

Буряад Республикын Правительствата АМЖАЛТАҺАА ЭХИ АБАН...

амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ, энэ хугасаада 8280,4 миллион үхэригэй продукция үйлдэбэрилбэ гэхэ гү, али нёдондой энэ үеынхитэй сасуулбал, энэнь 106 процентдэ хүрбэ. Дэлгүүрэй оршондо хүдэлмэрилжэ байһан ажалша диэлэнхи коллективүүд, сагай эрилтээр ажал хэрэгүүдээ

эмхидхэнэй ашаар иимэ амжалтануудые туйлаа гээд элидхэлшэ республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэй орлогшо В.К.Агалов онсолоод, хуушанайхяараа ябаашад үшөө олон лэ байһаар гээд элидхэлшэ тэмдэглээ. Заседаниин хүдэлмэриие Буряад Республикын Президент-Правительствын

Түрүүлэгшэ А.В.Потапов хүтэлбэрилбэ. Республикын ажабайдалда хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ Буряад Республикын Арай Хурал Түрүүлэгшэ М.И.Семенов, Правительствын гшүүд, уригдаһан тушаалта нюурнууд эдэбхитэйгээр хабаадаа. Далай ХУБИТУЕВ.

«Аласай холбоон-2000» гэһэн конкурсно

АРЮУН ХАРГЫТАЙ ДУУРИСХА

Ужам Буряад орондоо нилээд сууда гараһан, хари гүрэнүүдтэ мэдээжэ болоһон, бурханай үгэһэн оюун бэлгитэй, хүн зондо тухтай, үбшэн зоболонһоо зайлуудат, сэбэрлэжэ арюудхадаг, хүн бөөень бэелүүдэг Бөөнэрэй эбэлэй президент Надежда Ананьевна Степановатай уулзажа, сэдхэлээ ханап хөөрэлдэбэди.

Надежда Ананьевна Хэжэнгийн аймагай Загаһата нотагта түрэнһэн намтартай. Надежда Ананьевнагай намтар, ажабайдал тухайн олон тоото статьянууд буряад, ород болон гадаадын оронуудай хэлэнууд дээрэ толилогдон юм. 1997 ондо «Призывающая богов», «История и жизнь бурятской шаманки» гэжэ ном Италида холбэгдэһэн юм. «Бага байхаһаа юумэ харадаг байһандаа, тэрэһинээ ехэ гайхадаггүй хэм. Хүнүүд лэ булта тиимэ бэлгитэй байгаа ёһотой гэжэ ханадаг байгаа. Эжымни малдаа гараад орожо ерэхэдээ, гансаараа үлэһэн басагаая орон дороһоо ошожо гаргадаг хэн» гэжэ Н.А.Степанова дурдана.

Загаһатын дунда нургуулиин удаа Зүүн Сибириин соёлой институтдай библиотечнэ факультетдэ хуража дүүргэд нотагаа бусаһан юм. Нотагтаа номой сангай хүдэлмэри хэнгүй, Чисаанын дунда нургуулида багшаар хүдэлөө хэн. 1992 ондо римбүүшэ, дзогченэй ехэ багша Намхай Норбын Буряад орон хэһээл хэхээе ерэхэдэнь, Надежда Ананьевна Степанова ехэ

багшаһаа лүн абанһан юм. Ундэр түрэлтэ римбүүшэ багша Н.А.Степанова тухай мэдээсэл абажа, Италида эмхидхэгдэһэн Дзогченэй бүхэдэлхэйн түбтэ - «Меригарта» хэблэгдэдэг «Миррор» гэһэн сониндо энэ мэдээсэлэе барлаһан юм. Тэрэ үедэ буулгагдаһан

дзогчен-суртал болон Намхай Норбо римбүүшэ тухай «Путь к свету» гэһэн баримтата фильм соо уран зурааша Б-А. Дугаров, Н.Степанова гэгшэдэй бэлиг шадабари харуулагдаа хэн. Удангүй Надежда Ананьевна Италида уригдажа, түрүүшынхией тэндэ ошожо ерээ хэн. Тэрэһинээ хойшо Итали тоолошогүй оло дахин ябадаг болобо. Италиһаа гадна Франци, Австри, Монгол гүрэнүүдтэ Надежда Ананьевна Степанова угайнгаа шэдитэ оюун бэлгитээрэ суурхаа бэлэй. 2000 оной ноябриин 14-өө 18 болотор Ташкент хотодо ЮНЕСКО-гэй эдэбхээр болоһон суглаанда урилгаар ошоһон байна. Эндэ 32 гүрэнһөө элдэб шажанай түлөөлэгшэд уригдажа хабаадаһан юм. Буряад орондо олон яһатан хайшан гэжэ ажаһуунаб, элдэб шажантанай ударидагшад хуорондохой эбэй холбоон тухай Надежда Ананьевна элидхэл хэнһэн байна.

Нүүдэл суглаанууд Бухара, Самарканд гэжэ хотонуудта үнгэрөө хэн. ЮНЕСКО-гэй ехэ суглаанай нүүдэд нүхэдэйнгөө урилгаар Итали дахинна ошоо хэн. Италида ажаһуудаг бүхи аргашан медиумүүд, психотерапевтиүүд, психиатриууд сугларжа, суута иезуит орденной 5 дабхар ордондо гурбан хонго соо зүбшэнһэн юм. Энэ суглаанда хүн зондо хайшан гэжэ туһа арга хэхэб гэһэн олон бэрхшээлтэй асуудалнуудые табижа, ехэ форум үнгэрөө хэн. Тэрэнэй нүүлээр Австри ошожо, Венэдэ «Бурядай бөөнэрэй бодото

хэрэг» гэһэн семинар үнгэргэжэ, үргэл мургэл хээд, хүн зоние аргаха сагтань аргалаад ерэнһэн байна.

Аргалһан зонинь булта элүүр энхэ, хайн байдаг. хаяхана Италиһаа «хорошо, что ты, Надя, есть на свете» гэһэн телеграмма абаад байнаб гэжэ баясан хэлээ хэн.

Недондо Неапольда нүхэдөөрөө хамта бурядай бөө шажание сахиха «Энхэрэл» гэжэ нэртэй дээдэ нургуули нэһэн байна. Хотын мэри, социальна албан, олонийтын экологиин эмхинүүд спонсорнууд болоһон юм. Надежда Ананьевна мүнөө Зүүн Сибириин соёлой академида хүдэлнэ. Энэ хүндэ хүшэр сагта залуушуудда туһалха ханаатай. Италийн нүхэдэйнгөө дэмжэлгээр «Энхэрэл» гэжэ дээдэ нургуулиһаа 1800 доллар, урмашуулгын шан асарһан юм. Энэ мүнэнг академини оюутагта - үншэн үхибүүдтэ үбэлэй сессиин дүнгөөр үгтээ ёһотой.

Уласхоорондын «ФАО» гэжэ эмхи бии. Энэ хадаа газарые, ой модо, адуу мал хамгаалагда туһа хүргэдэг эмхи болоно. Энэ «ФАО» гэжэ эмхидэ Буряад оромнай ороо һаа, хонийнонгоо үүлтэр хайжаруула хэмди. Хүдөөдэ һуудаг зондо нэгэ бага хүнгэн болохо хэн. Энэ асуудалаар танил Австриин, Италийн нүхэдөөрөө хөөрэлдэхэдэни, гуйлтаяа бэшээд үгэгты, экспертүүдые Буряад орон эльгэжэ, аргатай наань, мүнгөөр, техникээр туһалхабди гэнэ. Буряад Республикын Правительствын дарганартай хөөрэлдэхэ хэрэгтэй, - гэһэн бэрхшээлтэ асуудалнуудые табиһанай манай аргашан хууна.

Бурханһаа үгтэһэн бэлгитэ бултанда хүртөөжэ, буряад арадтаа аша туһаая үзүүлжэ ябарайгты гэжэ олоной түлөө оролдодог арюун харгытай Дууридог удаган Надежда Ананьевнада хүсэе!

Соёлма БАЙМИНОВА. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н.А. Степанова Ташкентдэ ЮНЕСКО-гэй суглаанда.

На конкурс «Баатар мэргэн-2000»

ПЕРВЫЙ ПРОМОУТЕР ИЗ БУРЯТИИ

После летней сессии, находясь под впечатлением Московской Олимпиады, 19-летний внук выдающегося окинца Шарлай Убашеевича Аюшеева, студент БГПИ Зоригто Саханов неожиданно уехал в Хабаровск и поступил в Хабаровский институт физической культуры. Так он предопределил дальнейшую свою судьбу. Сын первого спортсмена Оки Ивана Саханова, организатора спортивной жизни в горном крае, решил получить высшее спортивное образование.

Занятие боксом, спортивная наука увлекли студента Саханова. Зоригто в свободное от тренировок и занятий время с удовольствием занимался общественными делами. Лидер по натуре, Зоригто своим успехом в учебе и спорте завоевал уважение среди студентов и преподавателей. Приезжая домой на каникулы, он убеждал своих друзей, что для улучшения спортивной подготовки земляков нужны дипломированные кадры. Ему очень благодарны мастера спорта СССР, военком Окинского района Булат Хаханцаков, тренеры Окинской ДЮСШ Василий Пронтеев, Санжа Гончиков, мастер спорта по борьбе Вячеслав Сыренов, живущий в Санкт-Петербурге. Именно с его подачи они освоили вольную борьбу, увидели мир, стали специалистами.

Вместе с дипломом с отличием Зоригто Саханов получил целевую аспирантуру в Ленинградском институте физкультуры имени Лесгафта. Здесь Саханов познакомился с сыном известного японского спортивного деятеля

Маруями, будущим президентом Калмыкии Кирсаном Идумжиновым и другими интересными людьми.

В 1987 году в городе на Неве Саханов, блестяще защитив кандидатскую диссертацию, становится спортивным ученым. Кстати, он первым из хабаровских выпускников получил ученое звание кандидата педагогических наук.

По приезду в Хабаровск Зоригто Иванович завел свою кафедру. Но ленинградцы часто приглашали Саханова на тренировочные сборы сборной команды СССР по боксу, научно-практические конференции и семинары по физкультурно-спортивным проблемам. Вот уже десять лет Зоригто Иванович живет в Санкт-Петербурге и занимается преподавательской и предпринимательской деятельностью. Впервые я познакомился с ним осенью девятисто второго года, когда в северной столице проходила первый чемпионат России по вольной борьбе. Тогда он помог нашим ребятам устроиться в престижной гостинице, решал сложные проблемы с авиабилетами и обеспечил многочисленных болельщиков из числа наших земляков. Удачливый бизнесмен, серьезный ученый пользовался заслуженным авторитетом среди земляков и спортивной общественности Санкт-Петербурга.

Он тесно сотрудничает с главой районной администрации Валерием Монголом, депутатом НХ Доржо Наханцаковым. Со студенческих лет дружил с известным борцом, теперь тренером Сергеем Галсановым. Налажены хорошие контакты с Сергеем Замбаловым. Вместе с единомышленниками принимал самое активное участие в новом деле - в раскрутке Анатолия Миханцова. Теперь, как специалист по боксу, выводит на профессиональный ринг японца Ююха бурятских боксеров Александра Бахтина и Матвея Цыдыжапова. 20 ноября в Токио они выиграли первые свои бои. Депутат Государственной Думы РФ Бато Семенов доволел работой своего помощника Зоригто Саханова в Москве и в Санкт-Петербурге. И недалек тот день, когда З.Саханов станет доктором педагогических наук.

Валерий СЫДЕЕВ.

«Буян хэшэг - 2000» гэһэн конкурсно

АРАДТАА ТУҺАЛХА АЗА ЖАРГАЛТАЙ

түрэл республикынгаа Правительствын Хүндэлэй грамтаар шагнадаһан габыатай. Баяр Абидуевич институтдайнгаа удаа 5 жэлэй туршада пачертательна геометрии багшаар ажаллаад, удаан Улаан-Удын трикотажна фабрикада гол мэргэжэлтээр, начальнигаар, хангалгын талаар директорэй орлогшоор шадамар бэрхээр хүдэлөө. Эндэ тэрэнэй олзын хэрэг эрхилэлгын шадабари, хүтэлбэрилэгшын онсо бэлиг элэрээ хэн. Эндэ 15-16 жэл соо хүдэлхэдөө, фабрикингаа ажалай харилсаа холбоо Монголдо, Хитадта үргэдхэһэн аша габыатай.

Харин дэлгүүрэй харилсаанай үедэ дүрбэн хүүгэдээ - 2 хүүүүд, 2 басагадаа хүл дээрэнь гаргаха, гарын ганзагада, хулын дүрөөдэ хүргэхэ зорилготойгоор инаг хайрата, шударгы бэрхэ, урагшаа ханаатай Валентина нүхэртээ эдэе хоолой кафенүүдые - «I Сэтури» 1997 ондо, удаан КСК-да «II Сэтури» 1998 ондо, мүн лэ энэ жэлдэ хуушан магазинэй орондо Дээдэ Онгостойдо «Хульхисөөн» гэһэн буряад

маягтай нэеи гэртэл адли байшантай, түрэл арадайминэй эдэе, хундын хоол дурадахаг эмхинүүдые нэһэн юм. «Мэдээжэ артист, урданайнгаа ёһо заншал һайн мэдэхэ байһан Г.Цыдыжаповай буряад эдэе хоол тухай номой удхаар зүбшэл заабари хэрэглэн, хонийной,

үхэрэй мяхаар, һүүөөр хэгдэһэн һайн шанартай хоол - зөөхэй чанахаһаа эхилээд, лапшаатай шүлэ, мяханай дээжэ бүхэлээр мяханһаа, буузаһаа эхилээд ороймог, хуушуур гэхэ мэтын зүйлүүдээр хүн зоноо, холын оронуудай айлпадаа хүндэлнбэди. Хоёр жэлэй туршада 14-16 хүнэй байрлаха гостиница - зохид буудал бариха хүсэлтэйбди. Бэлиттэй зоние эрдэмтэдые, артистнаые, поэтагаархидаа эдэе хоолоор хангадагбди, шадаха эзгээрээ туһалдагбди. Бэлиттэй дуушан Бадма-Ханда Аюшеевагай анха түрүүшын тоосоото концертад туһа хүргэнбэди гэжэ зондоо туһалха гэһэн зориг хүсэлтэй, буян хэшэгтэй Б.А. Хайдапов хөөрөө хэн.

Сагалганай үедэ, Илалтын 55 жэлэй ойң баярта - наһатай зондоо, поэтагаархинаа Хайдаповтанай бүлын дэмжэдэг байһандань, баяртгайбди. Буряад маягтайгаар бүхэли комплекс бариха, арадайнгаа нэрэ нэрлүүдэ тэрэ хүсэлтэй. Тээмэндэ радиокосмофизикин уласхоорондын зүбэлхэнэй

эрдэмтэдые буряад эдэһэй дээжээр угтаа хэн. Арадайнгаа соёл, ёһо заншал, угай байлг үргэжэ байһан эрхим хүбүүдэйминэй нэгэн, бэлиттэй инженер юм, - гэжэ «Хэжэнтэ» эбэлэй түрүүлэгшэ, ажалай ветеран Борис Эрдынеевич Доржиев омогорхон хөөрөө хэн.

Эхэ, эсэгшнээ замаар ВСТУ дүүргэһэн экономист Чимит-Доржо хубүүниинь, нургуулида һурадаг Ринчима, Гарма-Ханда, одхон Дугар-Жамса хубүүниинь поэтагаархидайнгаа, юрын зоний баяр баясхаланда хүртэжэ, аба эжынгээ туһалагшад болохтой. Түрэл Хэжэнгын сахюусад, бурхад - Шалсаана буурал баабай, Хульхисөөнэй Хойто Буураа баабай, Эрээн Хада, Хульхисөөн, Бамба хатаан эжы нуурнуудайн алуудууд арадтаа аша буянтай ябаха хүсэлтэй Баяр Абидуевич ажал хэрэгтэнь сариюп харгы нээжэ, гэр бүлөөрөө буян хэшэгтэй, буряад нэрээ нэрлүүдхэ, олондо туһалха одо заяатай ябахань болтогой!

Бэлигма ОРБОДОВА. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баяр Абидуевич Хайдапов Валентина Гармаева нүхэртээ, Ринчима, Гарма-Ханда басагатаа, I-дэй кластса ороһон Дугар-Жамса хубүүнтээ. Гэр бүлын альбомһоо.

Урдаһаа ерэнһэн хүниие ундаалуулаха, хойноһоо ерэнһэн хүниие хоолуулаха гээшэ дэлхэйдэ эгээл ехэ буян гээсэдэг ха юм. Хүнүүдые халуун эдээгээр угтахадаа, буряад, маягаар бэлдэдэг буян хэшэгтэй «Сэтури» фирмын генеральна директор, бүхи республикада мэдээжэ болоһон олзын хэрэг эрхилэгшэ Баяр Абидуевич Хайдапов Хэжэнгийн аймагай үлзы һайхан Хульхисөөн нотагта 1954 оной түрүүшын үдэр - январин 1-дэ алтан дэлхэйдэ дээрэ мундэлөө, хүн нэрээ нэрлүүдэ бэлэй. Гурбан аха дүүнэртэй Баяр хубүүн энэрхы сэдхэлгэй, 3 хубүүдтэ дээдэ нургуули үгэһэн Цырма Абидуевна эхынгээ, энхэрэл һайхан Лубсан-Цэбэг нагаса эжынгээ халуун анхарал доро үлдэжэ, дунда нургуулиингаа һүүлдэ ВСТИ дүүргэжэ, хүнгэн промышленностин машинанууд болон аппаратауд гэһэн факультетдэ инженер мэргэжэлтэ болоһон юм. Наһанайн хани, уян зулгы зантай, урин дулаан шарайтай Валентина Гармаева баһал энэл институтдай машина бүтээлгын факультетдэ технолог мэргэжэлтэй боложо, олон жэл соо Баяр Абидуевичтаа Улаан-Удын гадар трикотажа хубсаһанай фабрикада амжалта түгсөөр ажаллажа, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медалаар,

ХҮДӨӨ НЮТАГУУДНАЙ ҺЭРГЭХЭ ГҮ?

Республикын толгойлогшо Леонид ПОТАПОВАЙ албанай хэрэгээр Мухар-Шэбэрэй аймагта ошоһоной эсэстэ Буряад ороной 15 аймагуудай хүдөө ажахын предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар республиканска зүблөөн болобо.

УРГАСАНЬ НАМАРТАА...

Президент Л.В.Потапов Мухар-Шэбэрэй аймагта ерэхэдээ, тэндэхи хүдөө ажахыда тохёолдоһон эрхэ байдалыг шэнжэлэн үзэхэ, дутуу аундануудынь элирүүлэхэ гэхэн зорилготой байгаа.

Мухар-Шэбэрэй аймагтай толгойлогшо Петр Носков ажахынуудайнгаа эрхэ байдал тухай хөөржэ үгэбэ. Нёдондо 12 ажахынуудай найманин 18 миллион түхэрэг ашаг олзо хуряжа, республика соогоо түрүү зэргэдэ гараа. Гурбан ажахы - «Искра», «Знамя Ленина», «Цолгинское» - ажалай салин хүдлэ саг соонь түлэжэ, бюджеттэ, бюджетдээ гадуур жасануудта үритэлгэгүй, найман ажахы республиканска эдэе хоолой корпорацийн урьһаламжануудаар тоосоо хэнхэй.

«Тугуйская нива» корпорацида, Сугайн СПК-да 1-1 тээрмэ ашаглалгада хушаагдаа. Суулгын СПК «Кузбасс» түхэлэй тарилгын агрегат худалдажа абаад, тэрээгээрээ 935 гектар орооһото ургамалнууды таряа. Байгша оной 10 харын туршада район дотор үйлэдбэрилэгдэн хүдөө ажахын продукция хэмжээн хүсэндөө байһан сэнгүүдээр 230 млн. түхэрэгтэ хүрөө гэхэ гү, али энэнь нёдондоной 121 процент болоно. Гэбэшье наагуураа барагшуу тоснуудай саана бэрхэшээлтэ нилээд олохон асуудалнууд далдалагданхай. Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үзэгээр ханаата болоогүдэнь аргагүй.

Байгаагийн болон социальна элдэб гэнэ усалнууд гансашье Мухар-Шэбэрэй таряашадта һүйд татаа бэшэ: олон мянгаад гектар орооһото ургамалнууд хүсэд болбосоржо үрдеггүй, хэдэн мянгаад тонно орооһон таряанай тоогуудта обоологдохой хэбтэнэ. Ушарынь, тэдэ олонхиоо ажахынуудай үринүүдхэ боложо, электрын элшэ хүсэндөө болоулагданхай. Иймэ эрхэ байдал олохон районуудта үзэгдэдэг.

СЭНГҮҮДНЭЭ ТОГТУУГҮЙ ЮУМЭН БАЙХАГУЙ

- Байгша оной ган гасуур манай бүхы оролдолгыёе буруу хүргөө, - гэжэ Новосретенкын таряашадай ажахын директор, Арадай Хуралай депутат Владимир Павлов хэлэбэ. - ГСМ-эй, залас хэрэгсэлнүүдэй сэнгүүд ойроо хүртэшгэгүй ехэ. хайн ургасын абтабашье, үринүүдэ хааха арга хүдөөгэйхидтэ олгохогүй байна.

1998 ондо бэшүүрэйхид орооһото ургамалнуудай хайн ургаса абхан юм. Тэдэ эдэе хоолой орооһоной болон түлишэ-тоһодолгын материалнуудай сэнгүүдэй алгасал урьһаламжяа бусааха арга боломжо таряашадта олгоногүй. Эриманин урьһаламжяа бусаабашье, лабар хүртээр орооһон гэхэ юумэниинь огтоо дуунажа, дахин лэ үридэ орохо баатай бологдодог. Мүнөөдэр ГСМ-эй 1 антрэй үнэ сэн 9 түхэрэгтэ дүтэлнхэй, электрын элшэ хүсэндэй үнэ сэн дээшэлжэ, энээнэй түлөө үринүүд ажахынуудта даашагүй дарамта боложо суларанхай.

Бүхы ажахынуудта техникэнь 80-90 процент элэжэ, бүри хэрэглэмжэһээ таранхай. Эсэстэнь тэрэ урагшаа ябангүй ото эмдэржэ, зогсожо, таряалан элдүүрилгын шанар эгсэ мууданхай... Өөһөдөнгөө хүсөөр хүдөөгэйхид шэнэ фермэнүүдые, малай байрануудые, таряанай тоогуудые, үйлэдбэрин бусад объектнүүдые бариха аргагүй байна. Харин хушануудын бүришье муудахай.

НАНАА ЗОБОҺОНОЙ НАЙГААР - ШЭНЭ НАНАЛНУУД

Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд: Н.П.Одарюк (Хэжэнгын аймаг), Н.П. Гомбоев, П.И.Зайцев (Зэдэ), В.А.Цыренов, А.Ф.Петров, Н.А.Петров, Г.Ц.Д.Дабеева, А.И.Кузнецов, Н.Г.Цырендэшиев, С.И.Хохлов (Мухар-Шэбэр) гэгшэдэй үгэ хэлэлгэнүүд соо хүдөө нотагуудай, хүдөө ажахын хуби заяагаар ханаата болоһониинь элээр мэдэрэгдээ. Гэбэшье тэдэ дутуу дундануудаа миил тоолоо бэшэ, харин тохёолдоһон эрхэ байдалһаа яагаад гараха тушаа һонирхолтой дурадхалнуудые оруулаа.

Тобшолон хэлэбэл, үглөөдэртөө юунэй болохо тушаа таряашад бата найдалтай байха хүсэлтэй. Хүдөө нотагуудта гүрэнэй зүгһөө мүнгэн сангай туһаламжа яаха аргагүй хэрэгтэй. Орооһото ургамалнуудые, овоц ургуулахадаа, һү, мяха үйлэдбэрилхэдөө, ажахынууд тэрэнэе яагаад худалдаха тухай тодоор мэдэжэ байха ёһотой.

Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые эмхидхэлгын талаар ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ дутагдалнууд үсөөн бэшэ гэжэ республикын хүдөө ажахын болон эдэе хоолой министр Петр Болонев тэмдэглэе. Юундэб гэхэдэ, мүнөө бэрхэшээлнүүдэй хэр тохёолдобошыёе, гансашье үндэр дүнгүүдые харуулдаг бэшэ, харин ажалай салин хүлһэнэй, бюджетүүдтэ, бюджетдээ гадуур жасануудта оруула түлбэринүүдэй талаар, мүн абхан урьһаламжануудай түлөө үриггүй ажахынууд биил ха юм.

Үйлэдбэрийе үргэдхэхэ зорилго мүнөө үедэ республикын хүдөө ажахын үмэнэ илангаяа хурсаар табигданхай гэбэл: Россияда гадаадаһаа имагтал 25 процент хэмжээнэй эдэе хоол зөөжэ асарха гэхэн квото табигданхай. Ерээдүйдэ республикые орооһоор хангахын тула биологийн талаар хүсэ нүлөө ехэтэй газар ажалай гуримнуудые нэбтэрүүлхэ, минеральна үтэгжүүлгэ, шэнэ технологи болон агротехникэ хэрэглэлгыёе дээшлүүлхэ, машинно-технологическа, машинно-тракторна паркы шэнэлхэ шухала.

Миисельхозпродой уридшалагданхай тухайламжаар, 2001 оной хүдөө ажахын хаһын хүдэлмэринүүдтэ 260-330 млн. түхэрэг урьһаламжанууд хэрэгтэй болохо. Олзын хэрэг эрхилэлгын банкнуудай ставканыудые тэгшэлдэг компенсаци ажахынуудта түлэхын тула 100 млн. тухай мүнгэн хэрэгтэй.

Эгээл дүтын сагта овоц болбосоруулгада шэнэ технологинууды нэбтэрүүлгэдэ мүнгэн хэрэгтэй болохо. Олонхиоо хатаагданхай хартаабха, овоцто захил хэгдэнэ. Бүри ерэхэ жэлдэ ядахадаа 10 млн. түхэрэгшье хаа, тоног түхээрлэг худалдажа абалгада хэрэгтэй болохо.

2001 ондо болбосоруулгын промышленностьда предприятинууды хэльбэн шэнэдхэлгэ эхилхэ ёһотой. «Амта» гэхэн кондитерска фабрикада, «Бурятмясопром» АО-гой колбаса хэдэг заводто техникын талаар шэнээр зэбсэгжүүлгэ хараалагданхай.

Сэнгүүдэй алгасалай, хүдөө нотагуудай ашагладаг элшэ хүсэндэй нөөсөнүүдэй түлөө 50 процентын компенсаци, худалдажа абадаг техникын түлөө 50 процентын компенсаци түлэлгын асуудалнууд шиидхэгдэггүй байһаар. Эдэ асуудалнуудые Россия Федерацийн шатада шиидхэхэ хэрэгтэй гэжэ Петр Болонев тоолоно.

Буряад орон Росси доторхи үсөөхэн регионуудай тоодо лизингын талаар РФ-

гэй бюджеттэй тоосонхой. Гэбэшье мүнгөөр хангалгын асуудал хурса байһан зангаараа, «Агролизинг» корпораци 80-90 процентһээ үлүүгээр элэжэ хуушарһан техникэтэй үлһэн хүдөөгэйхидэй эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангаха аргагүй. Энэ талаар илангаяа хэсүү байдал Мухар-Шэбэрэй, Зэдын, Түнхэнэй, Яруунын, Захаминай, Тарбагатайн аймагуудта тохёолдонхой гэжэ «Агролизингын» хүтэлбэрилэгшэ Владимир Гарматаров тэмдэглэе. Сэнгүүдэй алгасал хүдөө ажахын үйлэдбэрилэгшэдые горитойгоор хохидуулаа. Иймэ ушарта техникэ худалдажа абадан ажахынуудай гаргашануудай зарим хубие хүсэлдүүлхэ ямаршьеб онол арганууды хараалха хэрэгтэй.

МҮНӨӨХИЛ МҮНГЭН

Республикын Правительство хоёр жэлэй туршада банкнуудай процентын ставкыёе хүдөө ажахын үйлэдбэрилэгшэдтэ тэгшэлэн хүсэлдүүлэнэ. Иймэ нэмэлтэ, жэшэнь, ОВК банкын ставкыёе бусаахдаа түлэгдэнэ. Мүн баһа Правительство болбосоруулгын халбарыда нэмэлтэ мүнгэ һомолһоной ашаар хүдөөгэйхидыёе дэмжэнэ. Тус халбарыда үйлэдбэри 14 процентээр ургаа юм. «Үйлэдбэрийн-техникэскэ баазы мүнгөөр хангаха тухай Мухар-Шэбэрэй аймагтай хүтэлбэрилэгшэдтэй дурадхалыёе заабол дэмжэхэдэ», - гэжэ республикын Президент найдуулаа. Харин даб дээрэ хүдөөгэй социальна халбарын объектнуудые Барилгын болон ЖКХ-гай талаар министрствэдэ дамжуулаа, үйлэдбэрийн халбарын объектнууды мүнгөөр хангалгын онол аргануудые гуримшуулан тааруулха хэрэгтэй, энэ ажалыёе Хүдөө ажахын министрство эрхилхэ зэргэтэй гэжэ Буряад ороной толгойлогшо тоолоно. Фермэнүүдэй, малай байрануудай, таряанай тоогуудай болон бусад объектнуудэй типовый проектынүүдые түб гуримаар хэхэ хэрэгтэй. Энээнэй ашаар проектынүүдэй үнэ сэн тоо хямда боложо, бүхы барилгын үнэ сэншье доошоо орохо.

- Хүдөө ажахын үйлэдбэрийе, тэрэнэй баазыёе хэргээн хүгжөөлгын замаар дабшаха ёһотойбди, - гэжэ Леонид Потапов хэлэбэ. - Электрын элшэ хүсэндэй тарифууд гансашье таанадай бэшэ, миннишье ханаа ехээр зобооно. Буряад Республика экологиин талаар ехэ гаргашада ороно, уһа бузарлуулхагүйн тула мал ажалай хэдэн зуугаад фермэнүүд гол горхонуудһаа саашань зөөлөгдэнэ, промышленностьда экологиин талаар аюулгүй технологинууд хэрэглэгдэнэ. Машина бүтээлгын заводууд, Сэлэнгын ЦКК (дэлхэй дээрэ гансаараа) хэрэглээн уһаа дахин хэрэглэхэ гуримда оруулагданхай. Гэхэ зуура эрхүүгэйхидтэ орходоо хэдэн дахин үлүүгээр зайн галай түлөө мүнгэ түлэнбди. Харин үнэн дээрээ Эрхүүгэй областиин уһанай нөөсэ Байгал далайһаа бүридүүлэгдэдэг гээшэ аабза. Эгээл хаяын сагта энэ асуудалаар Сибириин Федеральна округто байдаг РФ-гэй Президентын бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ Л.В.Драчевскийн дэргэдэ зүблөөн болохо, һүүлээрнэ энэл асуудал Россия Федерацийн Правительствоын вице-премьер В.Б.Христенкын дэргэдэ зүбшэн хэлсэгдэхэ. 2001 ондо республикын Правительствоын зорилго гэбэл, экономическа ургалта туйлажа, энээнэй ашаар ажалай салин хүлһэнэй ургалта хангаха ябадал болоно. Инвестицинуудые татажа хабаадуулангүйгөөр, энэ зорилго дүүргэхын аргагүй. Тиймэхэ тус шэглэл агропромышленна комплексын талаар Правительствон Түрүүлэгшын орлогшо Л.Д.Турбяновта гол шухаланы байха зэргэтэй.

Республикын Президент «2001 ондо агропромышленна комплексын хүдэлмэрийн экономическа эрхэ байдал тухай» Правительствоын тогтоолой проект бэлдэхэ, 2001 оной республикын бюджетдыёе үшөө дахин хаража үзэхэ болон Россия Федерацийн бюджетэй талаар үрэ дүнгүүдыёе шүүмжэлхы ёһоор сэгнэн шэнжэлхэ даабари РФ-гэй Хүдөө ажахын болон эдэе хоолой министрствэдэ үгөө. Нёдондонойхидол байгша ондо Президент Леонид Потапов агропромышленна комплексыёе шэнэдхэн хубилгаха болон 2001 ондо мүнгэнэй урьһаламжа олгохо асуудалнуудыёе зүбшэн хэлсэхын тула ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэ бүхэнтэй уулзаха ханалтай. Дэлгүүрэй эрхэ байдалда зөөри эрхилэлгын хуули ёһоной, эмхидхэлэй түхэл янзанууд олон ондоо аад, хүдөөгэйхидэй шэлэжэ абаха гансахан тиимэ түхэл янза үгы шуу. Тэдэниие имагтал хоорондонь зохиодоор хослон тааруулжа, хүдөө ажахын үйлэдбэрийн ашаг үрые дээшлүүлжэ болохо. Республикын Президент нарадаа хоёр дахин аграрна реформын талаар советэй зүблөөнүүдыёе үнгэргэжэ, ашаг үрэ ехэтэй экономическа харилсаануудыёе, шэнэ технологинуудыёе нэбтэрүүлгын асуудалнуудыёе тэндэ хаража үзэхэ хүсэлэнгэй.

ШЭНЭ ЗУУН ЖЭДЭ - ШЭНЭ ТЕХНИКЭТЭЙГЭЭР

Энэ зорилго үнэхөөршье бэелүүлмээр. Президентын хубин хиналта доро Шэнэ-Бэрээдэй заводто «Кузбасс-8,5» түхэлэй тарилгын агрегатта адли түхээрлэгэ бүтээхэ арга боломжо харагдажа байхай. Тэрэ хадаа дээдэ технологийн ашаар бүтээгдэдэг техникэ байгаа һэн тула тэрэнэй зарим хубинуудыёе республикын предприятинууд бүтээжэ шадахагүй гэжэ Л.В.Потапов ойлгоно. Гэбэшье энэ асуудалыёе шиидхэхэ боломоор. Харин мүнөө үсын хайн техникэ хүдөөдэ шухала хэрэгтэй.

Суулгын СПК-гай түрүүлэгшэ В.А.Цыренов «Кузбасс» түхэлэй тарилгын агрегадай булюу таланууд тухай хөөржэ үгөө. Энэ агрегадаар тус ажахыда таригданхай 935 гектарай тус бүриһөө 3,5 центнер нэмэлтэ орооһон абтаа. Хажуугаарн 20 процент дизелиин түлишэ алмагдана. Юрэдөө, мүнөө үсын техникгүйгөөр тарилгын талмайнууды ехэдхэхэнь хэсүүшгэ даа. Республика дотор тус агрегат бүтээһэнэй ашаар таряашадай ажахынуудыёе тэдээгээр түгэс хангаха арга олдох зэргэтэй. Техникээр шэнээр зөбсөгжүүлгыёе түргэнөөр бэелүүлэнгүйгөөр хүдөө ажахыёе хүгжөөхэхөө байха мүнөөдэрэйньшье шатада үлөөхын аргагүй гэжэ Президент, таряашадтал адляр, хайн ойлгоно. Тиймэхэе проект зохёохо хүдэлмэринүүд эршэтэйхэнээр хэгдэжэ байнхай.

Таряашад өөһэдынгөө бэрхэшээлнүүдыёе ами аминдаа, гансал өөһэдынгөө хүсөөр бэшэ, харин хамтадаа шиидхэхэ гэхэн этигэл найдал зүблөөнэй дүнгүүд түрүүлээ. Правительствоын зүгһөө хүдөө нотагуудта туһаламжа үзүүлэгдэхэ, «гуйһан хүн бүхэн гуйһанаа абадаг, бэдэрһэн хүн бэдэрээшээ олодог, тоншоһон хүнэй урда үүдэн нээгдэжэ үгтэдэг» гэхэн сэтсэн үгэ бии гүб даа.

Татьяна ЧИКОВИНСКАЯ, РФ-гэй Президентын болон Правительствоын хэблэлэй албанай хүтэлбэрилэгшэ.

«Гуа сэсэн хатан-2000»
гэһэн конкурсно

Байгша оной августын 10-да К.П.Альцманай тус предпряти дээрэ хүдэлжэ эхилээр 50 жэл үнгэрөө. 47 жэлын - директорээр. Энэ

ЗОРИГЖОЛ

Совет засагай үедэ майн 1-нэй, ноябрийн 7-ной һайндэрнүүдэй хүндэлэдэ Улаан-Үдэдэ болодог жагсаалнуудта хабаадагдай манлайда социалис мүрысоондэ илаһан предпритинуудай коллективүүда дабадаг байгаа.

Тиин Октябрыска районной ажалладай жагсаалы «Коммунист ажалай, предприти» гэһэн үндэр нэрэ зэргэтэй царин сэмбын комбинатай колонно ударидан нэхэ.

Намартгаа һаа, хүхэ хилэй суба хэдэрһэн, толгойдоо тэрэ сагай моододо таарам уран царин хэлбэртэй шляпа үмдэһэн, үбсүүндэ улаан буда хадан комбинатай директор Клавдия Павловна Альцман коллективэе ударидаг, Сөведүүдэй талмай дээрэ хүнгэн жэгдэ алхасаар гаража ердэг байгаа.

1950 ондо Улаан-Үдын сэмбэ нэхэдэг фабрикада хүдэлдэг болохо саһаа 1991 оной майн 1-нэй һүүлшын жагсаал хүрэтэр Клавдия Павловна Сөведүүдэй талмайе «Прогресс» киноптеатрһаа обкомой (мүнөө Ардай Хуралай) байшан хүрэтэр хэмжэн, 80-яад дахин шуумайһан байха.

Юундэ иигэжэ баталнабиб гэхэдэ, тэрэ ажал, баяр гэжэ илангүй, эрхим жэшэ харуулжа ябадаг заншалтай ха юм.

Бүри һаяхана би предпритийн генеральна директорэй нэгдэхэ орлогшо Валентина Васильевна Шалак гэгшэтэй уулзажа хөөрлөдөө һэмби. 1974 ондо ажалай таһагай инженерээр ажаллажа эхилһэн саһаа тэрэ Клавдия Павловнатай сэхэ харилсадаг болоо һэй.

«Танай хуби заяанда директор хэйтнай болоно гэшэб?» - гэжэ асуухадамни, Валентина Васильевна: «Хэн гэшэгүй, бүхы талаараа Клавдия Павловнатай үзүүлһэн аша нүлөөп намда сэгнэшэгүй. Өөрынгөө шууд зоригор, түрэл предпритидаа үнэн байлгаар бидэнэр бултание эды олон жэл соо далижуулжа ябадаг. һажааа гэжэ булга оролдодог бээбди. Тээд хүсэгдэхгүй даа маңда, тиимэ гайхамшаг эхэнэр ха юм», - гэжэ харюусаа.

үе соо предпритийн нэхэн бүдые задлаа һаа, дэлхэй түмэ орёохо байха. Гансал байгша ондо 1 млн. 700 мянган метр сэмбэ нэхэгдэхэеэ байна. Энэһе недондойхиһоо 13 процентээр үлүү. Харин недондо жэл һүйдхэлтэ реформонуудай урда тээхи 1990 оной хэмжээн туйлагдаһан байгаа. Мүнөө үеын эрхэ байдалаар энэмнай эрхим дүн болоно бшуу.

Байгша ондо ассортиментэе 60 процентээр шэнэлэе. Тиигэгүй һаа, дэлгүүрэй эрхэ байдалда бүдын наймаан болохогүй ха юм. Улаан-Үдын драп Москвада, хилын саагуурше булялдаанай гэдэргын үнэхөөр. Энээн тухай уласхоорондын «Элле» гэһэн журнал соо суута дизайнер, хубсаһа зоёогшодой нэгэнэй бэшэхые өөрөө уншаа һэмби. 30 процент продукцинь Холбоото Штадуудта худалдадаг.

Хоёр жэлэй саана «Нарин сэмбын мануфактура» АО-до царин инвестиционно эд бараанай урьһаламжа олгохо тухай Россин Правительствон тогтоол абтажа, тэрэнэй үндэһе һуури болоһон проектээр 580 хүдэлмэрилэгшэдтэй оёдолтой цех би болохо юм. 2001 ондо 11,9 миллион доллар урьһаламжын хахадын ерэхэ. Тэрээгээр Америкэдэ бүтээгдэһэн, үйлдэбриие жолоодолтын электронико, оёдолтой онһон түхөөрлэгнүүд худалдажа абтаха. Харин комбинатай зүгһөө цехэй байра, хэрэгтэй түсэб, данса баримтанууд хуу бэлэн.

Альцмангүйгөөр иимэ ехэ проектые хүсэ хүрэхын гайтайхан һааб даа. Тээд «Нарин сэмбын мануфактурын», тэрэнэй директорэй нэрэ хүндэнь Улаан-Үдэһөө эхилээд, Москвагай дээдын засаг, царин оронууд хүрэтэр тон ехэ ха юм.

Эхиңдэ миини һайшаан бэһэн һайндэрэй жагсаал үйлдэбридэ хэр зэргэ хабаатай юм гэжэ хэлэхэ зон олдохо. Сэхэхэн лэ хабаатай гэхэ байһаб. Гараараа юмэ бүтээхэһе урид хүн сэдхэл дотороо зоригжохо, юу хэхэеэ ухамайлан зоёохо ёһотой ха юм. Жэлһе жэлдэ мүрысөөнэй манлайда солоёо дуудууһанай ашаар энэ предприти мүнөөше хүрэтэр эршэ дэлсээ бууранагүй, царин улам үргэдхэнэ бшуу.

Энэл ушарһаа «Нарин сэмбын мануфактурын» хорёо соо конторһоо, ородог хаалгаһаа эхилээд, хайша хэрэг хэбтэһэн юумэн харагдахагүй.

Арбаад хоногһоо, декабрийн арбаадаар, комбинатай урда тээхи талмай дээрэ пэгшэгэр ногоон шэлбүүһе намаатай үн-

дэр хасуури, хүүгэдэй холжуухайдаха добонууд, нэгэ үглөөгүүр харахада, би болоһон байха.

Конторо соо, цехүүдтэ кадущканууд соо дулаан ороной модо, ургамалнууд, элдэб үнгын сэгсүүд һагсайжа харагдадаг. Урданайхидаал мүрысөөнэй дүнгүүдые харууһан самбарнууд зохидоор шэмгэлээтэй. Комбинатай хорёо соо - өөрын магазин, поликлиника, тэндэнь шэнжэлгэ-аргаламжын хоморой онһон түхөөрлэгнүүд тодохотой, мэргэжэл түгэс эмшэд хүдэлмэришэ эхэнэрнүүдэй элүүр энхые сахижа байдаг. Дээдэ-Онгостойдохи «Челючок» профилакторидо манайше сонинойид амараа һэмди. Хүүгэдэй саадууд, хамтын байранууд гэхэ мэтэһэлэн тоолоо һаа, олон.

Предпритийн хүдэлмэрилэгшэдэй октябрь соо абһан дундуур салин 3 мянганда, царин жэлэй дундуур салин хүлһэн 2,7 мянганда хүрэжэ, недондойхиһоо 60 процентээр дээшлээ. **Үшөө хаана иимэ салинтай предприти байнаб?**

Үнгэрэгшэ зун «Нарин сэмбын мануфактура» «Буряадай экономикаын лидер» гэһэн конкурсын алтан дипломдо хүртөө. Харин октябрь һарада республикын дүрбэн предпритинуудай дунда «Россин 100 эрхим эд бараан» гэһэн конкурсын лауреат болоо. Һүүлшын конкурсын дипломууд республикын стандартизаци, метрологийн түбэй (ЦСМ-эй) ойн баярай үедэ барюулагдаа һэн. Зүгөөр Клавдия Павловна энэ ёһолодо ошоһон аад, иимэ ехэ шагналые ЦСМ-эй ойн баяртай хабсаруулан, нэгэ забһарта бариха гэжэ мэдэсээрэе, эрьсэд ябашоо. Шагнал барюулагдаһондо мэдээ юм бээе. Тэрэ дипломоо контородонь асаржа үгэхэдэнь, жиирэй хүдэлмэрилэгшэдэй цэгэп тушаажа абһан гэлсэнэ һэн. Энэ ушар директорэй зүгһөө мүн лэ предпритингаа үндэр нэрэ (марка) хүндэлһэн, һургаал абһан ябадал болоһон даа.

Үнгэрэгшэ хабар манай «Буряад үнэнэй» «Бизнес Олзо» сонин ямар байха ёһотойб гэһэн асуудалтайгаар редакциин зүгһөө К.П.Альцманда хандажа, кабинет соонь тусгаар уулзажа, түгэс харюу абаа бэлэйб. Тэрэ хөөрдөөмнай «Будет человек - бюджет и дело» гэһэн гаршагтайгаар июнийн 9-нэй «Бизнес Олзодо» хэблэгдэ һэн. Тэрэ удаа Клавдия Павловна, уряа һаатнай, танай редакцияда ержэ уулзахаб, хөөрлэдэхэб гэжэ найдуулаа бэлэй.

Тиимэһеэ Социалист Ажалай Герой, Ленинэй хоёр ордендо, Ажалай Улаан Тугай хоёр ордендо, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордендо, «Эсэгэ ороной үмэнэ габьяатай байһанай түлөө» II шатын орденной медальтай, республикын габьяата инженер Клавдия Павловна Альцманда манай редакцияда морилхо урилга сониной хүтэлбэрийн зүгһөө айладахыемнай зүбшөөгт.

Николай БАДМАРИНЧИНОВ.
Цыбен ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

«Гуа сэсэн хатан - 2000» гэһэн конкурсно

НАНАНАЙНЬ ЗАМЫЕ
ТУЯАТУУЛХАЛ

Зоной түлөө зорин...

Хүдөө ажахыда һүүлэй арба гаран жэлдэ болоһон хүрөөтэ хубилалтануудай үедэ хүтэлбэридэ байһан зоной бодото шарай үнэхөөр элирээ һэн бээе. Хэн хүтэлбэрилэгшэ зоной түлөө зобоо һэм, хэн өөрыгөө олзотуулхые оролдоо һэм - шотаг зоной нюдэн хурса.

«Мир» колхозойнгоо зууршалгаар дээдэ һургуулида ороһон Д.М.Жапова эгсэ 15 жэлэй саана институтда дүүргээд, ажахыдаа экономистаар хүдэлхөөр ороо бэлэй. Нэн түрүүлэн нэгэ дороо «Мир» колхоз байһан Доодо-Бургалтай, Дээдэ-Бургалтай, Зэлтэрэ гурбан амьарлан халаба. Байн-байн хубилалтанууд хурдан хэмжээндэ орожо, колхоз гэжэ фермерскэ ажахынууд болон тараа бэлэй. 1993 ондо дахинаа нэгдэжэ эхилээ. Энэ ехэ худхалыата үеһе зүрхөөрөө мэдэрэн, зүүнэй үзүүрээр гэхээр ябажа гараһан хүн хадаа Доржима Мункожаповна Жапова болоно.

Хамтын ажахын дахинаа байгуулагдахые һаа, урагшалаха болёод, өөдлэн хүгжэхэ гү, али үрхирэн халаха гү - иимэ байдалда ороод байхадань, доодо-бургалтайнхид хэнэ түрүүлэгшээр һуугаа, хэнэ үргөө бэлэй? Хэмнай һэшхэлээрэ, үнэн сэхээр хүдэлхэ гэжэ эгсээ бэлэй? Ахамд экономистаар хүдэлжэ байһан нотагайнгаа басгыме...

Тэрэ гэхээр 3 жэл үнгэршэб. Мүнөө «Мир» колхоз һандарал гэхээр бэе дээрэ үзэһэн ажахы гэхээр бэшэ, зонойнгоо талые хараһан, золойнгоо жолоо хам адһан ажахы гээ һаа, алдуу болохогүй байна.

Мүнөөнэй хэмжээндэ тааруухан ажахы гэжэ аабзабди. 1200 хонитой, 230 адуутай, 120 үнэтэй... 2500 гектар хахалагдадаг газартайбди, 1200 гектартаһан тарья, обес, ешмээн гэхэ мэтые тариһабди. Мүнөө жэл эндэмнай мүнээр ороод, 1 гектарһаа оройдоол 12 центнер ургаса абтаа. Бүхы найдалнай - ерэхэ жэлдэ... Сэхыень хэлэбэл, доодо-бургалтайнхид доошолообди гэһон уруу һанаан үгы. Иимэ баримтануудыё абаад үзэе. Хуушан нэгэ байшан заһабарилжа, тэрэндэ дулаа оруулжа, соёлой түб нээбэбди. Библиотекэ клуб хоёр хүдэлмэрээ эхилээ. һурагшад, залуушуул репетици эндэ хэдгэ болонхой. Аймагай захиргаанай гулаа Жаргал Дабасамбуевич Батуевай, аймагай больницын ахамд врач Сергей Александрович Пастыковай үүсхэл, туһаламжаар нотагтамнай стационарна больница пээгдэб. Неделидэ 2 удаа врачнуудай аймагай түбһөө ержэ байхын тула жэлэй лимит бензин үгөөбди. Фельдшерскэ пункт би, лаборатори нээгдэе. 20 хүн ажалтай болобо, гэжэ Доржима Мункожаповна урматтайгаар хөөрбэ.

Гадна республикын Социальна хамгаалгын министерствын үүсхэлээр туберкулез үбшэнэй хүжэрэл-

гые нэргылхэ зорилготойгоор хүүгэдэй социальн-элүүржүүлгын түб энэ нотагта нээгдэе юм. Байшанийень, байра байдалыень хэн заһаха, түбхинүүлхэ, дулаа оруулаха, уран гоёр шэмгэлхэ бэлэй? Колхозойл эм дээрэ энэ ажал буугаа, ажахынхид хуу хэжэ гараа, 15 хүн ажалтай болоо.

Бээр бишыханыше һаа,
биш шадалаараа...

Нютагай һургуулийн 75 жэлэй ойп энэ намар тэмдэглэгдэхэдэ, колхоз ехэнхи гаргашыень даажа гараа һэн. Хэдэн һанамжа дурдая.

Һургуулийн директор Б.Д.Очиров:

- Доржима Мункожаповна эхин бэлдэхэлһеэ эсэстэн хүрэтэр хуу өөрөө анхаржа гараа даа. Колхознай 30 мянган түхэригэй заһабари хэжэ үгөө, эдэе хоолоор, мяхаар гүйсэд хангаа, диван-кресла, эбэртэ бодо мал бэлэглээ. һургуулаа шулуу нүүрһээр сүм хангана. Эхэнэр хүтэлбэрилэгшэ эльгэ нимгэнтэй хадаа тиимэ гэшэ гү - олоной хэрэгтэ оношлотойһон даа, Доржима Мункожаповнамай.

Ажахын энергетигээр олон жэлдэ хүдэлһэн, мүнөө заһабарилгада ябадаг Н.Т.Цыденов:

- Колхоз барилгын бригадатай, механизаторнуудтаа шэнэ гэрнүүдые һайнай барина. Нэгэ механизатор шэнэ гэртэе түб... он ороо. Модоһон гэрэй худалдаанда гарабал, түрүүлэгшэ алдадаггүй, колхознигуудтаа абажа үгэдэг. Хойто хабарһаа үхэрэй байра барихаар модо бэлдэхэжэ эхилхэн. Склад, ороһоной тоог шэнээр хашаалагдаа. Юрэдөөл, Доржима Мункожаповнае харахада, бээр бишыханыше һаа, биш шадалаараа, дотоодо хүсөөрөө ямарше эргэти хүнэй һур дарахаар гү гэхээр байда заримдаа. Хэрэгтэй сагтан эрид зоригтой хүн. Тиимэ хадаа иимэ орёо хүндэ сагта бидэнэ толгойжо, түрүүлэгшэ боложо, түбэгтэй сагые дабан бидэпээ хүтэлөөл даа.

... Зонно урмашуулаха, тэдэнэйгээ байдалай һайжарбал, өөрөө урмашаха - иимэ эльгэн хандасатай даа, Доржима Мункожаповна. Өөрийнөөше хубийн одые өөдэн үргөөд ябапа - һананайн нүхэр Александр Доржиевич үнэн туһалагшан, мүн хадам эжынь Цырен-Дулаа Доржиевна гал гуламтыень сахилсагша хүн. Хойно хойноһоо үндын үдэжэ ябаһан үрипэрын - Лариса, Сергей, Намсала, Жаргал-найдалыень дам бэхижүүлхэл, һананайн замые туяатуулхал. Доржима Мункожаповнатай золгоод ажалтайн, ажабайдалтайн танилсаад байхадаа, иимэ үрээлээ зорюула дурам хүрөө һэн.

Галина ДАШЕЕВА.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д.М.Жапова одхон хүбүүн Жаргалтаяа, суг хүдэлдэг нүхэдтэйгөө тарья хурялгын үедэ. Гэр бүлын альбомһоо.

«Аласай холбоон-2000»
конкурсдо

УБЭР – МОНГОЛДО
БУРЯАД ОРОНОО
ТҮЛӨӨЛЖЭ...

Хятадай, Америкын дээдэ хургуулинуудтай холбоо барисаа ябуулдаг болохоор үннэй. 1999 ондо Убэр-Монголой унверситет Хитад гүрэн соохи 100 найн унверситетууд соо түрүү зэргэдэ ябадаг дээдэ хургуули маңда ород хэлэ бэшгэй багшны эльгээгүг гэжэ Буряадай гүрэнэй унверситетдэ хандалга эльгээхэн байна. Энэ Хүхэ хото дээрэ оршодог, арад зоной «Тала шотагай гэрэлтэ субад», гэжэ нэрлэдэг дээдэ хургуулида ород хэлэ заахаар ошохо дуратай бэрхэ багшанар соохоо буряад хэлэ бэшгэй эрдэмтэ багша Донид Батуевна шэлэгдээн гэшэ. Тиигэжэ 1999 оной сентябриин 1-нээ Убэр-Монголой дээдэ хургуулиин хари хэлэнэй факультетдэ хүдэлжэ эхилээ. Хариин гүрэнүүдхээ урижа асархан 4 багшанар заадаг. Хоёринь - Японхоо, 1 - Канадаһаа, англи хэлэ заадаг, Россиһаа - манай Донид Батуевна. Эгэмнай тон хүндэтгэйшье, харюусалгатайшье хэрэг гээшэ ааб даа. Унверситет 12 институттай, 19 факультетдэ 23 ондоо мэргэжэл олгуулааг.

Ректорынь - Шуурган гэжэ эрдэмэй ехэ зиндаатай академик хүн. Энэ дээдэ хургуулида 1456 багшанар хүдэлдэг, тэрэ тоодо 116 профессорнууд, 236 доцентнэр, дүрбэнэй нэгэ процентнй моңголнууд хурадаг гэжэ энэ зун амаралтада ерэхэдэ Донид Батуевна хөөрөжэ үгөө хэн.

Убэр-Монголодо хүн зонинь найн хуудал байдалтай, хүндэмүүшэ. Уларилай шэнжэ хадаа саһан бага ородог, тиимэ ехэ хүйтэн болодогшьегүй һаа, агаарын хуурай, түрүүшээр тааража ядахаар. Тэндэхи оюутад хуралсадаа ханамжатай, хэшээлдээ гээгдэлгэн гэжэ байхагүй. даабарияа заабол дүүргэдэг. Номоо үзэхэдөө, бүлэг бүлгөөрөө кабинеттэй, оюутан бүхэн түлхюүртэй, ном дэбтэрэ тэндэе орхидог.

Дээдэ хургуулин амяараа гүрэн шэнги, өөһэдын эмшэлэлгын газар, сэсэрлиг, хэмэл нуур, бассейн ба парк бии юм.

Хамтын байрада байхадаа булта столоводо эдээлдэг, бэрхэ хурадаг оюутадта 5-8 мянган түхэриг хэмжээнэй шагнал үгтэдэг.

Донид Батуевна 1-4 курс болотор заагаа, ород хэлэ зааха хитадшье, ородшье эрдэмтэдэй гаргаһан номууд олон гэнэ.

Оюутад сүлөө сагтаа хатар наадаңда ошодог, тамирай талмайда бээ хоридог.

Октябрь нарада Хитад гүрэнэй бии болоһон үдэртэ ехэ найдэр тэмдэглэгдэдэг байна. Хотын захиргаан хари гүрэнһөө урилгаар ержэ ажаллаһан зоние урижа ехэ хүндэлдэг заншалтай.

Донид Батуевна үнгэрэгшэ хуралсалай жэлдэ тон амжалтатайгаар хүдэлжэ үшөө нэгэ жэл заахаар контрактая хойшолуулан.

Донид Батуевнагай үхибүүдын булта дээдэ хургуули дүүргэнхэй. Аркадий хүбүүнинь экономист мэргэжэлтэй, мүнөө банкда хүдэлнэ. Аюна басаганинь аспирантурада хурадаг. Үхибүүдын бултадаа гэр бүлэ болонхой, гурбан ашанартай. Иимэл даа, минни суг хураһан нүхэр басаганай наһанай ба багшын зам. Саашанхи ажабайдалданы, оюутадые хурган хүмүүжүүлэхэ нангин хэрэгтэнь амжалта хүсэе.

Р.БАТОМУНКУЕВА.

ХҮН болохо багаһаа, хүдэг болохо унаганһаа» гэнэн арадай сэсэн үгэнүүд ехэ мэргэн гэжэ бододогби. Энээнэй тэршэ боломоор жэшэе абаа һаа - минни сугтаа буряжа, үелжэ энэ болоһон, мүнөө эрдэмтэ багша Убэр-Монголой дээдэ хургуулида оюутадые ород хэлэ бэшгэйтэ хургажа байһан Донид Батуевна Базарова болоно.

Хэбэд номхон Хэжэнгын Могсохон шотагай ажал хэрэгээрэ суутай, аймаг соогоо хүндэтэй Батадамба ба Юмжаб Базаровтанай эбтэй баян бүлэдэ, багаһаа дүрбэн тэгшэ бэрхэ, хурахадаһышье, ажалшые хэхэдэ, хэлэжышье, дуулажышье шадаха, хүндэ найн хандасатай Донид басаган ургаһан юм. Дунда-Худанай дунда хургуулиин багшанарай оморгоһол, урдаа хараха эгээл эрхим хурагша байхадаа эмхидхэгшэ, үетэн соогоо урагшаа һаанаатай ударидагша талаан бэлигын тобойсо гаража ябаа.

1969 ондо Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй багшанарай дээдэ хургуулиин буряад хэлэ бэшгэй факультетдэй оюутан боложо, амжалтатайгаар хураһанга хажуугаар «Байгалай юлгин» гэнэн ансамбляда дуулажа, Монгол орон гүрэтэр бэлиг шадабарияа харуулажа ерэнэн байха. Удаань Хэжэнгын, Сэлэнгын аймагай, хургуулинуудта багшын ажалай харюусалгатайшье, хүндэтгэйшье үүргые бээлүүлжэ эхилхэн намтартай.

Тэрэ гэнээр олон жэл үнгэрөө. Ажалайн, багшын намтарта Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Хэжэнгын дунда хургуулида директорээр хүдэлхэн жануудын тон аша үрэтэй байгаа. Эндэ багшын мэргэжэлээ дээшлүүлжэ, хургуулиин директорэй ажалын үндэрөөр сэгнэгдэжэ, «Россин эрдэмтээрэлэй отличник» гэнэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн гээшэ.

Удаадахи шатануудын гэхэдэ, Багшанарай мэргэжэлээ дээшлүүлжэ институтдай методическа таһагые даагшаар, тиигээд лэ багшын ба хүтэлбэригын баян дүй дүршэлтэй Буряадай гүрэнэй багшанарай институтдай буряад хэлэ бэшгэй багшаар зууршалагдаһан юм. Иигэжэ эрдэмтэ багша болохо үргэн замынь нээгдэжэ үгөө. Донид Батуевнагай хорёод жэлдэ буряад хэлэ зааһан дүнгын хурагшанарай ба багшанарай хэрэглэхэ материалнууд ба статьянууд боложо нээлэгдэн гараһан.

1998 ондо диссертаци хамгаалжа педагогикын эрдэмэй кандидат болоо. Буряадай гүрэнэй унверситет хари гүрэнүүдэй, тэрэ тоодо Монголой,

«Буян хэшэг - 2000» конкурсдо

УРМА ЗОРИГТОЙГООР
УРАГШАА ДАБАН...

АЖАБАЙДАЛАЙ юрын үймөөндэ абтан, дууһахагүй ажал хэрэгээ бүтээжэ байтараа, тэрээндээ гэнтэ һонёо буураха саг ерэдэг. Энэхэн үедэ би заатагүй Цырегма Цыренжаповнагайга наһадагби.

Мийн ахайтан, Болот Батуевич Цырегма Цыренжаповна Михайловтан Новосибирск хотодо ажаһуудаг юм.

Цырегма Цыренжаповна тус хотын хэлхэе холбоһон дээдэ хургуулиин багша, техническэ эрдэмэй кандидат, доцент нэрэ зэргэтэй. Багаһаа олонитын ажалда эдэхитэй хабаададаг. Цырегма абгай мүнөөшье болотороо сүлөөгүй шэнэ үйлэ хэрэг зохоожо, наһаһаа бүтээжэ ябадаг хүн. Урагшаа һаанаатай энэхэн абари зангын намдал эгээл найшаагдадаг юм.

Мүнөө Цырегма Цыренжаповна Новосибирскдэ өөрын үүсхэлээр шэхэ хатуу үхибүүдтэй түрэхидэй олонитын эмхи зургаа эмхидхээ. «Эрэмдэг бэстэй үхибүүдые аргаха хэрэгтэй,- хаясаһанай ганса харгы бэшэ, мүн найн харууһанай эдэгхын арга боломжо олохо хэрэгтэй», - гэжэ Ц. Михайлова тоолодог юм. Энэ һанамжара дээдэ гарай багша үнэн дээрэ бээлүүлэ.

Юуб гэхэдэ, Цырегма Цыренжаповнагай эгшэ Непалда хадамда байһанаа, тэндэ наһа бараһан юм. Самбу хүбүүнинь, дүү Жаргалма басагантаяа үлжэ, Цырегма абгайдаа Советскэ Союз ерэхэ баатай болоо. Тэндэһээ бусахадаа Жаргалма ДЦП (церебральный паралич) үбшэнтэй, ябажа шадахагүй эрээ. Хоёр жэлэй туршда олон врачнуудай зүбшэл заабари абажа, нэтэрүү хорилгоор Цырегма абгай басагараа хүл дээрнэ гаргаа. Тээд хоёртойхон басаганай абяа гарахагүйдэ, эмшэдтэ үзүүлэхэдэнь «шэхэ хатуугай» гэжэ үшөө шанга диагноз табья. Тиихэдэ үргэжэ абһан басаганайн саашанхи хуби заяан Цырегма абгайда элээр үзэгдэбэ: шэхэ хатуу үхибүүдэй саад, интернат-хургуули, дули байлай ажабайдал, эрэмдэг бэстэйшүүлэй

заншала иимэ байдал буруушаһан тад ондоо эмшэлэгын харгы байха ёһотой гэжэ һанаад лэ, сурдоспедагогикын хамаг литература шэнжэлэн үзэжэ эхилээ. Бага багаһанаар өөрын методико зохоогдоо. Энэ асуудалаар Москва ошожо, Е.И.Шимановская, Э.И.Монгард эмшэ эрдэмтэдтэй тапилсаба. Тэдэнэр Ц.Михайловагай тон зүб харгы шэлэһыень дэмжэжэ, өөһэдн зүбшэлнүүдые үгэһэн байна. Үдэрһөө үдэртэ басагантаяа хэшээлнүүдые үнгэргэжэ, һүүлэй һүүлэе басаганиинь дуугаржа захалаа! Россин телевидениин «Я сама» дамжуулгада хабаадажа, энэ ябадалаа олондо хөөрэхэдэнь, хаа хаһаһаа эрэмдэг бэстэй үхибүүдэй түрэлхид хонходожо, ержэ эхилээ.

Үнэн дээрэ үбшэн үхибүүд дэлхэй дээрэ дүүрэн, Росси дотор мүн лэ. Харууһанай үхибүүдтэй гэр бүлэнүүд хүшэр байдалтай, олонхи ушарта үбшэн үхибүүнэй түрэхэдэ, айл хандардаг. Тиимэ-һээл эгээл түрүүн эхнэр зүрхэ сэдхэдэ зориг, найдал түрүүлэхэ хэрэгтэй, туһаламжа үзүүлэхэ, - гэжэ Цырегма Цыренжаповна хэлэнэ. Үдэр бүри хүн зоной ерэхэдэ, Михайловтанай гэр багадаа бээ. Тусхай байра, түхээрэлгэнүүд хэрэгтэй болоо. Москвагай «Мелфон» фирмын, хотын захиргаанай дэмжэлгээр тусхай эмхи зургаан Ц.Ц.Михайлова нээбэ гээшэ.

Цырегма абгайн аба эжы эртэ наһа бараһан юм. Тиимэһээ олон юумэ үзэһэн хадаа хүндэ туһалаа гэжэ сэхэ оролдодог юм.

Бага балшар наһандамнай аба эжы хоёрнай Москва, Ленинград хооло дутын хотонуудаар аяншаалууддаг нэн. Тэрэ саг би сэдхэлдээ ехэ хадуужа абаа нэм. Үхибүүдэй оюун ухааһын хүгжөөжэ, аяншаалуула хэрэгтэй, - гэжэ Ц.Михайлова зүбшэнэ.

Цырегма Цыренжаповна Агын районной Хүнхэрэй дунда хургуулида ганса табан дээрэ хураад, Улаан-Үдын хэлхэе холбоһон технологидэ орожо, тэрэниие улаан дипломоор дүүргэһэн. Мүнөө хүдэлжэ байһан дээдэ хургуули мүн лэ улаан дипломтойгоор түгэсхэн. Уриханар энэбхилхэн энэхэн хөөрхэн, заахан эхэнэр буряад эрдэмтэдэй дундаһаа ори гансаараа хэлхэе холбоһон халбарин талаар техническэ эрдэмэй кандидат юм. «Автоматическая электросвязь» кафедрата мүнөө хүдэлнэ. Энэ харюусалгата ажалдан олон түсэбүүд байгаа бээ. Тэрэниие амжалтатайгаар ябуулажа, энээнһээ гадуур эрэмдэг бэстэй үхибүүдые мартангүй, ерээдүй сагта тэдэнэй ажабайдал юрэнхы зоной байдалтай ади болохо гэжэ найдан хүн зондо туһалхаяа шамдан Цырегма Цыренжаповна ажаһууна.

Цыпила ЦЫРЕНОВА.
Аркадий БАТОМУНКУЕВАЙ фото.

ЕЩЕ ОДНО ПРИЗНАНИЕ

«Аламжа Мэргэн Аржун Гоохон хоёр-2000»

НАШЕ старшее поколение воспитывалось в годы комсомола и партии. Один из бывших комсомольских и партийных вожakov, педагог Мунко Цыренович Намжилон отметил свое 50-летие и 20-летие совместной жизни с супругой Екатериной Борисовной Бухасвой-Намжилон.

- Мы с Екатериной живем уже 20 лет, но никогда, даже ни на минуту, я не сомневался в том, что где-то и что-то она делает не так, чувствовал ее поддержку, когда было тяжело на работе. Да, что говорить, много разного пришлось пережить, всякое было. Но сегодня просто невозможно представить, как бы все сложилось, будь на ее месте кто-то другой. Все, о чем я сейчас сказал - еще одно признание в любви этой женщине, моей жене. Для меня надежда и опора в жизни - она, моя Катя, - с такой любовью отозвалась своей супруге Мунко Цыренович.

типичными для их поколения из сельского сословия. Мунко Цыренович родился в 1950 году в многодетной семье шестым ребенком. Учился в Баляга-Катангарской начальной школе, в 1968 году закончил Тарбагатайскую среднюю школу. Затем поступает в сельскохозяйственный институт на факультет механизации. После окончания устраивается преподавателем автомобильного дела в ППТУ-8 в поселке Баляга. С февраля 1974 года начал

работать инструктором организационного отдела Бурятского обкома комсомола. С 1975 года первый секретарь райкома ВЛКСМ. Затем служба в рядах Советской Армии. В начале 1980-х годов его переводят в Баунтовский район инструктором райкома КПСС, через несколько лет он становится заведующим отдела Баунтовского райкома КПСС.

С 1986 по 1988 года слушатель Новосибирской высшей партийной школы. После окончания направлен в Мухоршибирский райком КПСС. Где бы он не работал, проявлял лучшие качества организатора и руководителя. В этой круговерти Мунко Цыренович трудился с рвением, а трудностей хватало, многие вопросы решались оперативно и квалифицированно.

Годы шли, время менялось и Мунко Цыренович возвращается на педагогическую деятельность, работает мастером производственного обучения в ППТУ-24, с апреля 1992 года работает на должности заместителя директора по учебно-воспитательной работе На-

ционально-профессионального лицея №24, и ныне работает заместителем директора по учебно-производственной работе.

Все эти годы другом и опорой для Мунко Цыреновича была его супруга Екатерина Борисовна. Эта умная, красивая женщина родилась в 1952 году в селе Хадагай Боханского района Иркутской области. Она по профессии педагог. После окончания института была направлена в Хасуртайскую среднюю школу Хоринского района учителем русского языка и литературы. Кроме педагогической деятельности избиралась депутатом районного Совета, работала секретарем Хоринского райкома комсомола. В 1977 году стала методистом районного отдела народного образования. В настоящее время не работает, занимается воспитанием дочери Аюны, ей 11 лет, учится в 6 классе 42-ой школы.

Пусть в этих сердцах продолжает цвести лотос Любви!
А.ДАРДАЕВА.

На конкурс «Баатар мэргэн-2000»

Они особые - образуют южную кайму Сибири. И что происходит сейчас? Из-за лесного бизнеса они очень сильно вырубаются. Боюсь говорить что-либо конкретное, но последствия могут быть

систематику растений, и их экологию, и ботаническую географию, и, конечно же, любимое степеведение - все эти курсы Бимба Батомункуевич разрабатывал сам. «Но год-два почитав, отдаю предмет молодым. Видимо,

...САД НА БАЙКАЛЕ БУДЕТ ЦВЕСТЬ

Я сижу напротив карты растительности нашей страны. Этот доскутный яркий ковер в полстены скрашивает хмурый октябрьский день. Рука профессора Намзалова движется по югу Сибири, где расцветка особенно пестра и красива:

«Предметом моих исследований были горные области Южной Сибири. Лет десять я работал на Алтае. Это жемчужина, самый красивый уголок Сибири. А Тува! Географический центр Азии со всеми вытекающими растительными парадоксами, которому я тоже отдал не один год. По Туве кандидатскую делал...»

Но если взять Даурию - это просто сказка! Сотни людей занимались ею, и все отзывались восторженно о Даурии. Разумеется, я в их числе.

Однако в круг интересов доктора биологических наук Бимбы Батомункуевича Намзалова попали и Обь-Иртышское междуречье; добирался он и до знаменитых Васюганских болот на севере Томской области, самых больших в мире; изучал и растительность Хинганского хребта на Дальнем Востоке, Тунку и горную Оку в Бурятии...

И когда он говорит, что «немного знает эту интереснейшую территорию на границе Сибири и Монголии», вы еще раз убеждаетесь в том, что профессор Намзалов очень скромный человек. Тем не менее имя его, авторитет в научном мире свое дело делают. Сейчас, например, в Туве и на юге нашей республики идут очень сильные процессы опустынивания - пески начали заползать уже в горы. И к Б.Б.Намзалову то и дело обращаются за консультацией - не только как к знатоку, но и как директору Института экологии при Бурятском госуниверситете.

Его тревожат и наши леса, наука называет их бореальными, или, проще, северными:

катастрофическими.

И потому Институт экологии уже не один год собирает «круглые столы» и проводит семинары по лесу. Ведь Институт экологии видит свою миссию еще и в том, чтобы направлять и объединять усилия самых разных людей и организаций.

Год назад один из таких межрегиональных семинаров по лесу он провел в Дульдурге Читинской области, в самом молодом национальном парке России - на Алханае. Событие это отозвалось не эхом - громом: солидной международной конференцией, которая прошла недавно, в сентябре, в Молоковке под Читой. Огромный интерес она вызвала у китайцев и американцев, поскольку заготовка древесины в наших бореальных лесах приняла уже размах невиданный.

В школах республики сильное экологическое движение. Надо его направлять, координировать. Кому? Мы считаем, нам. Нам самим надо выезжать в районы. Собираться, скажем, в какой-нибудь базовой школе и обсуждать экологические программы. Пользы будет намного больше. - Начнем хотя бы с близлежащих районов, - говорит профессор Намзалов. - Скоро в Кабанский отправимся.

Мудрые об этом говорят: «Час настал во времени». С ним такое произошло в 1992 году. Именно тогда ему, доктору биологических наук, старшему научному сотруднику лаборатории геоботаники и экологии растений Центрального ботанического сада СО РАН в Новосибирске, предложили возглавить отделение общей биологии в Бурятском филиале НГУ, который только-только открывался в Улан-Удэ и задумывался как элитарное учебное заведение. До этого ученый Намзалов никогда преподаванием не занимался.

«Но с возрастом я все больше стал понимать, что надо и раздавать, а не только собирать, - рассказывал Бимба Батомункуевич. - Ты должен, говорил я себе, делиться богатством, которое копил все эти годы, слушая выдающихся ученых, работая в крупных научных центрах. И потом, здесь, в Нижней Иволге, была моя родина, жива была мать...»

В Улан-Удэ я круто изменил свою научную деятельность: из чисто академического ученого превратился в вузовского педагога. Мое становление, правда, было очень тяжелым, особенно первых два года. С другой стороны я перестал растить только себя - начал растить и учеников. Создавать свою школу. И понял, что это, быть может, самое важное.

Работать с молодыми ему понравилось. Свои предметы он любит рассказывать, а не диктовать. К тому же и

придет время, я постарею, сяду на какой-нибудь конек, и с него меня не столкнешь. А сейчас я экспериментирую - то одно попробую, то другое. Мне хочется расширить кругозор студентов именно на nive биологии. Поэтому я недавно взялся за курс истории и методологии этой науки. Мне самому он очень нравится - материал на грани философии.

Степные экосистемы - его любовь. А любить - значит, знать. И в этом профессору Намзалову, пожалуй, нет равных в Сибири.

А сейчас его захватила идея: создать в районе Горячинска сад эндемиков-растений, которые нигде больше на земном шаре, кроме как на Байкале, не встречаются.

«Неужели у нас, Бимба Батомункуевич, и вправду есть такие?» - удивленно спросил его однажды ректор БГУ Степан Калмыков.

«Есть, Степан Владимирович, да не один десяток», - ответил профессор Намзалов.

В середине девяностых мировое сообщество особенно восторожилось ухудшением биоразнообразия Земли. Ударил в набат. Свой взор на Байкал устремил Глобальный экологический фонд, стал выделять огромные средства на то, чтобы на его берегах сохранились флора и фауна. И нынче летом самую высокую оценку экспертов фонда получил проект Б.Б.Намзалова по созданию сада эндемиков на Байкале.

«Десятилетия нужны на это. Но стартовый капитал теперь у нас есть - почти 24 тысячи долларов», - Бимба Батомункуевич говорит об этом сдержанно, ведь он лучше всех представляет, сколько трудов и денег еще потребует его детище. «А кто будет заниматься садом?» - спрашиваю я.

«Прежде всего моя кафедра, это 18 человек, и мои ученики: сейчас у меня пятеро аспирантов в БГУ и трое в Институте биологии Бурятского научного центра; шестеро уже защитили кандидатские».

Сад эндемиков в будущем превратится в самостоятельное научно-образовательное подразделение БГУ, где будут иметь своих представителей такие столпы высшего образования, как Московский, Санкт-Петербургский, Томский, Новосибирский университеты».

А еще на примере сада эндемиков профессор Намзалов намерен вновь подтвердить свой вывод о том, что университетская кафедра без науки развиваться не способна.

Нет, недаром Бимбу Батомункуевича Намзалова в прошлом, 1999-м году признали лучшим профессором Бурятского госуниверситета. Перефразируем Маяковского: когда такие люди есть, сад на Байкале будет цвести.

Антонина ФАДЕЕВА.

«Гуа сэсэн хатан-2000» КОНКУРСДО

ЭРДЭМ БЭЛИГЭЙ ОДО БАДАРУУЛЖА...

Уе саг бүхэн өөрын хүлдэ тэмдэгтэй. Өөрын зүргэнүүдтэй. Өөрын хүгжэмтэй. Өөрын онсо үүргэтэй. Хэдэн хоногтоо хоридохи зуун жэл хорин нэгэдэхи зуун жэлдэ орожо, замби түбидөө заяа

ябахан, Ленинградид фронт дээрэ дайлаадахан, хургуулида багшаа хадаа, хүдөөгэй клубе даагшаар хүдэлхэдөө, олон итгэн ажабайдала эдэбхитэйгээр

хубингаа одо бадаруулхан. Энэ одо мүшэнэйн элшэ толье хүнүүд лэ бадаруулаа юм гэе хаа, худал бэшэ байха. Газар ехэ дэлхэйдэ хайн хайхан эрмэлзэлтэйгээр ажагуулан, сагайнгаа эрилтэе, хонгёо тодо хүгжэмшэн ойлгожо, зүрхэ сэдхэлэйнгээ элшэ хүсөөр, ухаан бодолойгоо туйлаалтаар энэ ерэхэ зуун жэлэй ехэ харгы замда гарахан хүнүүдэй дунда ВСГТУ-гай кафедрые даагша, техническэ эрдэмэй доктор Лариса Очировна Онхоновае дурдажа болоно.

Байгша оной зун Москва хогодоо техническэ эрдэмэй доктор гэхэн нэрэ зэргэтэй болоһон энэ зоригтой эхэнэр хэн гэшэб гэхэн асуудал түрэхөөрөөл түрэнэ. Юуб гэхэдэ, манай үргэн ехэ Росси гүрэндэшэ эхэнэр-механик, техническэ эрдэмэй доктор үгы шахуу. Илангаяа монгол туургата арадуудай дундааа тиймэ үндэр нэрэ зэргэдэ хүргэһэн ори гансахан эхэнэр болоно. Мүнөө Лариса Очировна түрэл университэдэйнгээ эдэе хоолой промышленностин машинанууд болон аппаратай кафедрые даагшаар хүдэлнэ.

Лариса Очировна ямар темээр диссертаци хамгааланайнгаа түдөө эрдэмэй үндэр нэрэ зэргэтэй болооб гэхэн асуудал уншагдадые һонирхуулаа ёһотой. Тобшохоноор хэлэхэдэ, ажахыда тон хэрэгтэй урлан бүтээлгэ болоно. Хуурай ороһото ургамалнуудые сэхэ таряалан дээрэнэнь сэбэрлэнэ, хатаажа шадаха аэродинамическэ түхээрлэгэ болоно. Манай Россида иимэ түхээрлэгэ тон хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, өроһо таряа үйлэдбэрлгын үнэ сэн хямда болоно. Мүн гээлтэ хороолтодо орохогүй.

Урин налгай шарайтай эхэнэрые харахадаа, иимэ эр хүнэй ажалтай, анхан механик мэргэжэлтэй байһан гэжэ һанахаар бэшэ. Энээн тухай хөөрэхэдөө, Лариса Очировнагай шарай бүришые урин дулаан болоно.

Эрхүүгэй областиин Баяндайн аймагай Хатар-Хадай нотагта хүдөөгэй багшанарай гэр бүлдэ түрэнэн Лариса басаганай хуби заяан жаргалтай. Нэн түрүүн хэлэбэл, Лариса үнэр баян булын 12 хүггэдэй нэгэниинь болоно. Абань Очир Онгиринович Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда

хабаададаг байгаа. Эжынь Мария Хахановна бүхы наһаяа багшын ажаада зорюулан. Арбан хоёр хүггэдые үргэхэ зуураа багшалаг эжынь ходоодоо сүлөө саг багатай һэн. Тиймэһээ Агния Абокшиновна хүгшэн эжынь гэрэйнгээ бүхы ажалые дааж, олон тоото ашанараа ажаада дуратайгаар, харюусалга ехэтэйгээр хургаһан байна. Өөрөөшые хамтын ажаада хам оролсожо ажаллаа. Тийгэжэ 1937 ондо Эрхүүгэй областиин делегациин бүридэлдэ ВДНХ ошоһон намтартай. Лариса Очировна мүнөө хоёр ашала хаража хуухадаа, хирэ болоод лэ, хүгшэн эжымнай бидэнээ эмхи журамтайгаар, түрэлхи хэлэндээ, уг заншалнуудгаа дуратайгаар ургаһан гээд һанан дурдана.

- Бидэ 6 хүбүүн, 6 басаган нэгэ бүлэдэ ехэ болохоодоо, эбтэйгээр ябадаг, өөр өөрынгөө харюусалгые хайнаар ойлгодог байгаабди. Хэрбээ хэн нэгэнэй ажаала мунгаа хээ гү, али хургуулидаа мун сэнгэлтэ абаад, тоомоо таһараа һань, хүгшэн эжымнай үүдэнэйнгээ хажууда үлгөөд байһан архан хураар (таһам) бидэниие хэлээдэг бэлэй. Ехээр тоомоо таһархан хүмнай томо хэмжээнэй хураар, багшаг ээмэтэй һаа - багахан хураар хэлээдэг байгаа. Бидэнэй энэ наһандаа туйлаһан амжалта хүгшэн эжын хургаалһаа эхитэй гэжэ һанангааб, - гээд, Лариса Очировна һанан хөөрэнэ.

Лариса Очировна Николай Петрович нүхэртэйгөө Дима хүбүүгээ, Ирина бэриез айл бүлэ болгонхой. Андрей ашань нэгэдэхи класста хурана. Лариса Очировнагай Москва хотодо 3 жэлэй турша соо докторско диссертация бэшэжэ байхадэ, экономист мэргэжэлтэй Ирина бэриль аша басага түрэнхэй, гэр бүлээс хайнаар хаража, гуламтынгаа гал дэгжээжэ хуугаа. Энэ хэрэгтэ инженер-электрик Дима нүхэрын баһал өөрынгөө хубита оруулаа. «Буряад үнэн» сонинийнгоо «Гуа сэсэн хатан - 2000» гэһэн конкурсдо урин налгай наһанай нүхэр, энхэргэн эжы, техническэ эрдэмэй доктор Лариса Очировна Онхонова тухай багахан зураглалаа тон баяртайгаар бэшэжэ, энэ эхэнэрээр омогорхойноо мэдүүлнэб.

А.А.ОРЖИЕВА.

ПОНЕДЕЛЬНИК

ОРТ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
10.00 Новости
10.20 «Вавилонская башня». Сериал
11.25 «Что? Где? Когда?». 25 лет в эфире
13.00 Телеканал «Добрый день»
13.15 Танцуют все в комедии «Иван Васильевич меняет профессию»
13.45 Программа «Вместе»
16.00 Новости
16.20 Мультсериал «Все псы попадают в рай»
16.45 Звездный час
17.15 ...До шестнадцати и старше
17.55 «Вавилонская башня». Т/с
19.00 Новости
19.25 Женщины в разведке: «Жена для резидента»
20.00 Жди меня
20.45 Комедийный сериал «Ускоренная помощь-2»: «Помоги себе сам»
21.20 Сергей Шакуров в детективном сериале «Черная комната»: «Я его люблю»
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время
22.40 Сериал «Секретные материалы» («X-files»)
00.25 Взгляд
01.10 «На футболе» с Виктором Гусевым
01.50 Новости
02.15 Сериал «Человек ниоткуда»

РТР

БГТРК

07.30 Утро Бурятии
08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ
08.30 ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
08.35 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
08.50 ГОРОДСКИЕ НОВОСТИ.
09.30 «Бюро вопросов, бюро ответов».
09.50 «Черным по белому».
10.30 «Москва - Минск».
11.20 «Дежурная часть».

РТР

11.35 «Телепузики». Программа для детей.
12.00 «Мануэла». Телесериал (Италия-Аргентина).
13.00 ВЕСТИ.
13.30 «Санта-Барбара». Телесериал (США).
14.30 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. «Что хочет женщина». Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой. «Я отдаю ему молодость».
15.00 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. Новая «Старая квартира».
16.00 ВЕСТИ.
16.30 «Черная жемчужина». Телесериал (Аргентина).
17.25 «Богатые и знаменитые». Телесериал (Мексика-Аргентина).
18.25 «Друзья-1». Комедийный телесериал (США).
19.00 ВЕСТИ.

БГТРК

19.30 Детское время. Хор «Фантазия» ДМШ № 7
19.45 День покупки в КСК
19.50 2000-летие Рождества Христова. «Православное слово»
20.00 Байгал
20.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
20.25 «Буряад орон». Худ.-публ. программа
20.55 Гороскоп и прогноз погоды на завтра
21.00 «Панорама». Информационно-аналитическая программа
21.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
21.30 Республиканские новости
21.50 Гороскоп и прогноз погоды на завтра

РТР

22.00 ВЕСТИ.
22.30 ПОДРОБНОСТИ. «Мир сегодня-1».
22.50 «Джентльмен-шоу».
23.25 «АНШЛАГ» и К°.
00.30 АРХИВНЫЕ ТАЙНЫ. «Упущенные возможности».
01.00 ВЕСТИ.
01.30 «Мир сегодня-1».
01.40 ПРЕМЬЕРА. Элли Уолкер в телесериале «Профиль убийцы» (США).

02.35 «И дольше века...». Документально-публицистическая программа Владимира Молчанова. Василий Быков.
03.15 «Дежурная часть».

ТВИКОМ

09.00 Т/с «Марисоль»
10.00 «Из жизни женщины»
10.30 Сериал «Диагноз: убийство»
11.25 «Магазин на диване»
11.35 Т/с «Повелитель зверей»
13.30 «Телемаркет»
13.50 «Недвижимость»
14.00 «Магазин на диване»
14.30 Т/с «Сан-Тропе-2»
15.30 М/с «Воины мифов - хранители легенд»
16.00 Т/с «Приключения швейцарской семьи Робинсон»
16.30 Т/с «Власть желаний»
17.30 Док. сериал «Верите ли вы в это?»
18.00 Комедия «Все любят Рэймонда»
18.30 Из жизни женщины
18.55 Прогноз погоды
19.00 Муз. поздравления
19.30 Т/с «Солдат удачи Лтд»
20.25 Телемаркет
20.35 Автоэкспресс
21.00 Т/с «Дерзкие и красивые»
21.20 Прогноз погоды. Недвижимость
21.30 Боевик «Риск без контракта» (Россия, 1992 г.)
23.25 Прогноз погоды. Телемаркет
23.40 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву»
00.15 Т/с «Улицы любви»
01.55 Глобальные новости

АРНГ УС

Профилактика до 18.00
18.00 Победоносный голос верующего
18.30 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает
18.35 Музыкальный подарок
19.00 Амба-ТВ
19.30 Формула успеха
19.55 Золотая карта
20.00 Новости
20.10 «Восточный экспресс»
20.25 Метеопрогноз
20.30 Сериал «Тропиканка»
21.30 Золотая карта

21.35 «Восточный экспресс»
21.50 Метеопрогноз
21.55 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает
22.00 Формула успеха
22.25 Х/ф «Как в аду»
00.10 «Мисс телевидение России»

ОТВ

07.00 ОТВ представляет
08.00 Мультфильм «Волшебный сад»
08.30 М/с «Приключения Вуди и его друзей»
09.00 Т/с «Бeverли Хиллз 90210»
10.00 Специальный репортаж
10.10 Музыка на СТС
10.30 Т/с «Клеопатра 2525»
11.00 Комедия на СТС
11.25 Товарный ряд
Перерыв до 17.00
17.00 М/с «Битлджус»
17.30 М/с «Зорро»
18.00 Т/с «Рыцарь дорог»
19.00 «Первое свидание». Телеигра
19.30 КЛИП-ПРЕЗЕНТ
20.00 Специальный репортаж
20.10 Товарный ряд
21.20 Актуальное интервью
20.50 Музыка на ОТВ
21.00 Т/с «Бeverли Хиллз 90210»
22.00 Т/с «Удивительные странствия Геракла»
23.00 Т/с «Шериф из преисподней»

НТВ

08.00 «Сегодня»
08.25 «Взрок»
08.35 «Криминал»
08.45 «Карданный вал»
09.00 «Сегодня»
09.20 «Взрок»
09.30 «Большие деньги»
09.45 Сериал. Михаил Пореченков в боевике «Агент национальной безопасности», 12 серия, заключительная, «Транзит»
11.00 «Сегодня»
11.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США)
13.00 «Сегодня»
13.25 «Вчера в итогах»
14.40 «Куклы»

15.00 «Сегодня»
15.25 «Большие родители»
15.55 «Старый телевизор»
16.50 Мультфильм «Скамейка»
17.00 «Сегодня»
17.25 «Интересное кино». Программа Б.Бермана и И.Жандарева
17.55 Ток-шоу «Сумерки»
18.25 «Взрок»
18.40 «Криминал»
18.55 Премьера НТВ. Сериал «Страсть» (США)
19.45 Премьера НТВ. «Спартак» - «Игра на поле истории». Фильм Евгения Киселева из цикла «Новейшая история»
21.00 «Сегодня»
21.30 «Улицы разбитых фонарей»: «Операция «Чистые руки», часть 1-я «Итого» с Виктором Шендеровичем
23.05 «Криминальная Россия». «Дневник оборотня», 1 с.
23.35 Специальный репортаж. Алексей Пивоваров «Вторая линия»
24.00 «Сегодня»
00.30 «Герой дня»
00.55 Наше кино. Александр Абдулов и Александр Збруев в боевике «Шизофрения»

РАДИО

6.12 Радиожурнал «Земля родная»
6.37 Актуальное интервью
6.45-7.00 -Информация, объявления
7.12 Объявления
7.20 Программа «Анфас». «Врата из ада». Радиоочерк, посвященный Всемирному Дню борьбы со СПИДом
7.40-8.00 Радиостудия «Биракан» (на эвенкийском языке). «Мир севера»
12.00-12.10 Дневной выпуск новостей «Короткой строкой»
19.12 Республиканские известия (на бур.яз)
19.27 Объявления
19.30 Республиканские известия (на русск.яз.)
19.45-20.00 Передача из фондов радио

Зимний сезон на Верхней Березовке
Вы можете поправить самочувствие, избавиться от хронических заболеваний, отдохнуть и подлечиться в этот период.
Высококвалифицированные специалисты по суджок, а также стоматолог, массаж, фитолечение, лечебная физкультура.
4-х разовое высококалорийное диетическое питание.
Горячая вода, отопление.
Проезд авт. №8, ост. «Дом отдыха»

ОПТОВО-РОЗНИЧНЫЙ ЦЕНТР «БАЙКАЛ»
Цены действительны до 20.12.2000г. (низкие цены)
Бельевой трикотаж (детск., взросл.) г.Москва
Мужское теплое белье: кальсоны, трико х/б, детское, взрослое.
Колготки х/б, п/ш, г.Москва, г.Смоленск
Колготки п/ш, 3 видов, г. Москва, г. Смоленск
Колготки эластик, женские, г. Москва, г. Смоленск
Колготки х/б детские (все размеры), г. Москва.
Носки х/б, п/ш детские, мужские, г.Санкт-Петербург
Рейтузы детские, женские, г.Москва
Сапоги суконные, г. Омск, детск., жен. и муж., с мехом
Обувь комнатная детская, мужская, женская
Сапоги кирзовые, г.Москва
Ботинки и ботинки зимние мужские, с искусственным и натуральным мехом, г.Новосибирск
Сапоги женские, 15 моделей, г.Челябинск, г. Новосибирск
Сапоги зимние на девочке и мальчиков
от 36 руб.
от 48 руб.
от 12 руб.
от 15 руб.
от 4 руб. 90 коп.
от 68 руб.
от 156 руб.
(низкие цены)
от 218 руб.
от 698 руб.
от 798 руб.
от 390 руб.

5 ВТОРНИК
ОРТ
07.00 Телеканал «Доброе утро»
10.00 Новости
10.20 «Вавилонская башня». Сериал
11.25 Леонид Якубович в комедийном сериале «Ускоренная помощь-2»: «Помоги себе сам»
12.35 Сергей Шакуров в детективном сериале «Черная комната»: «Я его люблю»
13.00 Телеканал «Добрый день»
13.15 «Песня года». Избранное
13.45 Детективы братьев Вайнеров. «Вход в лабиринт». 1-я серия
16.00 Программа «Вместе»
16.20 Мультсериал «Все псы попадают в рай»
16.45 Царь горы
17.15 ...До шестнадцати и старше
17.55 «Вавилонская башня». Т/с
19.00 Новости
19.15 Сериал «Все путешествия команды Кусто». «Киты пустыни»
19.45 Здесь и сейчас
19.55 Как это было. Тбилисская трагедия. 1989 г.
20.40 «Убойная сила»: «Мера пресечения»
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время
22.50 Комедия «Девушка без адреса»
Программа «Цивилизация»
Новости
01.10 Детективный сериал «Майк Хаммер»: «Группа крови», «Убить друга»
РТР
07.40 Утро Бурятии
08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ
08.30 ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
08.35 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
08.50 ГОРОДСКИЕ НОВОСТИ.
09.30 «Бюро вопросов, бюро ответов».
09.50 «Черным по белому».
10.30 ПОДРОБНОСТИ.
11.20 «Дежурная часть».
11.35 «Телепузики». Программа для детей.
12.00 «Мануэла». Т/с
13.00 ВЕСТИ.
13.30 «Санта-Барбара». Т/с
14.30 «Что хочет женщина». Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой. «Управлять мужчиной должна женщина». 1-я часть.
15.00 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. Новая «Старая квартира».
16.00 ВЕСТИ.
16.30 «Черная жемчужина». Т/с
17.25 «Богатые и знаменитые». Т/с
18.25 «Друзья-1». Т/с
19.00 ВЕСТИ.
19.30 «Улгур». Памятники фольклора
19.55 Гороскоп и прогноз погоды на завтра
20.00 Байгал
20.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
20.25 Дела деревенские. Итоги сельскохозяйственного года
20.40 «Позиция»
21.00 Её зовут хэппи
21.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
21.30 Республиканские новости
21.50 Гороскоп и прогноз погоды на завтра
РТР
22.00 ВЕСТИ.
22.30 ПОДРОБНОСТИ. «Мир сегодня-1».
22.50 Детектив «Марсейка, 12». Фильм 1-й. «Операция «Зеленый лед»».
00.40 Семен Альтов. «Обо всем».
01.00 ВЕСТИ.
01.30 «Мир сегодня-1».
01.40 Т/с «Профиль убийцы»
02.40 МУЖЧИНА И ЖЕНЩИНА. Сергей Маковецкий.
03.30 «Дежурная часть».
ТИВИКОМ
09.00 Прогноз погоды. Т/с «Марисоль»
10.00 Из жизни женщины
10.30 Сериал «Диагноз: убийство»
11.25 Прогноз погоды. Магазин на диване
11.35 Боевик «Риск без контракта»
13.30 Телемаркет
13.50 Недвижимость
14.00 Домашний зоопарк
14.10 Магазин на диване
14.30 Сериал «Сан-Тропе-2»
15.30 Мультсериал «Воины мифов - хранители легенд»
16.00 Сериал «Приключения швейцарской семьи Робинсон»
16.30 Сериал «Власть желаний»
17.30 Док. сериал «Верите ли вы в это?»
18.00 Комедия «Все любят Рэймонда»
18.30 Из жизни женщины
18.55 Прогноз погоды
19.00 Муз. поздравления
19.30 Т/с «Солдат удачи Лтд»
20.25 Телемаркет
20.50 Домашний зоопарк
21.00 Сериал «Дерзкие и красивые»
21.20 Прогноз погоды. Недвижимость
21.30 Приключения. «Мельбурнский кубок» (Австралия, 1985 г.)
23.55 Прогноз погоды. Телемаркет
00.10 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву»
00.45 Сериал «Улицы любви»
01.25 Глобальные новости
АРНГ УС
07.00 НОВОСТИ ДНЯ
07.25 Дорожный патруль
07.40 «Восточный экспресс»
07.55 Метеопрогноз
08.00 Сериал «Алло, алло!»
08.30 Формула успеха
08.55 Метеопрогноз
09.00 «ПЕТЕРС поп-шоу»
09.30 Сериал «Тропиканка»
10.30 Вы - очевидец
11.30 Т/с «Первая волна», 13 серия
Перерыв до 17.00
17.00 Новости
17.05 Катастрофы недели
17.55 Победоносный голос верующего
18.25 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает
18.30 Музыкальный подарок
18.55 «СВ-шоу». А. Шевчук
19.55 Золотая карта
20.00 Новости
20.10 «Восточный экспресс»
20.25 Метеопрогноз
20.30 Сериал «Тропиканка»
21.30 Золотая карта
21.35 «Восточный экспресс»
21.50 Метеопрогноз
21.55 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает
22.00 Формула успеха
22.45 Юморист. сериал «Женаты: с детьми», 1 с.
23.15 Дорожный патруль
23.30 Х/ф «Графиня де Монсоро», 23 с.
00.20 Театральный понедельник
ОТВ
07.00 ОТВ представляет
08.00 Программа мультфильмов
08.30 М/с «Приключения Вуди и его друзей»
09.00 Т/с «Бeverли Хиллз 90210»
10.00 Специальный репортаж
10.10 Музыка на СТС
10.30 Т/с «Путешествия в параллельные миры»
11.25 Товарный ряд
Перерыв до 17.00
17.00 М/с «Битлджус»
17.30 М/с «Зорро»
18.00 Т/с «Рыцарь дорог»
19.00 Документальный фильм
КЛИП-ПРЕЗЕНТ
20.00 Специальный репортаж
20.10 Товарный ряд
21.20 Актуальное интервью
20.50 Музыка на ОТВ
21.00 Т/с «Бeverли Хиллз 90210»
22.00 Т/с «Закон и порядок»
23.00 Т/с «Добро против зла»
НТВ
08.00 «Сегодня»
08.40 «Взрок»
08.50 «Карданный вал»
09.00 «Сегодня»
09.20 «Криминал»
09.35 «Большие деньги»
09.45 Час сериала. «Улицы разбитых фонарей». «Операция «Чистые руки», часть 1-я
11.00 «Сегодня»
11.25 «Криминальная Россия». «Дневник оборотня», 1 серия
12.05 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США)
13.00 «Сегодня»
13.20 Наше кино. Олег Ефремов в фильме «Командировка»
15.00 «Сегодня»
15.20 Криминал. «Чистосердечное признание»
15.50 «Большие деньги»
16.00 «Старый телевизор»
17.00 «Сегодня»
17.25 Док-шоу «Я и моя собака»
17.55 Ток-шоу «Сумерки»
18.25 «Карданный вал»
18.35 «Взрок»
18.50 «Криминал»
19.10 «Футбольный клуб»
20.05 Премьера НТВ. «Забывтый полк». Программа Евгения Кириченко
21.00 «Сегодня»
21.35 Час сериала. «Улицы разбитых фонарей»: «Операция «Чистые руки», часть 2-я»
22.45 «Криминальная Россия»: «Дневник оборотня», 2 серия
23.20 Профессия - репортер. Эдуард Петров. «Фальшивое клеймо»
23.40 «Криминал»
24.00 «Сегодня»
00.30 Герой дня
00.55 «Футбольный клуб» представляет Лигу чемпионов
01.30 «Антропология». Программа Д. Диброва
РАДИО
6.12-7.00 Программа «Утро Бурятии»
7.12 Новости «Короткой строкой», объявления
7.25 «Государственный регистратор разъясняет...» Ответы на вопросы радиослушателей
7.35 «Как живешь, ветеран?» - беседа с управляющим отделением Пенсионного фонда РФ по РБ А.С.Коваленко
7.50-8.00 Передача «Орьёл-Вершина»
12.00-12.10 - Дневной выпуск новостей «Короткой строкой»
19.12 Республиканские известия (на бур.яз)
19.27 Объявления
19.30 Республиканские известия
19.45-20.00 «Радиобиблиотека». «Труженики тыла в период Отечественной войны 1941-1945 гг.» - беседа с автором книги, доктором исторических наук В.Базаржаповым

6 среда

ОРТ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
10.00 Новости
10.20 «Вавилонская башня». Т/с
11.25 «Убойная сила»: «Мера пресечения»
12.25 Сериал «Все путешествия команды Кусто». «Киты пустыни»
13.00 Новости
13.15 Телеканал «Добрый день»
14.05 Сериал «Вход в лабиринт». 2-я серия
15.30 Программа «Вместе»
16.00 Новости
16.20 Мультсериал «Все псы попадают в рай»
16.45 Зов джунглей
17.15 ...До шестнадцати и старше
17.55 «Вавилонская башня». Т/с
19.00 Новости
19.15 Сериал «Все путешествия команды Кусто». «Бобры северного края»
19.45 Здесь и сейчас
20.00 Человек и закон
20.40 «Остановка по требованию»: «Конечная»
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время
22.50 Боевик «Американские горки»
01.05 Домашний театр «Тихого дома»
01.35 Новости
02.00 Детективный сериал «Майк Хаммер»: «Позор для прокурора»

РТР

07.40 Утро Бурятии
08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ
08.30 ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
08.35 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
08.50 ГОРОДСКИЕ НОВОСТИ.
09.30 «Бюро вопросов, бюро ответов».
09.50 «Черным по белому».
10.30 ПОДРОБНОСТИ.
11.20 «Дежурная часть».
11.35 «Телепузики»
12.00 «Мануэла». Т/с

13.00 ВЕСТИ.
13.30 «Санта-Барбара». Т/с
14.30 «Что хочет женщина». «Управлять мужчиной должна женщина». 2-я часть.
15.00 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. Новая «Старая квартира».
16.00 ВЕСТИ.
16.30 «Черная жемчужина». Т/с
17.25 «Богатые и знаменитые». Т/с
18.25 «Друзья-1». Т/с
19.00 ВЕСТИ.

БГТРК

19.30 Детское время. «Тудэб баабайнда»
19.55 Гороскоп и прогноз погоды на завтра
20.00 Байгал
20.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
20.25 «Толи». Публицистическая программа
20.45 Зурхай
20.50 День покупок в КСК
20.55 Бодолхууд
21.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
21.30 Республиканские новости
21.50 Гороскоп и прогноз погоды на завтра

РТР

22.00 ВЕСТИ.
22.30 ПОДРОБНОСТИ. «Мир сегодня-1».
22.50 Детектив «Маросейка, 12». Фильм 2-й. «Ставок больше нет».
00.40 Семен Альтов. «Обо всем».
01.00 ВЕСТИ.
01.30 «Мир сегодня-1».
01.40 Т/с «Профиль убийцы»
02.40 «Кинескоп» с Петром Шепотинником. Фильм Александра Зельдовича «Москва».
03.40 «Дежурная часть».

ТИВИКОМ

09.00 Прогноз погоды. Т/с «Марисоль»
10.00 Из жизни женщины
10.30 Т/с «Диагноз: убийство»
11.25 Прогноз погоды. Магазин на диване
11.35 Приключения. «Мельбурнский кубок»
13.30 Телемаркет

13.50 Недвижимость
14.00 Телемагазин
14.30 Т/с «Сан-Тропе-2»
15.30 М/с «Воины мифов - хранители легенд»
16.00 Т/с «Приключения швейцарской семьи Робинсон»
16.30 Т/с «Власть желания»
17.30 Док. сериал «Верите ли вы в это?»
18.00 Комедия «Все любят Рэймонда»
18.30 Из жизни женщины
18.55 Прогноз погоды
19.00 Муз. поздравления
19.30 Т/с «Солдат удачи Лтд»
20.25 Прогноз погоды
20.30 Телемаркет
21.00 Т/с «Держкие и красивые»
21.20 Прогноз погоды. Недвижимость
21.30 Комедия «Я не говорю английски» (Италия, 1994 г.)
23.40 Прогноз погоды. Телемаркет
23.55 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву»
00.30 Т/с «Улицы любви»
01.10 Глобальные новости

АРИГ УС

07.00 НОВОСТИ ДНЯ
07.25 Дорожный патруль
07.40 «Восточный экспресс»
07.55 Метеопрогноз
08.00 Сериал «Алло, алло!»
08.30 Формула успеха
08.55 Метеопрогноз
09.00 «ПЕТЕРС поп-шоу»
09.30 Сериал «Тропиканка»
11.30 БИС
11.00 Т/с «Первая волна»
Перерыв до 17.00
17.00 Новости
17.05 «Пальчики оближешь»
17.30 Победносный голос верующего
18.15 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает
18.20 Музыкальный подарок
18.45 Ток-шоу «Я сама»
19.45 То, что надо
20.05 Золотая карта
20.10 «Восточный экспресс»
20.25 Метеопрогноз
20.30 Сериал «Тропиканка»
21.30 Золотая карта
21.35 «Восточный экспресс»
21.50 Метеопрогноз

21.55 Формула успеха
22.20 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает
22.25 «Алле, народ!»
22.45 Формула успеха
23.10 Юм. сериал «Женаты: с детьми»
23.40 Х/ф «Графиня де Монсоро»

ОТВ

07.00 ОТВ представляет
08.00 Мультфильм «Первая скрипка»
08.30 Мультсериал «Приключения Вуди и его друзей»
09.00 Т/с «Бeverли Хиллз 90210»
10.00 Специальный репортаж
10.10 Музыка на СТС
10.30 Т/с «Путешествия в параллельные миры»
11.25 ТОВАРНЫЙ РЯД
Перерыв до 17.00
17.00 М/с «Битлджус»
17.30 М/с «Зорро»
18.00 Т/с «Рыцарь дорог»
19.00 Документальный фильм
19.30 КЛИП-ПРЕЗЕНТ
20.00 Специальный репортаж
20.10 Товарный ряд
21.20 Актуальное интервью
20.50 Музыка на ОТВ
21.00 «Бeverли Хиллз 90210»
22.00 Кино на СТС

НТВ

08.00 «Сегодня»
08.40 «Впрок»
08.50 «Карданный вал»
09.00 «Сегодня»
09.20 «Криминал»
09.35 «Большие деньги»
09.45 Час сериала. «Улицы разбитых фонарей»: «Операция «Чистые руки», часть 2-я»
11.00 «Сегодня»
11.25 «Забывший полк». Программа Евгения Кириченко
12.10 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США)
13.00 «Сегодня»
13.20 Наше кино. Станислав Жданько, Марина Неелова, Наталья

Варлей и Николай Караченцов в фильме «Ошибки юности»
«Сегодня»
15.00 «Среда». Экологическая программа
15.50 «Большие деньги»
16.00 «Старый телевизор»
17.00 «Сегодня»
17.25 «Путешествия натуралиста»
17.55 Ток-шоу «Сумерки»
18.30 «Карданный вал»
18.40 «Впрок»
18.55 «Криминал»
19.10 Премьера НТВ. Сериал «Страсть» (США)
20.05 «Совершенно секретно. Информация к размышлению»
21.00 «Сегодня»
21.30 Час сериала. «Улицы разбитых фонарей»: «Напиток для настоящих мужчин»
22.40 Футбол. Лига чемпионов. «Олимпик» (Лион, Франция) - «Спартак» (Москва). 1-й тайм
24.00 «Сегодня»
00.30 Герой дня
00.55 Футбол. Лига чемпионов. «Олимпик» (Лион, Франция) - «Спартак» (Москва). 2-й тайм
01.55 «Антропология»

РАДИО

6.12 - 7.00 Программа «Утро Бурятии»
7.12 Новости «Короткой строкой», объявления
7.30 Программа «Выбор»
7.45-8.00 Программа «Тоонто нютаг». Выпуск посвящен Международному Дню инвалидов (на бур. яз.)
12.00-12.10 Дневной выпуск новостей «Короткой строкой»
19.12 Республиканские известия (на бур. яз.)
19.27 Объявления
19.30 Республиканские известия (на русск. яз.)
19.45-20.00 Передача из цикла «Салют, Победа!» (на бур. яз.)

ТЕАТР КУКОЛ «УЛЬГЭР»

2,3 декабря
«Чудеса для Алисы» (Сказка)
Начало в 14 ч.
9,10 декабря
Легенда о любви
«Дочь Байкала - Ангара»
Начало в 14 часов.

ВНИМАНИЕ!

В редакции газеты «Буряад үнэн» желающие могут приобрести газеты Агинского Бурятского автономного округа: «Агинская правда» и «Толов». Обращаться: Дом печати, 3 этаж, каб. 50 или на вахту.

Срочно продаю дачный сруб 4х4.

Р.т.: 21-23-67,
д.т.: 37-35-13

Ремонт холодильников.
Тел.: 22-58-58
Лицензия № С -1831

От всей души поздравляем с 55-летием Будаеву Валентину Нимаевну. Желаем огромной счастья, долгих лет жизни, здоровья, успехов, удачи во всем и везде и всех земных благ. С пожеланием: родные и близкие.

7 четверг

ОРТ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
10.00 Новости
10.20 «Вавилонская башня». Сериал
11.25 «Остановка по требованию»: «Конечная»
12.25 Сериал «Все путешествия команды Кусто». «Бобры северного края»
13.00 Новости
13.15 Телеканал «Добрый день»
14.00 Сериал «Вход в лабиринт». 3-я серия
15.30 Программа «Вместе»
16.00 Новости
16.20 Мультсериал «Все псы попадают в рай»
16.45 Программа «100%»
17.15 ...До шестнадцати и старше
17.55 «Вавилонская башня». Т/с
19.00 Новости
19.15 Сериал «Все путешествия команды Кусто». «Последний оплот»
19.45 Здесь и сейчас
20.00 А.Гордон и В.Соловьев в программе «Процесс»
20.40 «Империя под ударом»: «Охота на губернатора»
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время
22.50 Комедия «Старик-разбойник»
00.35 Женщины в разведке: «Жизнь под псевдонимом»
01.10 Новости
01.35 Детективный сериал «Майк Хаммер»: «Гарлемский ноктюрн»

РТР

07.40 Утро Бурятии
08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ
08.30 ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
08.35 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
08.50 ГОРОДСКИЕ НОВОСТИ.
09.30 «Бюро вопросов, бюро ответов».
09.50 «Черным по белому».
10.30 ПОДРОБНОСТИ.
11.20 «Дежурная часть».

11.35 «Телепузики». Программа для детей.
12.00 «Мануэла». Т/с
13.00 ВЕСТИ.
13.30 «Санта-Барбара». Т/с
14.30 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. «Что хочет женщина». Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой. «Мой муж - трудолюбив».
15.00 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. Новая «Старая квартира».
16.00 ВЕСТИ.
16.30 «Черная жемчужина». Т/с
17.25 «Богатые и знаменитые». Т/с
18.25 «Друзья-1». Т/с
19.00 Худее нютаг. Худее ажахын туруушуул
19.30 Вы спрашивали? Ответы на вопросы телезрителей по начислению и выплате пенсий
19.55 Гороскоп и прогноз погоды на завтра
20.00 Байгал
20.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
20.25 «Горячая линия». Прямой эфир
20.50 Тайзан. Бурядайд композиторнуудай 60 жэлэй ойдо
21.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
21.30 Республиканские новости
21.50 Гороскоп и прогноз погоды на завтра

БГТРК

19.00 Худее нютаг. Худее ажахын туруушуул
19.30 Вы спрашивали? Ответы на вопросы телезрителей по начислению и выплате пенсий
19.55 Гороскоп и прогноз погоды на завтра
20.00 Байгал
20.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
20.25 «Горячая линия». Прямой эфир
20.50 Тайзан. Бурядайд композиторнуудай 60 жэлэй ойдо
21.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
21.30 Республиканские новости
21.50 Гороскоп и прогноз погоды на завтра

РТР

22.00 ВЕСТИ.
22.30 ПОДРОБНОСТИ. «Мир сегодня-1».
22.50 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Александр Балугев, Дмитрий Харатьян и Вера Глаголева в детективе «Маросейка, 12». Фильм 3-й. «Мокрое дело».
00.40 Семен Альтов. «Обо всем».
01.00 ВЕСТИ.
01.30 «Мир сегодня-1».
01.40 ПРЕМЬЕРА. Элли Уолкер в телесериале «Профиль убийцы» (США).
02.40 «Лавровая ветвь». 1-я национальная премия в области неигрового кино.
03.05 «Дежурная часть».
03.15 ГОРЯЧАЯ ДЕСЯТКА.

ТИВИКОМ

09.00 Прогноз погоды. Т/с «Марисоль»
10.00 Из жизни женщины
10.30 Т/с «Диагноз: убийство»

11.25 Прогноз погоды. Магазин на диване
11.35 Комедия «Я не говорю английски»
13.30 Телемаркет
13.50 Недвижимость
14.00 Телемагазин
14.30 Т/с «Сан-Тропе»
15.30 М/с «Воины мифов - хранители легенд»
16.00 Т/с «Приключения швейцарской семьи Робинсон»
16.30 Т/с «Власть желания»
17.30 Док. сериал «Верите ли вы в это?»
18.00 Комедия «Все любят Рэймонда»
18.30 Из жизни женщины
18.55 Прогноз погоды
19.00 Муз. поздравления
19.30 Сериал «Солдат удачи Лтд»
20.25 Прогноз погоды
20.30 Телемаркет
21.00 Т/с «Держкие и красивые»
21.20 Прогноз погоды. Недвижимость
21.30 Мелодрама «Отец-одиночка» (США-Канада, 1997 г.)
23.35 Прогноз погоды. Телемаркет
23.50 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву»
00.25 Т/с «Улицы любви»
01.05 Глобальные новости

АРИГ УС

07.00 НОВОСТИ ДНЯ
07.25 Дорожный патруль
07.40 «Восточный экспресс»
07.55 Метеопрогноз
08.00 Сериал «Алло, алло!»
08.30 Формула успеха
08.55 Метеопрогноз
09.00 «ПЕТЕРС поп-шоу»
09.30 Сериал «Тропиканка»
10.30 Наши любимые животные
11.00 Т/с «Первая волна», 15 серия
Перерыв до 17.00
17.00 Новости
17.05 «Star Start»
17.30 Дорожный патруль
17.45 Победносный голос верующего
18.15 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает
18.20 Музыкальный подарок
18.45 «И снова 33 квадратных метра»
19.55 Золотая карта
20.00 Новости

20.10 «Восточный экспресс»
20.25 Метеопрогноз
20.30 Сериал «Тропиканка»
21.30 Диалог по существу: руководитель Управления Федерального казначейства МФ РФ по РБ О.Г. Прокопов
22.00 Метеопрогноз
22.05 Формула успеха
22.30 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает
22.35 Юморист. сериал «Женаты: с детьми», 3 с.
23.05 «Алле, народ!»
23.25 Х/ф «Графиня де Монсоро», 25 с.
00.15 Дорожный патруль

ОТВ

07.00 ОТВ представляет
08.00 Программа мультфильмов
08.30 М/с «Приключения Вуди и его друзей»
09.00 Т/с «Бeverли Хиллз 90210»
10.00 Специальный репортаж
10.10 Музыка на СТС
10.30 Т/с «Путешествия в параллельные миры»
11.25 ТОВАРНЫЙ РЯД
Перерыв до 17.00
17.00 М/с «Битлджус»
17.30 М/с «Зорро»
18.00 Т/с «Рыцарь дорог»
19.00 Документальный фильм
19.30 КЛИП-ПРЕЗЕНТ
20.00 Специальный репортаж
20.10 Товарный ряд
21.20 Актуальное интервью
20.50 Музыка на ОТВ
21.00 Т/с «Бeverли Хиллз 90210»
22.00 Кино на СТС

НТВ

08.00 «Сегодня»
08.40 «Впрок»
08.50 «Карданный вал»
09.00 «Сегодня»
09.20 «Криминал»
09.35 «Большие деньги»
09.45 Час сериала. «Улицы разбитых фонарей»: «Напиток для настоящих мужчин»
11.00 «Сегодня»
11.25 «Дневник Лиги чемпионов по футболу»

12.10 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США)
13.00 «Сегодня»
13.20 Наше кино. Марина Неелова и Сергей Юрский в приключенческом фильме «Сломанная подкова»
15.00 «Сегодня»
15.25 «Служба безопасности»
15.55 «Большие деньги»
16.05 «Старый телевизор»
17.00 «Сегодня»
17.25 «Полундра». Семейная игра
17.55 Ток-шоу «Сумерки»
18.25 «Впрок»
18.40 Премьера НТВ. Сериал «Страсть» (США)
19.30 Наше кино. Андрей Ростоцкий в боевике «Непобедимый»
21.00 «Сегодня»
21.30 Час сериала. «Улицы разбитых фонарей-1»: «Вторжение в частную жизнь»
22.40 Независимое расследование с Николаем Николаевым
23.40 «Криминал»
00.00 «Сегодня»
00.25 Герой дня
00.50 Футбол. Лига чемпионов. «Депортиво» (Испания) - «Милан» (Италия)
02.55 «Дневник Лиги чемпионов по футболу»

РАДИО

6.12-7.00 Программа «Утро Бурятии»
7.12 Новости «Короткой строкой», реклама «Востсибжасо», объявления
7.35 В эфире - Передача «Здоровье в вашем доме»
7.45-8.00 Разговор на актуальную тему
12.00-12.10 Дневной выпуск новостей «Короткой строкой»
19.12 Республиканские известия (на бур. яз.)
19.27 Объявления
19.30 Республиканские известия (на русск. яз.)
19.45-20.00 Передача из фондов радио

ПЯТНИЦА

ОРТ

Телеканал «Доброе утро»
Новости
«Вавилонская башня». Т/с
«Империя под ударом»: «Охота на губернатора»
Сериял «Все путешествия команды Кусто». «Последний оплот»
Новости
Телеканал «Добрый день»
Сериял «Вход в лабиринт». 4-я серия
Программа «Вместе»
Новости
Мультисериал «Все псы попадают в рай»
Звездный час
«До шестнадцати и старше»
«Вавилонская башня». Т/с
Новости
Сериял «Все путешествия команды Кусто». «Теплокровное море»
Здесь и сейчас
Документальный детектив. «Ядовитое жало. Транзит из Европы». Дело 1998 года
«Остановка по требованию». Последствие
Спокойной ночи, малыши!
Время
«Крах империи»: «Убийство Распутина». Фильм 4-й
Детективный сериал «Черная коммат»: «Грейпфрутовый сок»
Охотник за полицейскими в триллере «Взгляд смерти»
Новости
Детективный сериал «Майк Хаммер»: «Убийство по картам»
РТР
БГТРК
РТР
07.40 Утро Бурятии
08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ
ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.

08.50 ГОРОДСКИЕ НОВОСТИ.
09.30 «Бюро вопросов, бюро ответов».
09.50 «Черным по белому».
10.30 «Тысяча и один день».
11.20 «Дежурная часть».
11.35 «Телепузики». Программа для детей.
12.00 «Мануэла». Т/с
13.00 ВЕСТИ.
13.30 «Санта-Барбара». Т/с
14.30 «Что хочет женщина». «Некрасивая женщина в мужском мире».
15.00 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. Новая «Старая квартира».
16.00 ВЕСТИ.
16.30 Т/с «В зеркале Венеры».
17.25 «Богатые и знаменитые». Т/с.
18.25 «Друзья-II». Т/с
БГТРК
19.10 Ая-ганга
19.30 Детское время. Мультфильм
19.40 Криминальная хроника
19.55 Гороскоп и прогноз погоды на завтра
20.00 «Сагай суурян». Информационно-аналитическая программа
20.20 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
20.30 «Уянган шүрэ». Музыкальная программа
20.50 Ассорти
21.00 «Ваше право». Ответы на вопросы телезрителей
21.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
21.30 Республиканские новости
21.50 ТВ-обратная связь
РТР
22.00 ВЕСТИ.
22.30 ПОДРОБНОСТИ. «Мир сегодня-II».
22.50 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Александр Балуев, Дмитрий Харатьян и Вера Глаголева в детективе «Маросейка, 12». Фильм 4-й. «Сын».
01.00 ВЕСТИ.
01.30 «Мир сегодня-II».
01.40 «Битлз» в Москве: загадка 60-х. Премьера документального фильма.
02.35 «В пятницу вечером».
03.35 «Дежурная часть».
ТИВИКОМ
09.00 Прогноз погоды. Т/с «Марисоль»
10.00 «Из жизни женщины»
10.30 Т/с «Диагноз: убийство»
11.25 Прогноз погоды. Магазин на

диване
11.35 Мелодрама «Отец-одиночка»
13.30 Телемаркет
13.50 Недвижимость
14.00 Телемагазин
14.30 Т/с «Сан-Тропе»
15.30 М/с «Воины мифов - хранители легенд»
16.00 Сериял «Приключения швейцарской семьи Робинсон»
16.30 Т/с «Власть желания»
17.30 Док. сериал «Верите ли вы в это?»
18.00 Комедия «Все любят Рэймонда»
18.30 Из жизни женщины
18.55 Прогноз погоды
19.00 Музыкальные поздравления
19.30 Т/с «Солдат удачи Лтд»
20.25 Телемаркет
20.30 Т/с «Дерзкие и красивые»
21.20 Прогноз погоды. Недвижимость
21.30 Боевик «Посланный» (США, 1996г.)
23.45 Прогноз погоды. Телемаркет
00.00 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву»
00.35 Сериял «Улицы любви»
01.15 Глобальные новости
АРНГ УС
07.00 НОВОСТИ ДНЯ
07.25 Дорожный патруль
07.40 «Восточный экспресс»
07.55 Метеопрогноз
08.00 Сериял «Алло, алло!»
08.30 Формула успеха
08.55 Метеопрогноз
09.00 «ПЕТЕРС поп-шоу»
09.30 Сериял «Тропиканка»
10.30 Фазон
11.00 Т/с «Первая волна», 16 серия
Перерыв до 17.00
17.00 Новости дня
17.05 «Мое кино»
17.30 Дорожный патруль
17.45 Победоносный голос верующего
18.15 ТЦ «ТЮМЭР МОРИН» предлагает
18.20 Музыкальный подарок
18.55 Армия любимчиков
19.20 «Лидер Бурятии». «Наран»
19.30 Формула успеха
19.55 Золотая карта
20.00 Новости
20.10 «Восточный экспресс»

20.25 Метеопрогноз
20.30 Сериял «Тропиканка»
21.30 Золотая карта
21.35 ТЦ «ТЮМЭР МОРИН» предлагает
21.40 Формула успеха
22.05 Е. Сидихин в вестерне «Волчья кровь»
23.40 Отдыхаем
23.50 Игорь Шавлак в боевике «Отражение»
ОТБ
07.00 ОТБ представляет
08.00 Мультфильм
08.30 М/с «Приключения Вуди и его друзей»
09.00 Т/с «Беверли Хиллз 90210»
10.00 Специальный репортаж
10.10 Музыка на СТС
10.30 Т/с «Путешествия в параллельные миры»
11.25 ТОВАРНЫЙ РЯД
Перерыв до 17.00
17.00 М/с «Битлджус»
17.30 М/с «Зорро»
19.00 Документальный фильм
19.30 КЛИП-ПРЕЗЕНТ
20.00 Специальный репортаж
20.10 Товарный ряд
20.15 Эврика
20.30 «Обратная связь». Прямой эфир.
21.00 Т/с «Беверли Хиллз 90210»
22.00 Кино-кафе на СТС
НТВ
08.00 «Сегодня»
08.40 «Впрок»
08.50 «Карданный вал»
09.00 «Сегодня»
09.20 «Криминал»
09.35 «Большие деньги»
09.45 Час сериала. «Улицы разбитых фонарей»: «Вторжение в частную жизнь»
11.00 «Сегодня»
11.25 Сериял «Любовь и тайны Сансет Бич» (США)
13.00 «Сегодня»
13.20 Наше кино. Галина Польских, Владимир Степков и Михаил Кононов в детективе «Разорванный круг»

15.00 «Сегодня»
15.25 «Герой дня без галстука»
15.50 «Большие деньги»
16.00 «Старый телевизор» представляет фильм о фильме «Женщин обижать не рекомендуется»
17.00 «Сегодня»
17.25 Программа для детей «Улица Сезам»
17.50 Ток-шоу «Сумерки»
18.25 «Карданный вал»
18.35 «Впрок»
18.50 «Криминал»
19.10 Премьера НТВ. Сериял «Страсть» (США)
20.05 Телеигра «О, счастличик!»
21.00 «Сегодня»
21.30 Премьера НТВ. Жули Дельпи, Том Эверетт Скотт и Тьерри Лермитт в фильме «Американский оборотень в Париже» (США-Великобритания)
23.25 «Криминал»
23.35 «Тушите свет»
00.00 «Сегодня»
00.35 «Женский взгляд» Оксаны Пушкиной
01.10 Сериял «Объятие ужасом», 1 серия (США)
02.20 «Антропология». Программа Д.Диброва
РАДИО
6.12-7.00 Программа «Утро Бурятии»
7.12 Новости «Короткой строкой», информационный выпуск центра «БАИН», объявления
7.30 Программа «Встречи». «Дорогое жилищное хозяйство? Или - дорогие услуги?»
7.45-8.00 «Гуламта». История селенгинских бурят
12.00 Дневной выпуск новостей «Короткой строкой»
12.10-13.00 Муз. программа по заявкам радиослушателей «Час вашего письма»
19.12-20.00 Информ. программа «Вчера. Сегодня. Завтра»

ИНДИВИДУАЛЬНЫЕ КОМПЬЮТЕРНЫЕ КУРСЫ
Срок обучения 2 недели,
... для детей до 15 лет.
Справки по телефону:
37-16-85
Свидетельство Ю-8345

Утерянное удостоверение «Ветеран труда» на имя Цыдендамбаевой Светланы Жамьяновны считать недействительным.
...
Кладем плитку.
Тел.: 37-94-62
в любое время.

КОНФОРКИ:
145 мм - от 157 до 252 руб.
180 мм - от 189 до 273 руб.
220 мм - 294 руб.
ТЭНы для духовок, терморегуляторы, переключатели, стекло, лампы для духового шкафа.
Тел.: 33-17-00,
г.Улан-Удэ, ул.Солнечная, 21, ост. «Респ.больница».

9 суббота

ОРТ

Телеканал «Доброе утро»
Новости
«Вавилонская башня». Т/с
«Остановка по требованию». Последствие
Сериял «Все путешествия команды Кусто». «Теплокровное море».
Новости
Телеканал «Добрый день»
Сериял «Вход в лабиринт». 5-я серия
Программа «Вместе»
Новости
Сказка Андерсена «Дикие лебеди»
«Дисней-клуб»: «101 далматинец»
«Вавилонская башня». Т/с
Новости
«С легким паром!»
Здесь и сейчас
Спасатели. Экстренный вызов
Поле чудес
Спокойной ночи, малыши!
Время
«Что? Где? Когда?». 25 лет в эфире
Романтическая комедия «Жестяной кубок»
Новости
Песня года
РТР
09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ.
ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
ГОРОДСКИЕ НОВОСТИ.
«Бюро вопросов, бюро ответов».
«Черным по белому».
ПОДРОБНОСТИ.
«Дежурная часть».
Программа для детей.
«Мануэла». Т/с
ВЕСТИ.
«Санта-Барбара». Т/с
«Что хочет женщина». «Краси-

вая и поэтому одинокая».
ДНЕВНОЙ ЭКРАН. Новая «Старая квартира».
ВЕСТИ.
Т/с «В зеркале Венеры».
«Богатые и знаменитые». Т/с
«Друзья-II». Комедийный телесериал (США).
БГТРК
19.00 Юэн эрдэнин орон (монгол хэлэн дээрэ)
19.25 День покупок в КСК
19.30 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
19.40 Примите поздравления
20.50 Гороскоп
РТР
21.00 Всероссийская лотерея «ТВ БИНГО-ШОУ».
ВЕСТИ.
22.30 ПОДРОБНОСТИ. «Мир сегодня-II».
ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Александр Балуев, Дмитрий Харатьян и Вера Глаголева в детективе «Маросейка, 12». Фильм 5-й. «Ген смерти». 1-я и 2-я серии.
01.00 ВЕСТИ.
01.30 «Мир сегодня-II».
01.40 Продолжение детектива «Маросейка, 12».
02.25 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. Эндрю Гот и Дэвид Боуин в криминальной драме «Все любят рассвет» (Великобритания).
04.10 «Дежурная часть».
ТИВИКОМ
09.00 Прогноз погоды. Сериял «Марисоль»
10.00 Из жизни женщины
10.30 Сериял «Диагноз: убийство»
11.25 Прогноз погоды. Магазин на диване
11.35 Боевик «Посланный»
13.30 Телемаркет
13.50 Недвижимость
14.00 Телемагазин
14.30 Сериял «Сан-Тропе»
15.30 Мультисериал «Воины мифов - хранители легенд»
16.00 Сериял «Приключения швейцар-

ской семьи Робинсон»
Сериял «Власть желания»
Док. сериал «Верите ли вы в это?»
18.00 Комедия «Все любят Рэймонда»
18.30 Из жизни женщины
18.55 Прогноз погоды
19.00 Музыкальные поздравления
19.30 Сериял «Солдат удачи Лтд»
20.25 Прогноз погоды
20.30 Телемаркет
21.00 Сериял «Дерзкие и красивые»
21.20 Прогноз погоды. Недвижимость
21.30 «Радар-спорт»
22.05 Русский боевик. «Менты-3»: «Врачебная тайна»
23.20 Авторская программа Элины Николаевой «Первые лица»
23.55 Глобальные новости
00.00 Боевик «Опасность в раю» (США, 1996г.)
АРНГ УС
09.00 Новости дня
09.25 Метеопрогноз
09.30 Амба-ТВ
10.00 Самые громкие преступления XX века
11.10 Без вопросов
11.40 Диск-канал
12.45 Формула успеха
13.10 Наше кино: «Все будет хорошо», 1, 2 с.
15.45 Дорожный патруль
16.05 Погода
16.10 Театральный понедельник
16.40 ТЦ «ТЮМЭР МОРИН» предлагает
16.50 Пальчики оближешь
17.25 «Жизнь в Слове»
17.55 Крутятся диски
18.25 ТЦ «ТЮМЭР МОРИН» предлагает
18.30 Музыкальный подарок
19.10 Формула успеха
19.35 Без вопросов
20.05 Своя игра
20.35 ТЦ «ТЮМЭР МОРИН» предлагает
20.40 Формула успеха
21.05 Наше кино: «Белорусский вокзал»
22.45 Наши любимые животные
23.15 Триллер «Одержимый убийством»

МАГАЗИН «ВАШ ДОМ»
Св-во № 34083 от 02.02.2000г.
ОТБ
10.00 Программа мультфильмов
10.30 «Улица Сезам»
11.00 «БЕТХОВЕН»
11.30 Кино на СТС
14.00 Т/с «Команда А»
15.00 «Вояж, вояж...»
15.30 Кино на СТС
18.00 Комедия на СТС
18.30 Магия моды
19.00 «Клип-презент»
19.30 «Шоу бизнес»
20.00 Мировой рестлинг
21.00 Кино на СТС: «Зена - королева воинов»
22.00 Кино-кафе на СТС
НТВ
09.00 Сериял «Закон джунглей» (США-Канада-Франция)
09.35 «Женский взгляд» Оксаны Пушкиной
10.05 Телеигра «О, счастличик!»
11.00 «Сегодня»
11.45 Криминал. «Чистосердечное признание»
12.15 «Интересное кино». Программа Б.Бермана и И.Жандарева
12.50 Мультфильм «Самый маленький гном», вып. 1
13.00 «Сегодня»
13.20 «Полундра». Семейная игра
13.50 «Путешествия натуралиста»
14.20 «Без рецепта»
14.55 Наше кино. Вия Артмане и Евгений Матвеев в фильме «Родная кровь»
16.35 Мультфильмы «Ежик должен быть колючим?», «Лиса и Заяц»
17.00 «Сегодня»
17.25 «Большие деньги»
18.00 Дог-шоу «Я и моя собака»
18.35 Сериял «Она написала убийство» (США)

19.35 «Один день». Программа К. Набутова
20.05 Телеигра «О, счастличик!»
21.00 «Сегодня»
21.25 «Глас народа». Программа Светланы Сорокиной
22.50 Премьера НТВ. Михаил Пореченков в боевике «Агент национальной безопасности-II», 1 серия
00.00 «Сегодня»
00.35 Мир кино. Розанна Аркетт, Жан Рено и Жан-Марк Барр в остро сюжетном фильме Люка Бессона «Голубая бездна» (Франция-Италия)
РАДИО
7.12-8.00 «Вчера, сегодня, завтра». Информ. программа. Объявления
8.10 Программа «Мэндэ амар, минии Буряад орон» - «Утро Бурятии»
8.45-9.00 «Алтан зула». Передача для детей. (на бур. яз.)
12.-12.10 Дневной выпуск новостей «Короткой строкой»
12.10-13.00 Музыкальная волна радио Бурятии: Концерт «Лейся, песня» на стихи нар. поэта Бурятии Д.Жалсараева - к 75-летию поэта; к 70-летию Бурятского радио - цикл передач о солистах ОНИ ВГТРК. Заслуженный артист России Г.Эрдынеев
19.12-20.00 Радиожурнал «Степные мелодии»
КУПИЛО:
Срочно монгольско-русский словарь.
Тел.: 21-50-52

10 воскресенье

ОРТ

09.45 Слово пастыря. Митрополит Кирилл
09.00 Новости
09.15 Армейский магазин
09.55 Дисней-клуб: «101 далматинец»
10.20 Утренняя звезда
11.10 Непутевые заметки
11.30 Пока все дома
12.05 Дневной киносеанс. Александр Кайдановский, Александр Абдулов в фильме Станислава Говорухина «Десять негрятя»
14.30 Утренняя почта
15.05 «Эх, Семеновна!» Всероссийский конкурс частушек
15.45 История одного шедевра. Сокровища Кремля
16.00 Новости (с сурдопереводом)
16.10 Приключенческая комедия «Баффи»
17.00 Умницы и умники
17.30 «Дисней-клуб»: «Все о Микки Маусе»
18.00 Любовь Полищук в авторской программе Э.Рязанова «Бабы лето»
18.40 «Москва вьетнамская». Спецрепортаж
19.00 Новости (с сурдопереводом)
19.10 Комедийный сериал «Ускоренная помощь-2»: «Клонирование»
19.50 Давид Тухманов. «По волне моей памяти». Концерт с участием В. Леонтьева, С. Ротару, Л. Лещенко и других. Часть 1-я
22.00 Время
22.35 Давид Тухманов. «По волне моей памяти». Продолжение концерта Эрик Робертс в триллере «Острые ощущения»

РТР

09.30 «Диалоги о рыбалке».
09.55 «Коля, Оля и Архимед». Мультфильм.
10.20 «Папа, мама, я - спортивная семья».

11.05 «Почта РТР».
11.35 ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!
12.15 «АНШЛАГ» и К°.
13.15 «Городок». Развлекательная программа.
13.45 РУССКОЕ ЛОТО.
14.25 ФЕДЕРАЦИЯ.
15.10 ПАРЛАМЕНТСКИЙ ЧАС.
16.00 ВЕСТИ.
16.20 ДНЕВНОЙ СЕАНС. Владислав Дворжецкий, Олег Даль и Георгий Вицин в приключенческом фильме «Земля Санникова».
18.00 ВЕЧЕРНИЙ ЭКРАН. «Международная панорама» с Александром Гурновым.
18.55 ВЕЧЕРНИЙ ЭКРАН. «Пресс-клуб».
19.55 Николай Павлов, Виктор Хозяинов в фильме «На Иртыше».
20.50 РТР ПРЕДСТАВЛЯЕТ ФИЛЬМ ГОДА. Сергей Бодров-младший, Виктор Сухоруков и Вячеслав Бутусов в фильме Алексея Балабанова «Брат».
23.00 Программа Николая Сванидзе «Зеркало».
00.20 РТР ПРЕДСТАВЛЯЕТ ФИЛЬМ ГОДА. ПРЕМЬЕРА. Сергей Бодров-младший, Виктор Сухоруков, Ирина Салтыкова и Сергей Маковецкий в фильме Алексея Балабанова «Брат-2».
02.50 РТР ПРЕДСТАВЛЯЕТ ФИЛЬМ ГОДА. Сергей Бодров-младший и Виктор Сухоруков в концертной программе «Брат-2»: «живьем» в «Олимпийском».
04.35 Международный турнир по дзюдо.

ТВЕК

09.00 Прогноз погоды. «Автоэкспресс» (повтор)
09.30 Телемаркет
09.50 Недвижимость
10.00 Игра «Пират-атака»
10.30 М/ф «Планета монстров»
11.00 Т/с «Альпийская академия»
11.30 «Менты-3»: «Врачебная тайна»
12.30 Хит-парад на ТНТ
13.00 Телеконтент на троих

13.30 «Час Дискавери»
14.30 Европейская футбольная неделя
15.30 Т/с «Инспектор Зиска»
17.00 Музыкальные поздравления
18.00 Антология юмора
19.00 Прогноз погоды
19.05 Телемаркет
19.20 Домашний зоопарк
19.30 Сериал «Солдат удачи Лтд»
20.30 Сериал «Повелитель зверей»
21.20 Прогноз погоды. Недвижимость.
21.30 Скрытой камерой
22.05 Русский боевик. «Менты-3»: «Человек со шрамом»
23.20 Драма «В тихом омуте...» (США-Бразилия, 1993 г.)
01.30 Глобальные новости
01.35 Ночной канал: «Для тех, кому за полночь...»

АРНГ УС

09.00 Новости дня
09.10 «СВ-шоу». А. Шевчук
10.05 Формула успеха
10.30 «Я сама»
11.30 Дорожный патруль. Расследование
11.50 Наше кино: «По семейным обстоятельствам», 1, 2 с.
14.15 Фактор успеха
14.45 «Шоу Бенни Хилла»
15.40 Интернет-программа «Сеть»
16.10 Дорожный патруль
16.30 «Я знаю все!» Интеллект-шоу
17.30 Благая весть
18.00 Музыкальный подарок
18.25 «Все в саду!»
18.50 «Клево!»
19.15 Формула успеха
19.40 Х/ф «Горбун из Нотр-Дама»
21.35 Скандалы недели
22.30 Дорожный патруль. Расследование
22.50 Формула успеха
23.15 Боевик «Полет голубки»

ОТВ

10.00 «БЕТХОВЕН»
10.30 Улица Сезам
11.00 КБ «ЛЕГОНАВТ»
11.30 Кино-кафе на СТС

14.00 Т/с «Бак Роджерс в 25-м веке»
15.00 Т/с «ГАЛАКТИКА»
16.00 Т/с «Война с реальностью»
17.00 Т/с «Квантовый скачок»
18.00 КЛИП-ПРЕЗЕНТ
21.00 «Первое свидание». Телеигра
21.30 «Молодожены». Телеигра
22.00 Кино-кафе на СТС

НТВ

09.00 Сериал. Михаил Пореченков в боевике «Агент национальной безопасности-II», 1 серия
10.00 Мультфильм «Самый маленький гном», вып. № 2
10.10 Телеигра «О, счастличик!»
11.00 «Сегодня»
11.45 Сериал. Пета Уилсон в фильме «Ее звали Никита». «Меж двух огней» (Канада-США)
12.45 Мультфильм «Самый маленький гном», вып. №3
13.00 «Сегодня»
13.20 «Рублевая зона». Программа Юлии Латыниной
13.50 Наше кино. Алексей Баталов, Игорь Костоловский, Олег Стриженов, Олег Янковский, Ирина Купченко и Эва Шикольска в приключенческом фильме «Звезда пленительного счастья»
16.50 Мультфильм «Самый маленький гном», вып. №4
17.00 «Сегодня»
17.30 «Большие родители»
18.00 «Служба спасения»

18.30 «Депрессия». Психоанализ прессы за неделю
18.55 Сериал «Она написала убийство» (США)
20.00 «Итоги»
21.00 «Куклы»
21.15 Премьера НТВ. Михаил Пореченков в боевике «Агент национальной безопасности-II»
22.20 «Итого» с Виктором Шендеровичем
22.40 Мир кино. Изабель Аджани и Кристоф Ламбер в фильме Люка Бессона «Подъемка» (Франция)
00.40 «Третий тайм». Программа С.Шустера
01.35 Сериал «Объятые ужасом» (США)

РАДИО

7.12 Информация, объявления
7.20-8.00 Программа «Слышу песни, сказки и легенды»
8.10-9.00 - Литературно-художественная программа «Алтаргана»: К 50-летию заслуженного артиста России, директора БГАТД Д.Сультимова; 75 лет Жалсафаеву, народному поэту РБ
9.10-10.00 - «Эдиршуул»
12.00-13.00 Программа для молодежи «Воскресный полдень». «Шанс»
музыкальный выпуск; «Юность республики» (на бур. яз.)

Бухгалтерский учет + «1 С БУХГАЛТЕРИЯ». Тел.: 21-27-65 Лиц. Б-561

МЕБЕЛЬ ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛЯ

Advertisement for furniture featuring images of sofas and chairs with labels like 'Набор мягкой мебели «Юниор»', 'Набор мягкой мебели «Ромашка»', 'Набор мягкой мебели «Алеша»', 'Угловая мебель «Арго»', 'Набор мягкой мебели «Камея»', 'Кровати одинарные и двойные'.

г. Улаан-Удэ, ЛВРЗ, Стрелка, тел.: 33-89-50

БУРЯТСКИЙ АКАДЕМИЧЕСКИЙ ТЕАТР ДРАМЫ им. Х.НАМСАРАЕВА РЕПЕРТУАР НА ДЕКАБРЬ 2000 г.

Table with 3 columns: Day, Time, Play Title. Includes entries like '1 пятница 18.30 Толдойн хубуун Болдой', '2 суббота 12.00 Шудхэртэй сундүүг', '3 воскресенье 12.00 Чудеса на зменном болоте', '4,5 понедельник вторник 19.00 Театр пластической драмы «Человек»', '7 четверг 18.30 «Наһанай үрээл» «Благословенный Поэзией»', '8 пятница 18.30 Төврийн дээн хуби заяан Пожизненное счастье (драма)', '9 суббота 18.30 Воздушный поцелуй Совместный проект с БРОРОКК', '10 воскресенье 14.00 Хойто наһандаа уулзахабди Встретимся в той жизни (драма)', '15 пятница 16.00 Творческий вечер Н.Д.Сультимова, нар. арт. РБ, засл. арт. РФ', '16 суббота, 18.30 Улейские девушки Дипломная работа актерской студии ВСГАКИ Музыкально-пластический спектакль', '18 понедельник 18.30 Дипломные работы по балетмейстерскому искусству выпускников хореографического отделения ВСГАКИ', '22 пятница 16.00 Бенефис заслуженного артиста РФ Олега БАБУЕВА', '23 суббота 16.00 Конкурс «Буряад үнэн-Дүхэрин»: «Лучшие люди Бурятии - 2000»

Спектакли идут в синхронном переводе на русский язык. Билеты продаются в кассе театра с 12.00 до 18.30. (Проезд трамваев и автобусов до остановки Рынок) Справки по телефону: 22-25-37 Принимаются коллективные заявки.

Хит-парад - 2000

Logo for 'Хит-парад - 2000' and 'Газета «Буряад үнэн»'. Includes text: 'Бурятская государственная телерадиокомпания', 'Продюсерский центр эстрады «ГРАНТ»'.

Table with 3 columns: Место, Название песни, Исполнитель. Includes a section for 'Сведения о себе' with fields for ФИО, возраст, Домашний адрес.

С КОМПЬЮТЕРОМ В НОВЫЙ ВЕК

В XXI веке справиться с нарастающим потоком информации без компьютерной техники не представляется возможным. Работа в любой сфере деятельности, так или иначе, будет связана с использованием компьютера. И умение работать с электронно-вычислительной техникой с каждым годом становится всё более насущной необходимостью.

Современные молодые люди, как правило, в каком-либо учебном заведении изучают вычислительную технику, правда, на не совсем новых компьютерах и не всегда самые современные программы.

А как быть людям постарше, ведь они учились несколько лет назад, когда изучение компьютерных технологий, да и самого компьютера проводилось, как правило, вскользь, и не всегда на должном уровне. Да и эти знания уже порядком забылись. Что делать?

Среди молодежи также есть большое желание освоить самые современные компьютерные программы, а не те, что предлагают в некоторых учебных заведениях, например текстовые редакторы 80-х годов, или

устаревшие системы программирования. В настоящее время эту проблему можно решить при помощи обучения на компьютерных курсах. Правда, и здесь не обходится без тех же старых программ, которые предлагают педагоги курсов. Ведь техника и квалификация преподавателей у всех разная.

Уже несколько лет у нас в городе проводятся компьютерные курсы в учебных заведениях и в некоторых фирмах. Они набирают группы по 10-15 человек и проводят общие занятия. Поскольку группы получают очень пестрые и по составу, и по возрасту учащихся, так и по уровню образования, то всем освоить премудрости современного компьютера не удастся.

Одним из наиболее оптимальных вариантов представляется изучение компьютера на индивидуальных курсах, где и квалификация преподавателя наиболее высокая, и программное обеспечение более современное.

Например, индивидуальные курсы ст. преподавателя ВСГАКИ Кованова Николая Александровича, № свиде-

тельства Ж-8345, телефон 37-16-85, имеющего огромный педагогический стаж - 25 лет и большой стаж инженера-программиста, включают изучение наиболее современных программ - Windows-98, Microsoft-Office-2000 и других, важных для пользователей приложений. Изучение проводится индивидуально, по полтора часа каждое занятие, и по современной методике, в заключение выдается удостоверение пользователя. Более того, Кованов Н.А. проводит курсы уже не один год. Он выпустил не одну сотню учеников, которые очень благодарны за полученные знания и умения, о чем в книге отзывов есть много записей. И то, что курсы проводятся в домашней обстановке, имеет свой плюс. Хорошая семейная обстановка способствует спокойному освоению материала и получению навыков и знаний.

Стоимость индивидуальных и групповых курсов отличается незначительно, а вот качество обучения явно различно.

На правах рекламы Б.Аюров.

На конкурс «Вершина мудрости - 2000»

УЧАСТНИК ПАРАДА ПОБЕДЫ

на фронт. Прибыли в город Борисоглебск и двинулись на запад. Дивизия и полк влились в 40 армию, которая оборонялась на реке Оскол. Здесь шли тяжелые бои. В феврале 1943 г. дивизия сражалась на Дону, севернее Сталинграда. «В одном рукопашном бою фашист сумел полоснуть меня по спине и я упал. Я лежал без сознания. Товарищи вынесли меня с поля боя. Только в госпитале я пришел

лейтенантов прибыли после курсов для выполнения боевого задания - защиты Родины и победы над врагом». Приняв рапорт, Маршал Жуков спросил: «Кто по национальности?» Я ответил: «Бурят-монгол».

Полк с боями продвигался вперед и дошел до сильно укрепленного города Пултуск, севернее г. Варшавы. Река Нарев несколько раз переходила из рук в руки.

14 января 1945 года, после полуторачасовой артподготовки, пошли в наступление. Бой продолжался до утра.

С рассветом, когда мы преодолевали третью линию, немцы открыли шквальный огонь. Наступление остановилось. Тогда я взял командование на себя и поднял бойцов в атаку. Мы прорвали оборону немцев, - вспоминает он.

За этот бой М.М.Ильонов был представлен к награждению орденом Богдана Хмельницкого III степени.

Весной 1945 года его полк с боями дошел до города-крепости Данцига, где немцы оказывали упорное сопротивление. Но крепость была взята. Затем жестокий бой шел при форсировании реки Мертвая Висла. За этот бой его представили к награждению орденом Александра Невского.

В апреле 1945 г. был тяжело ранен. Его увезли в госпиталь в г. Рыбница. Здесь и встретил День Победы. После выздоровления снова вернулся в свой полк. В июне 1945 года Ильионов вызвали в Москву, в Ставку. Поселили в гостинице «Москва». Затем привезли в Кремль.

- Я много думал, зачем меня привезли в Кремль? Может быть, мне скажут, «ты - сын врага народа». В бою с врагом я не боялся, а тут колени начали дрожать.

В зале вручали Звезды героям, ордена командирам. Мою фамилию назвали самой последней. Я подошел к Михаилу Ивановичу Калинин и он вручил мне ордена Богдана Хмельницкого и Александра Невского, которые не догнали меня на фронте.

В зале ко мне подошел капитан и сказал: «Идите за мной». Он привел меня к Маршалу Жукову. Я рапортовал. Жуков спросил меня: «Где тебя я видел?» Видимо, маршал не забыл первую встречу со мной. Потом сказал: «Здесь стой рядом, с нами будешь». Прием был богатый. Через 15 дней М.Ильионов вернулся в свою часть.

Полученные раны давали о себе знать и в 1952 г. кадрового офицера Советской Армии демобилизовали по состоянию здоровья.

За боевые заслуги М.Ильионов награжден также орденом Отечественной войны, медалями за взятие городов.

Вернувшись в республику, он устроился на работу в городе Гусиноозерске, а в 1979 г. перевелся на работу в АВРЗ. Как член партии, ветеран войны М.Н.Ильионов принимает активное участие в общественно-политической жизни. В 1981 г. по возрасту вышел на пенсию, но продолжал работать на заводе до 1994 года.

В 1996 году родители были реабилитированы, восстановлена справедливость.

Супруга Марина Николаевна - заслуженный работник культуры Бурятии, активная участница фольклорного ансамбля «Магтаал». У Матвея Михайловича и Марины Николаевны 6 детей, все получили образование, работают на благо республики.

Сейчас у них 12 внуков и 4 правнука. Ветеран войны и труда бывает в лицах и вузах, выступает перед учениками и студентами.

М.М.Ильионов - участник Парада Победы 9 мая 2000 года в Москве.

Игнатий ГИНЕЕВ, ветеран тыла.

класс в возрасте 12 лет. Учился и работал в совхозе.

В 1939 году муж старшей сестры А.М.Дарханов, работавший по направлению бухгалтером Северо-Байкальского райпотребсоюза, устроил Михаила на работу по прокладке будущей трассы Байкало-Амурской магистрали. М.М.Ильионов является одним из первопроходцев БАМа.

В мае 1941 года М.Ильионов призвали в Советскую Армию. Он сразу отправляется служить в Западную Белоруссию, под Белосток.

81-й мотострелковый полк 10-й армии, где служил Ильионов, одним из первых принял на себя удар немецко-фашистских войск. Смело сражался солдат. В жестоком бою он был ранен в ногу и затем контужен. Вынесли его санитары из боя и отправили в госпиталь города Владимир.

В составе 76-го полка 34-й дивизии М.Ильионов отправляется в Монголию, в г. Баян-Тумэн (ныне г. Чойбалсан). Полк в основном был сформирован из бывших фронтовиков и резервистов из Читинской области, Бурятии, Иркутской области.

В сентябре 1942 г. полк Ильионов после краткосрочной подготовки отправился на запад,

в сознание...», - вспоминает ветеран. За этот бой М.Ильионов был награжден медалью «За отвагу». Командование дивизии отправляет его на годичные курсы младших лейтенантов в Московский военный округ.

Во время курсов М.Ильионов дважды участвовал в военном параде. В первый раз 7 ноября 1943 года, во второй раз в мае 1944 г.

Офицер Ильионов затем направляется в 321-й полк 2-го Белорусского фронта. Пока шло распределение младших лейтенантов, в штаб подъехал Маршал Жуков в сопровождении командиров. Матвей Михайлович рассказывает:

- Мы, лейтенанты, стояли в стороне. Вдруг к нам подошел маршал Жуков и спросил, что за офицеры. А отвечать никто не осмелился. Так как я был комсоргом отряда, пришлось рапортовать: «Товарищ Маршал Советского Союза! 49 младших

«Аласай холбоон - 2000» конкурсдо

ЭНЭЗБХИЛХЭН ШАРАЙНАА ЭЛШЭ САСАРУУЛАН...

Намтарайнь хууданһаа:

Обог, нэрэ, алдар - Доржиев Максим Борисович.
Түрэнхэн үдэр, жэл - 1947 оной январьын 5.
Түрэнхэн нутаг - Яруунын аймгай Тулдуун нууриг.
Социальна гарбал - Мэдээлэл мэдээлэл бүлэдэ.
Эрдэм хургуули - дээдэ инженер-механик.
Хэжэ байһан ажалын - КамАЗай Бурядай автоцентрай генеральна директор.
Хүндэтэ нэрэ зэргэ - Буряад Республикын габьяата инженер.
Түрэлхи хэлэн - буряад.
Хари хэлэнүүдэй мэдэсэ: ород хэлэ эрхим найнаар хэдэдэг; монгол хэлэнһээ толи хэрэглэн эрдэмтүүдэг.
Мүнөө үедэ бүлын байдал - наймагай, нэгэ хүбүүтэй, нэгэ аша хүбүүтэй.

Татаарай АССР-эй Набережные Челны хотодо жэл соо 150 мянган автомобиль, 250 мянган двигатель бүтээн гаргадаг байхаар түсэблэгдэн, 1970 онһоо баригдажа эхилээд, түрүүшынгээ продукцияе 1976 онһоо бүтээн гаргаһан мангай томо Кам-АЗай филиал гэхэ гү, али үйлэдбэрийн нэгэдэл Шэтэдэ 1977 ондо байгуулагдажа, тэрэнэй техникэскэ бююрой начальнигаар Б.М.Доржиев томилогдон юм. Гушанхан гулдагар наһандаа ябаһан залуухан инженер энэ ажалайнгаа ямар шэглэлээр хүгжэхые хаанһаа мэдэхэ бэлэй.

Гэбшье 1981 ондо КамАЗ-ай автоцентр Бурядай ниислэл хотодо байгуулагдаад, тэрэнэй толгойлогшоор Максим Борисович уригдаһан юм. Республикын хүтэлбэрилэгшэд харюусалгата энэ тушаалда тэрэниие урихадаа, халташье эндүүрээгүй. Юуб гэхэдэ, Максим Борисовичай наһанай зам анханһаа түсэблөөтэй шэнги, машинатай холбоотой байгаа юм.

Яруунын совхозой гурбадахи фермэ байһан (мүнөө бэээ дааһан ажахы) Тулдуун нутагта түрэнхэн хүбүүн хуби заяанайнгаа эрхээр долоон наһандаа Шэтын областиин Сохондо станцида эжытээ

нутагжаһан байна. Түмэр замшадай хүүгэдэй интернат хургуулин (Могзон станци) 8 класс дүүргээд, политехническэ техникумдэ орожо, тэрэнэ 1967 оной зун дүүргээ. Тэндэ нуража байхадаа, Шэтын 2-дохи АТХ-да 2-дохи разрядтай автослесарээр хүдэлжэ үрдинэн байна бшуу.

Сэрэгэй албанда 2 жэлдэ ябажа эрээд, Шэтын райной «Сельхозтехникэдэ» (Хадала нууриг) автомобильнуудые болон тракторнуудые запабарилгада тушаажа абалгын, удаань Профсоюзундай областной советэй гаражай механикаар ажаллаба.

Татаар, Буряад Республиканыудые аяар 1981 ондо холбогшо КамАЗ-ай автоцентрэй бии болоһон үдэрһөө мүнөө үдэр хүрэтэр тэрэниие толгойложо, үйлэдбэрийн томо предприятие хүрэтэр хүгжөөгөөд, тэрэнэйгээ генеральна директор болотороо ургаха зуураа хэһэн, бүтээһэн ажалыне тооложо барашагүй. Хубилган шэнэ хэлэгын эхилхэдэ, хуушанайнгаа гуримүүдта «шагтагадаа» байбал, уруугаа орохоһоо ондоо юумэ байхагүй гэжэ холын бодолтой хүтэлбэрилэгшэ абаһаар ойлогоо хэн.

Албанай хэрэгээр Набережные Челны, Монгол, Хитад, Болгари хүрэтэр ябахадаа,

хооһоор нэгэтэшье бусадаггүй. Жэшэнь, Хитадта хамтын предприятие байгуулаад, тэрэнэйгээ правленийн түрүүлэгшын орлогшоор томилогдоо хэн. Хамтын энэ предприятиин 2 талынхидта аша үрэтэй байһанинь арсаһагүй. Тийхэдэ КамАЗ-ай бүтээнүүдые абадог Болгари андааһан болгожо, фруктын, овоцой зүйлнүүдые эльгээнэ...

Энэ хүниие үлгэдэ хэбтэхэнь хараһанби, бэээ хүсэжэ торнихо саһаань ажаллаһанби гэжэ хэлэхэ эрхэтэй байһандаа баяртайб. Үхибүүн наһанһаа урихан шарайтай, зохидохон зантай (түрэнхэн эхэһэнь уг дамжан үгтэһэн шэнжэ шаһар даа) энэ хүн ёһотойл дипломат байшоо. Хаанашье ошоод, хэнтэйшье хэлсээ баталхадаа, одоо алдаха, шүүгдэхэ гээшые тэрэ мэдээдэггүй байха. Халта мэхэтэйхэнээр энэзбхилээд, аалиханаар аад, сүхарышагүй налгайгаар дуугархадаа, ямаршые хатуу харья хүнэй шулуулг зүрхые хайлуулаха шэдигтэй юм.

Хүтэлбэрилэгшын үндэр бэлигтэй энэ хүнэй ашаар КамАЗ-ай автоцентр экономика хүшэр байдалда тулгардангүй, зарим предприятинууд мэтэ, унажа һандаарангүй, «хүлдээрэ бата бэхээр зогсонхой» гэхэдэ болохо. Ажалһаа гараха, гурим хаза-

гайруулаад гү, али архи, тамхинда дашуураад, хүдэлмэриһөө намуулха ушар эндэ үзэгдээдэггүй. Ушарын гэхэдэ, саг соогоо салин үгтээдэг. Столоводонь үдэрэй хоол үнэгүй. Холын кварталнуудта (жэшэнь) ажаһуудаж ажалһаа Сэлэнгын баруун бэедэ - Гүрэлбэһөө тээ наапахана оршодог автоцентрээ мүнөө сагта яагаад хүрээдэг байха бэлэй. Автобусой билет үнинэй 5 түхэригтэ, микроавтобусойхи 7 түхэригтэ хүрэнхэй. Генеральна директорэй оролдоогоор энэшые асуудал үпинэй шиидхэгдэнхэй юм: тусхай автобус ажалһаа асардаг, абаашадаг.

Гадна тус предприятие «амья хараад» байдаггүй, буян үйлэдэлгын хүдэлмэридэ хабаадана: эхэнэриүүдэй дасанай баригдахада, эндэһээ хэдэн арба мянганай туһаламжа үзүүлэгдэн байна. Мүн журналистнуудай, уран зохёолшодой спонсор болыт гэжэ хандабал, нэгэтэшье арсалта байгаагүй юм.

Энэзбхилхэн, сагаан урихан шарайһаа дулаахан элшэ сасаруулан, М.Б.Доржиев республикынгаа аласай холбооной аша урые арьбадхалсага гэжэ би баталха байнаб.

Цырендулма ДОНДОГОЙ.

Залуу наһан -
Залитай үел

«Наран Гоохон-2000» гэхэн конкурсно

ЭХЭ БАЙГААЛИЙН
ТАБИСУУРААР

«Нангин гэрэлье наһандаа бэдэрэн хүн Заатагүй элшэдэн толордог хубитай. Номин тэнгэрийн энхэрэл бэдээ мэдэрэн, Заяа хубингаа харгы замда жаргалтай. Энэл даа, Баярма!

Буряадай республиканска соёлой болон искусствын училищада түрүүшнхээ нээгдэһэн эстрадна отделениин 1-дэхи курсын оюутан Баярма Лайдапова 1985 оной сагаан сэлмэг Сагаалганай жэгдэхэн гэрэлээ сасаһаар эрээд байха үедэ, газар дэлхэй дээрэ гараһан намтартай.

1996 ондо түрүүшнхиеэ «Наранай туяа» гэжэ конкурсно хабаадажа, лауреат болоһон байна. Дуулаһан дууниинь саашаа эдир дуушадай конкурсын гимн болоо.

Хоёр жэл болоод баһал илажа, бүхэроссин «Голоса XXI века» гэхэн конкурсно хабаадаха уряалда хүртөө.

1999 ондо «Мүнхэ дуран» гэхэн дуу хангиоруджа, Бүхэроссин залуушуулай эстрадна дуунай «Голоса XX века» гэхэн конкурсно дипломантка болоо юм.

Тэрэл оной май наһада залуу дуушадай «Оюун бэлиг» радиоконкурсно хабаадаад, «Хэжэнгын хүбүүд, басагад» гэхэн дуугаа эздэлүүлжэ, лауреат болоһон байна. Бүхэроссин «Океан» лагерь ошохо путевко-шанда хүртөө. Тэндэ «Из праздника в праздник» гэжэ

программа соо уянгата найхан ород «Птичка-невеличка» гэжэ дуу дуулажа, грамотаар шагнагдаа.

2000 оной январь наһада «Жэргэмэл» гэжэ дуу эздэлүүлжэ, дипломдо хүртэбэ.

нара болоод, республиканска эстрадна залуу дуушадай конкурсно лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртөө.

«Хит-парад-2000 хабар» гэхэн конкурсно лауреадай диплом абажа, нютаг нугынгаа зониинь баясуулаа юм.

нара болоһон «Хит-парад-2000 - намар» гэшэдэ олон зоной зүрхэ сэдхэл хужарлуулжа, баһал лауреат болоо. Энэ үдэр буряадай драматическа театр соо сугларгаһад залуу дууша басаганай бэлиг талаантай үшөө дахин танилсаа.

«НАГАСА ЭЖЫГЭЭ НАЖААГААЛБИ»

Баярма хун шубуун гарбалтай Хориин 11 эсэгын худай угай таһардаһан юм. Эдир дууша басаганай түрэн тоонто Могсохон нютагын Хэжэнгын аймагта, халюуртажа харагдаһан хабтагай найхан Худан голлой эрьедэ оршодог, дууша сэдхэлтэй, талаан бэлигтэй зоноор суурхадга.

Дунда-Худанай дунда хургуулийн эхин класста туража байха үеһөө бэлиг талааниин элэрээ. Бага наһанһаа дуулаха дуратай Баярма нютагайнгаа ба хургуулийнгаа тайзан дээрэ хонгёо дуунуудаа эздэлүүлжэ эхилээ хэн. Ганса дуулаха шадабаритай бэшэ, харин шүлэгүүдьеһе найруулаад, түрэл хургуулийнгаа ханын газетэдэ гаргаад байдагын харагша хэм, түрэн эхөө нажаажа, зурагуудьеһе зураад туршагша.

Солбон Александрович Доржиев түрүүшн аламыень дэмжэжэ, Баярмагай досоо эрмэлзэл түрүүлээ. С.А.Доржиев хадаа Могсохой дунда хургуулида дуу хатарай кружок эмхидхэн. Энэ хүнэй хүсөөр элдэб дуунай үдэшнүүд, концертүүд үнгэргэгдэдэг.

Гэртэхинэйнгээ «найдалби» гэжэ досоогоо хододоо наһан ябадагби, гээд, зохидхоноор Баярма миһэрнэ. Хурсахан нюдэдынь хилэн харахан нидхынгээ доохонур ялалзаад абана. Базарсада Александрович ба Екатерина Цынгуйвна хоёр хододоо басаганайнгаа түлөө наһаагаа зобохо, туһалжа байдаг юм.

Нагаса эжынгээ арадай уянгата найхан дуунуудые ирагуу гоёор хангиурдадагынь ходоол наһага ябадаг. «Эжынгээ шэнхинүүр зөөлэн хоолойень дамжуулан абаа гэшэ гүб, али эхэ байгааһаа табисууртай байгаа гүб гэжэ бодолгого болодогби. Эхэ эсэгынгээл буянгар дуугаа татанаб гэжэ мэдэнэб» - гээд, энэбхилэн.

Хонгёо, эздэлсэ ехэтэй, ирагуу гоё хоолойтой, урагшаа урид наһаатай Баярма түрүүшн алхам хэжэ ябаха үедэнь туһалһан зоиние мартадаггүй: «Үетэн» бүлэгтэ, «Нолонго» ансамбльда үнэн зүрхэнһөө хэмжүүргүй найниие хүргэдэг.

Дуулаһан дуунуудшни холо ойгуур эздэлжэ, нютагаа суурхуулжа, шагнагшадай шэхэнэй шэмэг болон, харгыень гэрэлтүүлжэ, шэнэ үдэрэй наранай элшэ шэнги ялайжа байг лэ гэжэ үрешнэб.

Санжима ЛАЙДАПОВА, БГУ-гай 4-дэхи курсын оюутан.

«УПОРСТВО И ТРУД ВСЁ ПЕРЕТРУТ»

Говорят, чтобы достигнуть успеха, стать известной, нужно начинать с малого и раз за разом идти к намеченному. Этого и придерживается Соли Иринева, аспирантка Бурятского государственного университета.

После окончания в 1993 году Хужирской средней школы Тункинского района Соли поступила в высшее профессиональное училище №38, что в пос. Иволгинское. Хотя в школе постоянно изучала культуру, фольклор своего народа, именно здесь Соли узнала много и научилась сама кроить, шить бурятскую национальную одежду, тем самым близко ознакомилась с секретами наших прабабушек. Здесь она получила первый красный диплом.

Затем решила поступить на бурятское отделение Бурятского республиканского педагогического колледжа, чтобы еще глубже изучить язык, культуру, фольклор своего народа. Знания, полученные в школе и в училище, очень помогли Соли: три года прошли незаметно - и уже диплом БРПК. Опять с отличием.

Именно тогда, в 1997 году Бурятский государственный университет договорился с БРПК и Агинским педколледжем о том, что лучшие студенты последних имеют право продолжить обучение на факультете бурятской филологии БГУ с 3-го курса. Такой «подарок» для 21-летней девушки стал неожиданным и она непременно им воспользовалась.

Годы в БГУ были очень трудными для меня. Но несмотря на это, я старалась показать себя с хорошей стороны. Ведь преподаватели университета постоянно требовали с нас, пришедших с педколледжа, вдвойне, - рассказывает Соли.

Три года активной университетской студен-

ческой жизни. Она постоянно участвует в научно-практических конференциях студентов по филологии, фольклору и неоднократно удивляет преподавателей своими знаниями и исследованиями.

2000 год. Остались позади три года учебы. Впереди ГАК и защита дипломной работы. А в зачетной книжке одни «отлично». Неужели, уже третий «красный» диплом? Так и случилось, все ГАК-и и диплом на оценки «лучше некуда».

И вот она идет еще дальше. В октябре поступила в аспирантуру БГУ, чтобы продолжить начатые в педколледже и университете исследования.

Еще в школьные годы она являлась одним из лидеров в классе. Это ей мешало учиться на «хорошо» и «отлично». Помимо этого, она хорошо танцевала, активно участвовала в художественной самодеятельности. Когда у нее не получалось какое-нибудь па, она это делала до тех пор, пока не получится. Также Соли разносторонний спортсменка. В школьные годы она неоднократно участвовала в соревнованиях по лыжным гонкам, волейболу, баскетболу, настольному теннису, не раз выигрывая соревнования районного масштаба. Спортивный азарт, стремление - вот это главный козырь Соли, - говорит подруга по школьной скамье Гэсэрма.

Лучшим её другом при исследованиях является усидчивость, трудолюбие. Она это не раз доказывала, когда мы вместе готовились к экзаменам, - говорит Вика, закончившая вместе с Соли педколледж.

Она очень много знает. Думаю, не только меня удивляло это. Она начитанна. Все экзамены ей давались легко, хотя она это отрицает, - рассказывает однокурница Соли Раиса.

Кроме этого, она прекрасно шьет. У нее в семье, а их 7 девчат (она - пятая), последние годы вообще не покупают пальто. Ведь для них всегда шьет сама Соли. Но и подруги постоянно обращаются к ней.

Все умение, характер, силу воли, работоспособность она унаследовала от родителей - Федора Мункуевича, Немли Николаевича, которые всем своим дочерям дали высшее образование (от автора - сейчас самая младшая Тоня учится на 4 курсе БГУ).

Говорят, чтобы достигнуть успеха, стать известной и образованной, нужно начинать с малого и раз за разом идти к намеченному. Этого правила придерживается Соли Иринева. Удачи и успехов!

Эрдэни ТУМАНОВ, студент 1-го курса БГУ.

ЭРХЭШЬЕ НАА, БЭРХЭ

Дүрбэтэйхэн Аягмагай үглөөгүүр бодоод, саадтаа түхээржэ байхыень наһанаб. «Энэ плати хадхана, үмдэхгүйб», «нэгэ лентэмни нарюу уятай, заһа», «самсамни эндээ уршагар» гээд лэ эхэ эсэгынгээ уур духалай хүдэлтэр саб-яб хубсалжа яаралгүй томоотой саадтаа ошоһо хэн.

Энэ үсэд зангын басаганаймнай хуби заяанда туһа болохо юм гү, али тушаал гү, гэжэ нэгэтэ бэшэ Аягмагай эжы, Марина Цыбикжаповна наһаагаа алдагша хэн.

Тэрэ гэхээр долоон жэл үнгэрөө. Буряадай үндэһэтэнэй 1-дэхи лицей-интернадай хурагша Аягма Цыбеновагай тэрэл үсэд нэтрүү зангын эхэтэ туһа хүргөө гэжэ хэлэхээр.

Аягмагай аба Даши Цыжигитович Цыбенов Буряадай цирк нээгдэбэ гэжэ дуулаһаар, баһаа хатар нааданда дуратай басага тийнэнь абаһаа бэлэй. Уян нугархай басагадые абалгын конкурсно хабаадажа, зуугаад эдиршүүл сооһоо 3-4 басагад циркэдэ ороһон юм. Хэды нара үдэр бүри Монголой Сэлэнгэ багшын хүтэлбэри доро шанга хорилго гараа. Жэлэй туршада долоотойхон Аягма үглөөнэй б сагта бодоод, номоо уншаад, хургуулидаа ошохо, хэшээлнүүдэйнгээ һүүлээр Восточно поселогһоо хотын түб хорилгодо ерэгшэ хэн. Үдэшэндөө гэртээ бусаад, эдэлээд лэ, гэрэйнгээ даабари дүүргэжэ, мэдээгээ алдаһан хүндэл адли унташагша хэн. «Хэзээл отхон басагамнай хорилгодоо ошохогүйб, газар

гаража наадахам» гэшэ ааб гэжэ түрэлхидын хүлээбэ. Тээд Аягма нэгэтэшье энээн тухай дуугараагүй, заримдаал

гунигтайханаар энэбхилэн «эсээб» гэжэ хэлэдэг байгаа.

Эрхим бэлдэлгын һүүлээр Буряадай цирк түрүүшн амжалтануудые туйлажа эхилээ, олон зондо мэдээжэ болоо. Аяя, Эмин, Баярма, Аягма дүрбэн уян нугархай басагадай номер олондо хайшагдажа, халуун альга ташалганда хүртэдэг бишуу. Үнгэрһэн хуралсалай жэл эдэ басагад үнэхөөрөөл ехэ амжалта туйлаа.

Саратов, Алас-Дурна зүгөөр, Эмирадуудаар гастрольдо ябажа ерээ. Мүнөө Новосибирск хотодо бэлиг шадабария харуулна, хилын саагуур гастрольдо ябаха түсэбтэй.

- Цирк таанадай ажал гү, али

юрин сүлөө сагай наадан гү? гэжэ Хабаровский журналыстын асуухада, Аягма Цыбенова: «Цирк - манай ажал» гэжэ томоотойгоор харюусаа. Циркын артистын ажалай намтар боғони юм. 24-25 наһатайдаа пенсидэ гарадаг байна. Тиймэнхэ Аягма шэлэһэн ажалайнгаа түрүүшн алхамуудые эрхим зоригтойгоор эхилээ. Эрээдүй сагта эдир артистка алдуу эндүүшье хэжэ болохо, магадгүй, зүгөөр хүндэ ажалай хүлэ амтаһаһан хадаа үдэр бүри ажалһаа аша үрэ гарадаг гэжэ ойлгоод, гараа һулэ табингүй, саашаа үнөөхилэ үсэд, ямаршые ажалдаа хандажа, үнэн габыада хүртэхэ бээ.

Аюна АЮШЕВА.

«Баатар мэргэн - 2000» конкурсдо

тарья болон бусадшые ашаа тээгээд, тооно бурьюулан гүйлгэхэ үедөө артистын хүшэр мэргэжэл батаар шэлээ аалам, хэн мэдэхэб. Доржо хойто жэлын Владивостогой искусствын дээдэ хургуулида буряад

геройнуудай үгэнүүдые шадмар бэрхээр уншаһан байдаг. Доржо Сультимов түүрүүшнэгээ амжалтануудһаа зүб тобшолол хэжэ, бээдээ шанга эрилтэрүүдые табиһанай ашаар бүри

АХА НҮХЭДЭЙНГӨӨ АЛТАН НУРГААЛААР...

залуугаар олондо мэдээжэ болоһон байдаг. Театртаа амжалтатай ябатарнь, республикын хүтэлбэри тэрэниие Буряадай радиокомпаниин ахамда редактораар хүдэлмэрилхыень зууршалаа нэн. Доржо Норбосампилович ойро зуура эндэ хүдэлмэрилхэдөөшье, буряад дамжуулануудай удха шанарые хараа байса найжаруулан хүнүүдэй тоодо ороһон алдартай.

Буряадай үндэһэн соёлой эблэл ерэ гаран онуудай эхээр Улаан-Удын буряадуудые нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуула зорилготойгоор нютаг зоной эблэлүүдые эмхидхэн бэлэй. Энэ хүдэлмэндэ Доржо Норбосампилович эдэбхитэйгээр хабаадажа, домог сууда ороһон Мархаанзайн дооромбын хүндэлдэдэ субарга бодхоохо үүсхэл гаргаад, Ород тосхойнгоо зониие нэгэ хүн шэнгээр бодхоһон алдартай. Нютагайн түүрүүшн фермерүүд Гэсэгбал Гэндэнов, Манидара Мангалаев, Дашабал Махабалаев, Иосиф Демидов, аймагай захиргаан, «Хэжэнгэ» эблэлэй эдэбхитэдэ ехэ туһа хүргэлсэһэн юм.

Урагшаа урид ханаатай, нүхэдтөө, өөртөөшье шанга эрилтэй, найдалтай нүхэр, зохёохы ажалдаашье залитайгаар хандадаг бэлгитэй бэрхэ артист Доржо Сультимов түрэл театраа хоёрдохой жэлээ толгойло ябана. Энэ хугасаада театрай ажалда хайт тээшээ хубилалтанууд боложо эхилээ. Монгол ороной Дархан, Улаан Баатар хотонуудай театруудтай харилсан хүдэлмэрилхэ талаар эмхидхэлэй горитой ажал ябуулагдана. Харагдадай һонирхоһоор зүжэгүүд шэнээр табигдаханаа гадна, уран зохёолой үдэшнүүд, һайндэрэй концертүүд үнэргэгдэнэ.

Байгша оной декабриин 5-да Доржо Норбосампилович Сультимов 50 наһанайнгаа ойн байрые зохёохы ажалынгаа охиндо угтахая байна. Доржо Сультимовай зохёохы, хүтэлбэрлхы ороо ажалда наһанайн нүхэр Мария Данзанмаевнагай оруулан хубитань эгнээшгүй ехэ юм. Эгтэй энэ бүлэ басаган хубүүн хоёроо ажалын үргэн замда гаргажа байнхай.

Доржо Сультимов мэтэ «Баатар мэргэшүүлэй» Буряад орондоннай байгаа сагта үндэһэн театрай улам хүгжэн, үргэн нийтэ харагшадта үүдээ эһин, утган абаха байһанда батаар этигэжэ дуран хүрэнэ. Далай ХУБИТУЕВ.

«Будамшуу-2000» конкурсдо

ГЭНГЫН АЗА ТАЛААН БЭШЭ...

Байгша оной октябрь наһада Грециин суута Фессалоники хотогоо холо бэшэ оршодог Калитеа хотодо эдиршүүлэй дунда шатарар Европын чемпионат болоо нэн. Иимэ үндэр шатын мурьсөөндэ манай Россия командын бүридэлдэ Буряад ороной түлөөлэгшэ, 11 наһатай Инна Ивахинова наадаха эрхэдэ хүртэһэн байгаа. Бүхы Европын эрхим шатаршадтай тэмсэжэ, абажа боломоор 9 очко сооһоо 7 очко абаад, нэгэшье парти шүүгдэнгүй, манай басаган мүнгэн медальда хүртөө бшуу! Буряад ороной шатарай түүхэдэ түүрүүшнхие нимэ үндэр амжалта туйлагдажа, олон зоной гайхалаа баран, энээн тушаа хөөрэдэхые дуулаһан байнаб.

Иинһын одо заяанай энэ жэл нимэ хурсаар ошотон яларһанын гэнтын аза талаан бэшэ, харин энэхэн наһанайн нэгэ шата, шатартай холбоотой урда жэлүүдэйн үрэ дүн гэшэ. Бүри 5-6 наһатайдаа шатар наадаһан оншо олоходонь, Саяан Нимаевич эсэгшэ ехэ түлөөлһэн юм. Саяан Ивахинов хургуулин наһандаа баһал шатарта ехэ дуратай, хурагдадай дунда болодог эдэб шатын мурьсөөндэ оло дахин хабаадаһан байха. Буряадай суута шатаршан Л.А.Гармаева «Белая ладья» в Бурятии» гэжэ ном соогоо хурагша Саяан Ивахиновай амжалта туйлаһан тухай бэшэһэн байдаг.

«Угаа уһанда хаяхагүй» гэнэн буряад эсэһэн онһон үгын ёһоор, Иинһын угта шатаршад, хур харбагшадшые, барилдаһанай баруун тала бариһан суута спортсменүүдые бии. Саяан Нимаевич самбо болон дүрэ буялдалгын барилдагаар олон жэл бээс һорһон, спортын мастерта кандидат юм.

Яна Сергеевна эжынь хур харбалгаар спортын мастерта кандидат, «Динамо» бүлгэмэй Россия чемпионатадай мүнгэн медальда хүртэгшэ.

Нима Сосорович Ивахинов үбгэ эсэгшын мэдэхгүй зон Буряад орондо үсөөн байха. СССР-эй спортын хоёрдугаар мастер, барилдаһанай буряад хургуулин эхи табигшадай нэгэн, Россия габыята тренер Н.С.Ивахинов ашанарайнгаа эрмэлзэл зоригтой, спортивна, үсэд зан абаритайгаар хүмүүжэхэдэ, ехэ түлөөлөө.

Инна Надя эгшэтээ хамта нислэл хотын 8-дахы ДЮСШ-да, бэлгитэй тренерүүд А.Ю.Митупов, Т.Г.Иванов гэгшэдэй хүтэлбэри дор бэлиг шадабарияа мүдинэ. Надя эгшэнь, Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонин хоёрдугаар чемпион, Монгодо болоһон уласхоорондын турнирай чемпион, ехэ зоной дунда спортын мастерта кандидат.

Һаяхан Хабаровскада үнэргэнэ Россия чемпионатадай хахад финалда наалта туйлаа. Эдэ хоёр басагадай аза талаан саашадаашье урматай, урагшатай байжа, Венгрийн суута шатарша эгшэ дүүнэр Полгарнууд мэтэ, бүхы дэлхэйгээр суурхаха аалам? Магад, манай Буряад орондо, Грузида мэтэ, Нона Гаприндашвили, Майя Чибурданидзе, Нана Иоселиани шэнги солото шатаршадтай урган гараха дэмбэрлэе ушарай эхин энэ жэл табигдаба гү? «Тиэхэ болтогой!» гэжэ булта үрээгээд, уржа ябаһан бэлгитэй Иннада бүри үндэр амжалта хүсэе!

Туяна САМБЯЛОВА. Гомбо САМБЯЛОВАЙ фото.

«Гва сэсэн хатан - 2000» конкурсдо

АЛЯТ НЮТАГАА АЛДАРШУУЛХАН ГАБЬЯАТАЙ

Түүрүүшн үдэрһөө Дарья Касьяновна предпрятиин эгээл томо болодог нэхэлгын цех соо ажалша сүхэ зангаараа шалгараа нэн. Дуугай аад, нүбэлгэн хурса, солбон шамбай басаган үдэрһөө үдэртэ, һараһаа һарада даабарьяа үлүүлэн дүүргэжэ, коллектив соого хүндэтэй болоһон байна.

Залуу оператор ажалай түүрүү аргануудые түгэс шуудалжа, гараараа хэдэг нэгэ хэлэг хүдэлмэриие, жэһэнэнь, нормоор 6 секундын орондо, 5,5 секунда соо хэдэг боложо, мотальна М-150 түүхэлэй машина дээрэ ажалынгаа бүтээсые дээшлүүлһээр, һарынгаа нормо 150 процент дүүргэдэг болоо нэн. Хүдэлмэрингөө аргада тэрэ 56 залуу мотальшадануудые хургаба.

Д.К.Тумуровагай үүсхэлээр сэмбэ нэхэдэг фабрикада табан жэлэй түсэбье дүрбэн жэл соо дүүргэһын түлөө социалис мурьсөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. Хүдэлмэрингөө бүхы үедэ тэрэ жэл бүри социалис мурьсөөнэй түүрүү зэргэдэ даһшажа, хажуугаарнь нийтын ажалда шуһажа ородог бэлэй.

Предпряти дээрээ түүрүүшүүлэй тоодо «Коммунист ажалай габшагайтан», «Мэргэжэлээрэ» РСФСР-эй эрхим хүдэлмэриинэн, РСФСР-эй социалис мурьсөөнэй отличник» гэнэн нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэһэн габыятай. 1966 ондо Д.К.Тумурова Ленинэй түүрүүшн орденээр шагнагдаба. 1970 ондо агуу вождийн түрэнөө 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй медаль үбсүүн дээрэн ялараа. 8-дахы табан жэлэй түсэбье болзорһоо урид дүүргэһэнэй түлөө Дарья Касьяновнада Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэ олгогдожо, энгэртэнэ Ленинэй хоёрдохой орден зүүлгэгдэбэ. Юрээдөө, республика доторнай мүнөө үедэ Ленинэй

хоёр орденотон гэбэл, нарин сэмбын мануфактурын алдар солонь боложо тодорһон К.П.Альцман Д.К.Тумурова хоёр болодог.

Үнинэй коммунист Д.К.Тумурова парткомной гэшүүнээр ходо һунгагдажа, хүүгэд, эдиршүүлэй дунда хүдэлмэри ябуулагд коммисада хүдэлдэг нэн. Дүрбэн зарлалай туршада Улаан-Удын горсоведэй депутат яба.

Дарья Касьяновнагай ажалай дэбтэр соо «Улаан-Удын сэмбэ нэхэдэг фабрика - нарин сэмбын комбинат» гэнэн гансахан тэмдэг бии.

Алят нютагай басаганай Улаан-Удэ ерээд, сэмбэ нэхэдэг фабрикада ороһоорнь 55 жэл гараха ондо гүйсэхэнь. Наһанай амаралтада гараһаарнь үнихэн болоо юм бээ. Тээд түрэл предпрититаяа холбоогоо таһадаггүй. Нарин сэмбын мануфактурын үнинэй хүдэлмэриидээ, мэргэжэлтэдэй дунда онсо хүндэтэй даа. Үе-үе болоод Дарья Касьяновна урйалаар коллективтээ ерэжэ, залуушуулай, хушанай нүхэд, директортээ уулзадаг, хүндэлүүлдэг. 76 хүрээшье, саруон зандаа. Турбан хубүүдые, хоёр басагадые хүмүүжүүлээ, мүнөө долоон ашанар, ээһнэртэй, хоёр гүшатай.

Дарья Касьяновнада элүүр энхэ, ута наһа наһалжа, жаргажа һуухыень үлэн зүрхэнһөө хүсэнэб.

Сергей БАДУЕВ, РФ-гэй Журналистнуудай холбооной гэшүүн, РФ-гэй, РФ-гэй соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ.

Энэ фото-зурагые автор, манай газетын фотокорреспондент ябахада, 1970 ондо хэлэн байна.

Акционернэ «Нарин сэмбын мануфактура» бүлгэмдэ хүдэлгэһэдэй 99 процентнь эхэһэрнүүд болодог. Тус предпритиине табяад шахуу жэлэй Дарья Касьяновна Социалис Ажалай Герой К.П.Альцман хүтэлжэ ябана. Дарья Касьяновна Тумурова Улаан-Удэ ажалда гү, али һуралсада орохо зорилготойгоор 1945 оной һуул багта Удэгийн областийн Нүхэдэй районой Алят урйинһаа ерэнэн байна. Тийн 1946 оной дээр залуу басаган ФЗО-до нэхэлгын нэргэжэл шуудалхаяа оробо. ФЗО нэргэжэл үдэе Улаан-Удын сэмбэ нэхэдэг фабрикын нэхэлгын цехтэ социалисциин хурагшаар абтажа, жэл соо мотальшад хоёр жэл үнэргэнэ хойно мотальна нэргэжэлүүдэй оператор болобо.

«Баатар Мэргэн-2000» гэхэн конкурсдо

БЭЛИГ ЕХЭТЭЙ БАГШАНАРАЙ НЭГЭН

Энэ жэлэй октябрь нара соо Россин нийслэл хото Москвада «Жэлэй багша» гэхэн Россин багшанарай конкурс үнгэрбэ. Тус конкурсдо манай нютагай хүбүүн, Захаминай аймагай Енгорбойн дунда нургуулийн буряад хэлэ ба литературын багша Михаил Цыбикович Доржиев хабаадаһан байна.

Хото хүдөө нютагуудаар бэрхэ, бэлигтэйшье, шадалтайшье багшанар олон юм аабза. Тээд лэ хээээ нэгэтэ буряад хэлэнэй багша иимэ үндэр ехэ мүрысөөндэ илажа гараа гэжэ дуулаагүйлди даа! Энэмнай одоол манай түрэл хэлэнэй мандажа, хэргэжэ, дээшээ гаража байһые гэршэлхэн ушар болоно! Буряад Республикын эрдэм нуралсалай министр С.Д.Намсараев «Жэлэй багша» М.Ц.Доржиевта компьютер бэлэг болгон барихадаа: «Аяар холын юрын хүдөө нютагнаа буряад хэлэ, литературын багшын «Эрхим багша» гэхэн нэрэ зүүхэдэ урматойб даа», - гэжэ үнэн зүрхэнхөө амаршалаа хэн.

Бидэ Енгорбойн дунда нургуулида Михаил Доржиевтай хамта үхи хүүгэдые хүмүүжүүлжэ, эрдэм номдо нургажа, ажабайдалай үргэн

харгыда арбаад гаран жэл гаргажа байнабди. Буряад хэлэ, литература яһалашье бэрхэ, ажалша дүйтэй, урма зоригоор халиһан, аймаг соогоо мэдээжэ хоёр эршүүл Н.Ц.Очиров ба дээрэ нэрлэгдэһэн М.Ц.Доржиев заадаг. Хоюулан түрэл хэлээ, түүхээ, ёһо заншалаа нэргээжэ ажал хүдэлмэри нютаг нуга соогоо ехэл ябуулдаг, уран гоёоршье хэлэжэ, бэшэжэ шадаха, Захаминай зохёолшодой «Уран-Дүшэ» гэхэн литературна холбооной гэшүүд юм.

«Түрэл хэлэгүй, түүхээ мэдэхгүй хүн төөрижэ, тэнэжэ, одоол «манкурт» болохо» гэжэ нэргылдэгби. Энэ бодолыени Михаил Цыбикович Доржиев Москвада конкурсдо эльгээһэн эссе соогоо үшөө гүнзэги удхатайгаар, үргэдхэжэ бэшээ хэн. «Би нургуулида нурхадаа, буряад хэлэнэй хэшээлүүдтэ угаа дуратай хэм. Тиймэһээл түрэл хэлэнэй багша болохые шийдээ хэм», - гэжэ Михаил Цыбикович эссе соогоо бэшэнэ.

«Минии дээдэ нургуули дүүргэдэ, түрэл нургуулидаа ерэхэдэм, буряад хэлэнэй хэшээлүүд үшөөл тоогдодоггүй, расписанида эгээл һүүлшын хэшээлүүд болгон табиятай байдаг хэн. Бүхы найр наадан, элидхэл, найруулганууд ород хэлэн дээрэ үнгэрдэг байгаа. Түрэл хэлээ хүсэд мэдэхгүй хэды олон хүбүүд, басагад нургуулиһаа гараа гээшэ!» - гэжэ багша халаглана. Мүнөө төөбии таабайнарайнгаа, үбгэд хүгшээдэйнгөө, түүхэтэ зонойнгоо ёһо заншалые нэргээжэ, уг гарбалаа удхалжа, түрэл арадтаяа түб холбоотой байха гэхэн ажал ехэл ябуулагдана гээшэ. Михаил Цыбикович үхибүүдтээ хамта Енгорбой соогоо айл зоноор ябажа, урданай ажабайдал, ёһо

гурим, заншал заабари, хуушанай дуу, юрөөл, оньһон үгэ, таабари - аман зохёол буурал толгойтонһоо нуржа, бэшэжэ суглуулдаг, тэдэнээ хэшээлдээ шэнжэлдэг, хэрэглэдэг.

М.Ц.Доржиевай хэшээлүүд алишье талаһаа ехэл гүнзэги удхатайгаар үнгэрдэг. Багшын түрэл хэлэн дээрэ торон тогтонгүй, тордиггүйгөөр хөөрөжэ, хэлэжэ, зугаалжа байхыень шагнахада, одо заяатай, урма зоригтой, нэгэ заримдаа уярма, зүрхэ хүдэлгэмэ байдаг. Хаанаһаа иимэ гоё хайхан үгэнүүд, мэдүүлэнүүд гарана гээшэб даа гэжэ ханахаш.

Иимэл бэрхэ багшатай хадаа Михаил Доржиевай олон шабинар аймаг, республика дотор болоһон буряад хэлэ ба литературын олимпиадада түрүүшын нурунуудые эзэлдэг. Мүнөө 5 шабинанынь БГУ-да буряад хэлэ бэшэгэй факультетдэ нурана.

Энэ хүмий хүүгэдтэ хайхан жэшээ болон ябадаг. Тэрэ юумэнһээ зүрхэ алдаха, хашарха хашахые, арсаха хэрэлдэхые мэдэхгүй, тон томоотой, абари зангаар хайн, сэхэ тээшэн хэлэхэ, хэхэ хүн. Улаан-Удэдэ 1990 ондо болоһон залуу уран зохёолшодой XIV конференцидэ, 1991, 1996 онуудта Бүгэдэ Буряада хуралдаануудта делегат болоһон. Аймагта болодог үльгэршэдэй конкурсдо 1995, 1997 онуудта түрүүшын нуури эзэлжэ, республиканска хэмжээндэ шалгарһан байна.

Түрэл нютаг, түрэнэн тоонтоны, газар уһан, гол горхон, хада уулануудын манай хүбүүндэ тулгасань боложо, ехэл туһа, нүлөө үзүүлдэг ха гэжэ би ханадагби. Нээрээшье, буряад орон соогоо суурхан Енгорбой нютаг ха

юм даа. «Нэбшээ халхяар нэбшээлхэн, сөбэр агаараар амилһан, арюун хоншуу ая гангаар анхилжа байдаг үлзы нютагни, Енгорбоймни, минии сэдхэл зүрхэн соо уярмаар хайхан мэдэрэл түрүүлнэ», - гэжэ Михаил Цыбиковичэй шаби Соёлма Цыренова шалгалтын найруулга соогоо бэшээ хэн. Багшын олон шабинар бэлигтэй, шадалтайнууд, уран үгын, ульгам хэлэнэй жолооо хам баринхай, тойроод байһан оршон байдалые, юртэмсэ, байгааи анхаралтайгаар шэртэн адаглаад, сарюун гоё мүрнүүдээр ханал бодолоо шүлэглэн бэшэнэ.

2000 оной нажар Захаминада «Булагай эхин бурьялна» гэхэн ном хэблэгдэн гараа. Энээн соо Енгорбойн нургуулийн шабинарай шүлэгүүд, түрүүшын туршалганууд оронхой. Энэмнай «Булагай эхин» кружогой хүтэлбэрлэгшэд М.Доржиевай, Н.Очировай ажал хүдэлмэрийн, дүй дүршэлэйнь ехэ дүн болоно гээшэ.

**Һүнийн суурянда
алхамуудни соностон,
нажаһан дайдаар таран
дамжаһандал.**

**Зүрхэнэйм аялга
дуун болоод,
Заха холуур жэргэн
зэдэлһэндэл,**

- гэжэ Михаил Доржиевай бэшэһэн шүлэгэй мүрнүүдые уншахадаа, би иигэжэ шэбшэнэб: «Багшын «зүрхэн соо зэдэлжэ» байһан аялга дууень» эдиршүүд шагнан тодоод, үшөө саашань «заха холуур жэргүүлэ, зэдэлүүлнэ».

Хонгоодор угтай хүбүүнэй холын Москва хото ошожо, конкурсдо хабаадаха болоходонь, хамта хүдэлжэ байһан багшанарынь, аймагай захир-

гаанай нуралсалай талаар хүтэлбэрлэгшэ В.М.Бадмаев, методист Г.О.Бадлуева, мүн аймагаймнай түрүү, хүндэтэй нэрэтэй багшанар туһалаа хэн Ганса саарһа дансануудынь бэлдэхэ гээшэ аргагүй ехэ ажал юм ааб даа. Тиймэһээ булта хам орожо, үдэр хүнийе мартан хүдэлөө хэмди.

Октябрийн эхин багаар Михаил Цыбикович Москва мордожо, 75 бэрхэ шадалтай багшанарай дунда үнгэргэгдэһэн «Жэлэй багша» конкурсдо хабаадахадаа, үндэр сэгнэлтэ абажа, эрхим табанай тоодо оробо. 812-дох Москвагай нургуулида 7-дох классста хэшээл бэрхээр үгэжэ, онсо тэмдэглэгдэһэн байна.

Холын холо зоринһон хүбүүгээ хүлээһэн эмгэн буура Сэбэг эжынь үглөө бүхэндөө үрмэтэй сайһаань үнэр баян дайдааа үргэн, урматай, урагшатай ябахыень юрөөл үгээ хэлэн байгаа. Мүн баһа наһанайнь нүхэр амраг хайрата Доржо-Ханда гурбан ала басагадтаяа, мүнөө хаяхана (сентябрь нара соо) энэ дэлхэтэ мүндэлхэн хүбүүтээ тоонто нютаг Енгорбойдо хүлээжэ байгаа.

«Жэлэй багша» М.Ц.Доржиевнай үшөөл бэлиг ехэ тэйгээр, залиршагүй ошотойгоор, үрэ дүнтэйгөөр түрэл нютагтаа буряад хэлэ, литература олон жэлэй хугасаа соо зааж байха бээ гэжэ найданаб. Иимэл ухаатай һонор, урагшаа ханаатай, хайхан сэдхэлтэй хүнүүдээр уужан Буряад оромнай олошоржо, суурхажэ байг лэ даа!

**Элеонора БАЛЪЖАНОВА
Захаминай аймагай
Енгорбойн дунда
нургуулийн ород хэлэ ба
литературын
багша.**

«Аламжа Мэргэн Арюун Гоохон хоёр-2000» конкурсдо

УРАГШАА НАНААТАЙ АЖАЛША БҮЛЭ

Эддин хонгор Эгэтын-Адаг нютагтам Виктор Васильевич Екатерина Федоровна Макаровтанай бүлэ үнэр баян ажаһуудаг юм. Гушаад жэлэй хугасаа соо харилсан, ажалай жолоо шаггаар адхан ябаһан өөрынни үетэн болохо Макаровтан тухай бэшэхэ хүсэл эрмэлзэлдэ үнихэнэй абтаһанаа хүсэддүүлхэ гээ хүм.

Виктор Васильевич нютагтаа жолобшоноор, Екатерина Федоровна Эгэтынгээ-Адагай дунда нургуулида хүмүүжүүлэгшээр ажаллажа, олондо хүндэтэй болонхой даа.

Екатерина Федоровна ниитын ажалһаа нэгэ арсаа гэжэ байгаагүй. Олохон жэлдэ нютагайнгаа эхэнэрнүүдэй бүлгэм ударидаа, үнөө

наһанайнгаа амаралтада гараашье һаа, хамтын ажада урда ябаһаар. Сэхыень хэлэхэдэ, Екатерина Федоровнае «артистка» гээд нэрлээ бол, алдуу болохогүй. Энэ эхэнэр ород яһанайшье һаа, уһан буряадаар сөбэрээр дуугардаг. Буряадай арадай поэт Цырендулма Дондогойн «Эхэ» гэжэ поэмэ сооһоо нэгэ хэһэг уншахадаань, хүдөөгэйнгөө тайзан дээрэһээ богонихон сценкэнүүдтэ наадахадань омогорхоомор!

Нэгэтэ мицни нүхэр, буряад хэлэнэй багша, Санжа Банзаракцаев Макаровтанһаа ерээд, «Яагаа гоёор буряадаар хөөрөлдэдэг айл гээшэб», - гээд хонирхон байгаа бэлэй.

Екатерина Федоровна түрэлхиин оюун бэлигтэй байһанаа оло дахин гэршэлээ. 1992 ондо Сэлэнгийн аймагай Ташир нууринда үнгэргэгдэһэн республикын арадай театрнуудай фестивалда хабаадалсахадаа, Екатерина Федоровна «эгээл бэрхэ артистка» гэгдээд, тухай шанда хүртэһэн юм. Тэрэ жэлдэ манай нютагай соёлой эдэбхитэд нютагайнгаа мэдээжэ драматург, Буряад Республикын гүрэнэй шангай лауреат

Ринчин Хамаевич Бадмаевай «Зандан Жуу» гэхэн зүжэг абаашажа, «арадай театр» гэхэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө юм. Тус зүжэгнай тэрэ жэлын Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай тайзан дээрэ табигдажа, Екатерина Федоровна Буряад Республикын арадай артистка Дагзама Сулсуковна Чимитовагай үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө бэлэй.

1997 оной июнийн 7-до Баргажанай аймагай Баян-Гол нютагта Буряад ороной арадай театруудай фестивалиин 2-дохи шатань үнгэргэгдөө. Манай театрай коллектив энэ фестивалда мэдээжэ драматург, Буряад Республикын гүрэнэй шангай лауреат Баир Эрдынеевэй найруулан бэшэһэн «Жэгтэй үдэр» гэжэ нэрэтэй шэнэ зүжэг абаашаа. Гэсэгмаа хүгшэнэй рольдо наадаһан Екатерина Федоровна Макарова гүйсэдхэжэ байһан нюурайнгаа сэдхэлэй байдалые үнэншэмэ зүбөөр, тоб байса гаргажа, «артистка» нэрээ үшөө дахин гэршэлээ.

Виктор Васильевич Екатерина Федоровна Макаровтанай ажалһа бэрхэнь, мүн урагшаа наһаниинь

түрэнэн эхэ эсэгэйһээнь заяатай. 1940 ондо Курска областьһоо Буряад орон руу нүүгшэдэй тоодо оролсожо, Екатерина Федоровнагай гэртэхинь харин 1953 ондо Виктор Васильевичэй гэртэхин гэр бүлөөрөө Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ коллеж (Эгэтын-Адаг) зөөжэ ерээ бэлэй. Удангүй холын энэ дайда дүтэ боложо, эндэхи хизаар нютаг, хүн зонины энэрхы сэдхэхэлээрээ, ажаллаа бэрхээрээ тэднэртэ ехэтэ найшаагдаа. Тэрэ гэхээр эрэнэн энэ бүлье ерүүд гэжэ хэншые тоолохоёо болинхой юм.

Виктор Васильевич Екатерина Федоровна хоёр зургаан үри хүүгэдые түрээжэ, мүнөө үен табан аша эзэнэртэй баян бардам нууна даа. Макаровтан үнэн сэхэ ажалайнгаа түлөө олон тоото Хүндэлэлэй грамотануудаар, холын хото городуудай курортнуудай путевкоор шагнагдаһан байна.

Энэ эдэбхи ехэтэй, ажалла Макаровтанай бүлэдэ элүүр энхые, удаан жаргал үрээ!

**Полина ЭРДЫНЕЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.**
Ярууна, Эгэтын-Адаг.

түшэхэ, модо буулгаха, лүн абаха, шуна ханаха, төөнэхэ, үгэлыгэ үгэхэ, дайсаниие болон ада шүдхэр дараха мэтын үйлэнүүдтэ найн. Зүгөөр бага хүүгэдые гэрһээ ондоо тээшэнэ эльгээхэ, бэлбэһэн эхэнэрэй гэртэ орохо, үнээс угааха, ехэ хэрэг эхилхэ, бурханай ном уншаха, тушаал эзэлхэ, суглаа зарлаха, хурим түрэ

залаха, замда гараха, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, тараг бэрхэхэ, айраг халааха, амгалан байдалай түлөө үргэл үргэхэ, дасан (дуган), мургал шүтээнгэй бусад зүйлнүүдые бүтээхэ, зурхай шудалха, балин шатааха, агнуури хэхэ, уранай ажал эрхилхэ мэтын үйлэнүүдтэ найн. Гэбэшые аян замда гараха, шэрдэг бүрихэ, хадаг табиха, бэри буулгаха, хурим түрэ хэхэ,

соло олоо хаа, ехэ муу байха, гэр балгаана баряа хаа, 100 үдэр соо түймэртэ шатаха гэдэг. Мүн баһа шуна ханаха, төөнэхэ, хүпи ябаха, тэнгэри тахиха, уйлаха гасалха, тангариг үргэхэ, суглаа хэхэ, тээрмэ бариха, наһа барагыше хүдөөлхэ, газар малтаха, зураг зураха, бөөгэй хэрэг үйлэдэхэ, модо үндэрхэтэйнь унагааха, хубсаһа

холо эльгээхэ, үхибүү үргэжэ абаха, улай гаргаха, хүн дүрсээ аддаха, эблэрхэ, хэлсээ хэхэ, ном оршуулаха, сангарил хураха, маани сахиха, бэри буулгаха, нүүхэ, замда гараха, мори, үхэр худалдаха мэтын үйлэнүүдые сээрлэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа хаа, үбшэн хүрэхэ.

Гарагай 7-до шэнын 13 (декабрин 9).

Сагааншан үхэр, 9 улаан мэнгын, шоройдо хуудалтай үдэр. Бисалгал хэхэ, даллага абаха, хэшэг дуудаха, ада шүдхэр, хаад тодхор, эльбэ дараха, тангаригаа болуулаха, модоор, түмэрөөр дарха эрхилхэ, ажалшаниие хүлхэлхэ, хүниие аргаламжада оруулаха, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, түрэлхидэй хоорондо холбоо бэхижүүлхэ, аршаанаар бэээ ариудхаха, хани нүхэдэй аша туһада түшэхэ, буян үйлэдэхэ, уранай ажал эрхилхэ, наһа утадхалгын ном уншуулаха мэтын үйлэнүүдтэ найн. Харин үхэр худалдаха, хадаг табиха, бэри буулгаха, наһа барагышн хэрэг үйлэдэхэ, хээрэ нүхэ малтаха, тушаал даажа абаха, дарсаг үлгэхэ, гэрэй хуури табиха, бурханда мургэхэ, үри зээлигэ түлэхэ, шуна ханаха, төөнэхэ мэтын үйлэнүүдэ хорюултай.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абабал, зол ушарха.

Гарагай 1-дэ шэнын 14 (декабрин 10).

Хара бар, 8 сагаан мэнгын, түмэртэ хуудалтай үдэр. Гахай нарада бар үдэр тудахадаа, тэрсүүд гэхэ гү, али тон харша удхатай. Энэ үдэр алибаа найн үйлэ хэрэг үйлэдэжэ болохогүй, муу хойшолонтой байха. Жэ-шэнь, шэнэ гэр барибал, эзэдыннь халаха, хахасаха аюултай; бэри буулгабал, нүхэрхөө халаха гэм олохо; дасан (дуган) барибал, лама хубсарагууд тогтохогүй; замда гарабал, хулгайшада, дээрмэшэд ушарха; үрхэ таряа тарибал, дары хатаха; нэрэ адар олобол, саашаа доройтохо; мал адууна суглуулбал, үгы болошохо; хэшэг даллага абабал, юуныш болохогүй, хэшэгэй бурхан ерэхгүй.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаагүй хаа, гээрэ.

XVII ЖАРНАЙ САГААН ТҮМЭР ЛУУ ЖЭЛ

ҮБЭЛЭЙ ЭХИН УЛААГШАН ГАХАЙ НАРА

Буряад литэ	8	9	10	11	12	13	14
Европын литэ	4	5	6	7	8	9	10
Гараг Нэрэ Үдэр	Дабаа Лара понед.	Мягмар Марс Вторник	Лагба Меркури среда	Пүрбэ Юпитер четверг	Баасан Солдон пятница	Бимба Сатурн суббото	Нима Наран Воскр.
Үнгэ Үдэр	улаан бишэн	улаагшан тахья	шара нохой	шарагшан гахай	сагаан хулгана	сагаан үхэр	хара бар
Мэнгэ	5 шара	4 ногоон	3 хүхэ	2 хара	1 сагаан	9 улаан	8 сагаан
Һуудал	уһан	уула	модон	хиу	гал	шорой	түмэр

хэхэ, найрлаха, хадаг табиха, бэри буулгаха, гуйраншада юумэ харбайха, даллага абаха, хубсаһа эсхэхэ, наһа барагыше хүдөөлхэ мэтын үйлэнүүдтэ муу.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа хаа, үбшэн хүрэхэ.

Гарагай 4-дэ шэнын 10 (декабрин 6). Бадма Самбаавын үдэр.

Шара нохой, 3 хүхэ мэнгын, модондо хуудалтай үдэр. Бурханда мургэхэ, зальбарха, тахиха, лусуудта үргэл үргэхэ, уһан балин (чавдор), лусуудай балин (лудор) гаргаха. Аюушын наһа хүртэхэ, наһанай хүсэ арьбажуулаха, эм, аршаан найруулаха, гоёлой хубсаһа, шэмэг зүүдхэлып бүтээхэ, эм

тангариг үргэхэ, модо отолхо, газар малтаха, абаһанаа бусааха, үнээс угааха, модо сабшаха, отолхо, шулуу шорой хүдэлгэхэ мэтын үйлэнүүд сээртэй.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа хаа, бэрын юрэнхы тамир найжарха.

Гарагай 5-да шэнын 11 (декабрин 7).

Шарагшан гахай, 2 хара мэнгын, хийдэ хуудалтай үдэр. Үбэлэй эхин нарада гахай үдэр тудахадаа, тон муу, модон хохи гэгдэдэг. Тиймһээ энэ үдэр ямар нэгэн найн үйлэ эрхилхэ болохогүй. Модон хохи үдэр бэри буулгаа хаа, үри бээгүй байха, наһа утадхабал, ута болохогүй, таряа таряа хаа, оройдоошые ургахагүй, нэрэ

эсхэхэ, шэрдэг бүрихэ мэтын үйлэнүүд тон хорюултай.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаагүй хаа, гээрэ.

Гарагай 6-да шэнын 12 (декабрин 8).

Сагаан хулгана, 1 сагаан мэнгын, галда хуудалтай үдэр. Бурханда мургэхэ, зальбарха, тэнгэри, сахиюуса, лусууд тахиха, үүдэ гаргаха, аршаанаар угааха, хяһа гаргаха, юумэ худалдаха, номнол хэхэ, даллага абаха, хэшэг дуудаха, хубсаһа эсхэхэ, эм найруулаха, дасан (дуган), мургал шүтээнгэй бусад зүйлнүүдые бодхоохо, тарниин бүтээл эрхилхэ, хани нүхэдөө суглуулха мэтын үйлэнүүдтэ найн. Гэхэ зуура үхибүү хүлдэ оруулха, бага хүүгэдые гэрһээ

«Аласай холбоон -2000» конкурсдо

БАЙГААЛИНАА ҮГТЭНЭН ЯЛАС ГЭМЭ БЭЛИГ

Соёлой институт дүүргэжэ, клубай мэргэжэлтэ болоһон Д.Бадлуев бэлигтэй зоной тоонто гүүлэдэг Хэжэнгэ нотаг ошожо, талаангаа хурсадхаа бэлэй. «Ургы» гэнэн арадай хоорой, арадай театрай, агитбригадын артистнуудтай хамта хүдөө нотагуудаар концерт наада харуулба. Шэнэ жэлэй хүхиюу зугаатай, шог ёгтогто найрнуудта хабаадаха, Шива гэнэн хатарай бурханай энэдхэг хатар үндэр хэмжээндэ гүйсэдхөө нэн. Бидэ Хэжэнгэдэ соёлой талагта хүдэлхэ үедөө эмхидхэлшын, найруулагшын бэлигтэй, бэрхэ хатаршанай, дуушанай ехэ абьяастай гэгжэ Даңдартай суг концертүүдтэ хабаадахадаа элирүүлэ бэлэйбди. Хэжэнгын соёлшод П.Ц.Доржиева, С.Н.Намжилон, В.И.Аносов, А.О.Дамбаев, Р.Глазкова Даңдарай бэлиг шадабарине дэмжээ нэн.

«1978 онһоо РИМЦ-дэ урилгаар хүдэлжэ эхилхэдээ, элдэб арадуудай хатар гүйсэдхэдэг «Лотос» гэнэн зүүн зүгэй хатарай ансамбль бии болгожо, Чехословаки, Франци, Монгол, Япон, Голланди, Бельги гастрольдо ошоо нэмди. Буряад, монгол арадууднаа гадна энэдхэг, Шри Ланкын хатарнуудые түрүүн өөрөө нүхэдтээ суг хатардаг нэм. Мэргэжэлтэ балетмейстертэй уулзахаа ехэтэ хүсэдэг бэлэйб. Тийгэжэ талаан тудажэ, Непалда энэдхэг хатар заадаг Суреш Мисра гэгшэдэ нуража, бэлигһэнь хубаалдааб. Удаань мүнөө үсын зүүн зүгэй эстрадна хатар гүйсэдхэдэг «Дунгар» гэнэн варьетегэй бүлэг 1989 ондо байгуулаа нэм» гэжэ наһанааа хүсэдүүддэг, шанга хараа бодолтой Даңдар Жапович тодорхойгоор хөөрөөд, 1997 ондо «Бадма Сэсэг»

гэнэн хатарай мэргэжэлтэ театр республикын Соёлой министерствын дэмжэлгээр эмхидхэлһээ гол ажани, бэелхэн хүсэлни гэжэ баясан онсолоо. Театрай коллективтэ 38 хүн, тэрэ тоодо хүгжэмшэд, балсэдэй артистнууд, дуушад, захиргаанай эмхидхэлшэд - нэгэ хүсэл эрмэлзэлтэй нүхэдэнь хүдэлдэг юм. Өөнхдөө гоё найхан костюмуудаа оёдог, багуудые, малгай титимүүдые ниилэн дархалдаг, театрайнгаа байра зохион байгуулдаг онсо шадабаритай «Бадма Сэсэгэй» эбтэй коллектив 2 дахин Испанида, Италида, Германида, Францида, Канадада, Тайваньда, Монголд, Бельгидэ уран бэлигээ гэршэлэн, түрэл арадайнгаа аман зохёолой баялигтай, искусстватай танилсуулаа.

Энэ хабар эмхидхэлһэн авторска үдэш дээрэ орё хүндэ модерни-балет, циркын акробатика, тийхэдэ Энэдхэг хатарай конкурсн үдэшэ харуулжа, өөрөө ехэ зохидоор дуулажа, эндэ сугларагышадые гайхуулаа, гэлыгээ нэн. «Зохёохы ажалай 25 жэлэй тоосоото үдэшыемни үнгэргэхэдэ горитой туһа хүргэһэн, дэмжэлһэн нотагаархидтаа - аймагай гулваа байһан Л.Д.Турбяновта, мүн К.Ж.Малановта, Ч.Б.Шенхоровто, Э.Д.Пархасвта, Л.Д.Бадмаевта, түрэлхидтөө, нүхэдтөө баярые хүргэнэб. Суг хүдэлдэг нүхэдни, үүсхэл ехэтэй эдэбхитэднай Т.М.Чимитова, С.Ц.Раднаев, монгол багша, диркдэмнай туһалдаг Борхуу ехэ ажал ябуулжа, наһан шэнэ программаяа харагышадай үзэмжэдэ табижа, Хун шубуудта арадтаа зориулһан хатар дуунуудтай, мүн элдэб арадуудай хатарай искусстватай

танилсуулабди. Бүхы юумэндэ мүнгэн хэрэгтэй. Саашадаашы монгол угсаата арадайнгаа соёл харуулаха хүсэлтэйбди. Хаанашы ябахандаа, түрэл Буряадаа уласхоорондын олон тоото фестивальнуудта, конкурснуудта түлөөлжэ, нимэ баян соёл искусстватай, фольклортой, түүхэтэй арад байһанаа харуулбабди. Мүнөө ерэхэ зун Европодо үнгэргэгдэхэ фольклорой уласхоорондын фестивальда уригданхайбди. Театраа хүгжөөхэ, шэнэ программа бэлдэхэ зорилготойгоор ондоо гүрэнүүдээр гастрольдо гараха гол хүсэлтэйбди» гэжэ хөөрөөн Д.Ж.Бадлуев байгаалиһаа үгтэһэн ялас гэмэ бэлиг талааншай, бурханһаа үршөөл хайратай, нотагаархиднаа халуун дэмжэлгэтэй хатарай одон, суута артист, сэдхэл зориг дүүрэн, олоной түлөө оролдосотой ябаһан хүн байна.

XXI зуун жэлдэ түрэл ороноо харин ороноудта түлөөлхэ эдир хатаршадые б наһанһаань хургажа, бэлиг талаангаараа хубаалдажа байһан Даңдар Жапович Бадлуевай ажалда үшөө ехэ амжалга, ажабайдалдань аза жаргал хүсэ! Эсэгынгээ мэргэжэлэй харгы шэлэһэн, хореографическа училицида хурадаг наран шэнги Наранги басаганинь угаа алдахагүй, Даңдар Жаповичай цэрые оло дахин нэрлүүлхэ байха. Одоо заяанинь, бэлиг талаанинь улам бадархань болтогой!

Бэлигма ОРБДОЕВА. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Россин соёлой габыата хүдэлмэрлэгшэ Д.Ж.Бадлуев энэдхэг хатар гүйсэдхэнэ.

Гэр булынь альбомһоо.

Даңдар Жапович түрэл найхан Тун-соёлыгөө аймагай Далахай нотагта 1951 ондо түрэлһэн юм. Найман хүүгэдтэй бүхгалтер байһан Лопсонович эсэгынгээ, үхибүүдээ болоһон Даңдар хубууниинь үгтэй кинодо, илангаяа энэдхэг кинодо үгтэй байгша нэн. «Тэрэ үедэ телеклубта хаража баясахаш. 4-дхи кино ташуур бариһай, чешскэ хатар оролдосотойгоор гүйсэдхөө бэлэйб. Түүшын түрүүшын хатар байгаа» гэжэ Даңдарай шарай найхан толотон байгаа нэн.

**РОМАН
СО СЧАСТЛИВЫМ КОНЦОМ**

Около года все следил за бурным течением их романа. Летом 1998 года они вместе, уже будучи женихом и невестой, создают дуэт. Гастроли в Калмыкии, запись компакт-диска в Монголии, Казахстан: каюк «Медое», где проходил грандиозный фестиваль «Азия-Даусы» - буквально все очарованы этой парой.

28 ноября 1998 года, ровно через год знакомства состоялась свадьба Нонны и Зоригто. Подрастает маленький сынишка - радость и гордость семьи Тогочиевых. Все опасения в том, что «любовная лодка разбилась о быт» напрасны. Их гостеприимный дом - это то место, где

«Современная семейная пара-2000»

**СОЮЗ ТАЛАНТА
И КРАСОТЫ**

ЗОРИГТО

Зоригто Тогочиев звездой был всегда. Воспитанник лицей-интерната №1, его гордость и надежда Зоригто, после окончания школы, поехал учиться в Санкт-Петербургский университет. «Лучший баритон Питерского университета» в свободное от учебы время зарабатывал себе на жизнь... на арене цирка.

Зоригто мечтает покорить мировую сцену. Яркий и талантливый, с сильным и оригинальным голосом Зоригто ставит перед собой цель и уверенно достигает ее.

В 1997 году он приехал из дождливого Санкт-Петербурга в солнечный Улан-Удэ и поступил в музыкальное училище имени Петра Ильича Чайковского к знаменитому педагогу Вячеславу Елбаеву.

НОННА

Нонна Цыбенжапова очень любит петь и танцевать. У нее колоритное сопрано и гибкая фигура. В Бурятию Нонна приехала из Тынды - столицы БАМа. Училась в Хабаровске, в технологическом колледже и была модельером хореографического ансамбля. В 20 лет она приняла участие в конкурсе красоты «Мисс Тинда». После того, как Нонна стала «Вице-мисс Тинда», она решила посвятить свою жизнь сцене. Первым ее шагом был отъезд из родительского дома на родину, в Бурятию. В 1997 году вместе с сестрой она поселилась в Улан-Удэ.

У Нонны золотые руки: она создает модели вечерних платьев: для концертов, вечеров, свадеб и владеет секретами кухни многих стран мира.

Решение Нонны получить музыкальное образование и стать певицей стало судьбоносным. В училище имени П.И.Чайковского она встретила Зоригто.

собираются друзья, где творчество на первом месте. Зоригто успел поработать в Городском центре культуры «Гиллой» и в 22 года стал заместителем директора. Семья Тогочиевых - лауреаты и дипломанты многих фестивалей джаз-рок-поп музыки в различных городах России, Казахстана, Монголии, авторы и режиссеры музыкальных шоу, активные участники республиканских фестивалей, хит-парадов и

концертов. В планах грандиозный проект - гастроли молодых артистов Бурятии по всем районам республики. «Надо поднимать культуру в районах, чтобы не только городские зрители знали молодую эстраду Бурятии, но и сельчане имели о ней представление», - говорит Зоригто, почетный гость многих фестивалей на уровне знаменитых звезд из разных стран.

Мы бы хотели доказать, что в Бурятии есть джаз, рок, мы верим, что у нас все получится».

Зоригто и Нонна верят в свои силы, в судьбу, что свела их вместе и верят в то, что браки заключаются на небесах.

Валерия НАМСАРАЕВА.

«Аламжа Мэргэн Аржун Гоохон хоёр-2000»
гэжэн конкурсно

**«БУРЯДТААШЬЕ БУСАНАМНАЙ
ХЭШЭГТЭЙЛ БАЙБА...»**

Жэгтэйл намтартай даа эдэ хоёрнай... Ага шотагта ажагуудаг байхан элинсэг хулинсагуудайнь агууехэ хубисхалай үедэ Хитадай Хүлэн Бүйрэй Шэнэхээн руу тэрвэдэһэн хаань, мүнөөнэй хубилган шэнэхэдэглэн үедэ хамасэрэнэй Бадматан жэнхэни буряад уг заншалаа нөөсөлэн ганзагалаад, Буряад орондоо буужа ерээ бэлэй. Угаа уудалхаар, урдынгаа байдал дурдахаар, мүнөөнэй сагаа шэмэглэхээр, баяжуулаар - хэцэгтэй, бэлэгтэй буугаал даа, аба эжинэрэингээ алтан тоонтодо...

та хөөрэнэ. Соёлой хубисхалай үеһэнэрхэн аха эгэнэ хоёройнгоо арба гэрээ хүүгэдэе айл бүлэ болоторнь энэ айлдэ харалсахан байна.

Буряадай багшанарай колледжада жэлэй саана хүдэлжэ эхилхэнхэеэ Шэнэхээнэй бусад эдбхитэдтэй орломо 8 буряад, 2 эвенк нурагшадые Сэрсэгма багша наашань хуралсада асаруулаа буряад ёһо заншалаа, оёдол урлада үгэтэниие хургажа, оёдол сэнгэй ажагуулаана. Буряадай үндэһэн соёлы эблэлэй, элдэб хургуулинуудай захира дэгэл захатануудые нилээн лэ бүтээг буряад хубисхалай дэлгэрүүлэе даа. «Уг уһанда хаяхагүй» гэлэн номоо хэблүүлэ гаргуулаа. Хоёрдохы номын хэблэлэ бэлэн. Шэнэхээн буряадуудай хуби тухай үжэгэнь Буряадай драмын театрт табигдаха байха.

Шэнэхээн Буряад хоёрой хоорондоо тогтоохые оролдонбди. Шэнэхээнэй дуушад, хатаршадые видеоскадээр буулгаад асаржа харуулаабди «Буряад үнэн» газетин редакцията холбоотой хадаа ахамад редактор, уран зохиолшон Ардан Ангархавай ябуулан байхан үргэн ехэ хүдэлмэри тухай шэнэхээнэйхидтэ хөөржэ үгөөбди «Морин хуур», «Одон», «Вершини» журналуудтай танилсуулаа хэмди, - гэж Бадма нүхэрэнь нэмэжэ хэлэбэ.

Буряад орондоо бусааар бия аяншад болошообди. Бадматааа хожуун Ага оло ошообди, үндэр Аха, Түхэнээн ба хоёршүэтэ Баргажан, Хурамхаанай ябаабди. Байгал далайгаа долоо дахь бараалхаабди. Шэнэхээнэдэ байхан угсаатандаа Байгалай мэндэ абааша ошонобди. Буряад зомнай дэлхэйн ямарш буланда ахамидараа наа, хэлээ, соёлы хүгжөөн байха шадабаритай шэнэхээнэйхидэй жэшээ харуулаа биш Буряадтаашье бусанамнай хэшэгтэйлэй - гэжэ Сэрсэгма багша сэнгэй тобшоомо хээ хэн.

Байгалай долгиндол номин, тахижа хууһан галаймнай дүлэндэл улаан торон буряад дэгэлүүлээ үмдэһэн Бадма Сэрсэгма эгэнэ хоёрой угай найрааһуудтэ, уран зохиолой үдэһэнүүдтэ, урхайханай харалгануудта урматын элдэб хабаадан, буряад заншалаа дэлгэрүүлэ ябахыень харахада, хэдыш гоёб даа. Ямаршье хүнэй сэдхээдэ жэнхэни аялалта зэдэлхээр лэ. «Эрэ хүн - зоригшон» эхэнэр хүн - эсхэнэдээ» гэлэн урдэһэн сэнгэй үгэ эдэ хоёрһоо удхатай да Буряадаймнай шэмэжэ - Аламжа Мэргэн Аржун Гоохон хоёрһоо...

Галина ДАШЕВА

ШЭНЭ НОМ

Улаан-Баатар хотын «Чингисхаан» зочид буудалда «Манлай. Владимир Путингай хэбэн хөөрэлдөөн» гэлэн монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номтой танилсалга болобо.

Энэ номой авторнууд - Н.Геворкян, Н.Тимакова болон А.Колесников юм. Харин ород хэлэнхэ монгол руу Россия мэдээжэ монголшо эрдэмтэн Ю.Кручилинэй хүтэлбэри доро дээдэ гарай оршуулагшад С.Боожоо ба К.Мэргэн хоёр монголшооло.

МАНЛАЙ

Россия Федерациин «Разноимпорт» компаниин мүнэгэ һангаар тунгалһанай ашаар «Агийма» гэжэ хэблэлэй байшагда хэблэгдэбэ.

Путин тухай номтой танилсалгын баяр ёһололод Монголой Президентын хэрэгүүдые эрхилэгшэ С.Баяр, Монголдохи РФ-гэй элчэн сайд О.Дерковский, Монголой Правительствын түлөөлэгшэд болон сэхээтэд хабаадасаа.

Бадмажаб ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ.

Хайрата аха

**ХАМАГАНОВ
Егор Павловичай**

наһа бараһан ушараар, Үгдэхэтэнэй болон шажануудай нэгэдэлүүдтэй холбооной талаар комитетэй түрүүдэгшэ В.М.Алексеевада гүнзэгы шаналал гашуудалаа Буряад Республикын Президенттын захиргаан болон Правительство мэдүүлнэ.

Яруунын аймагай Мужыха шотагта, декабриин 1-нэй 12 саһаа хүдөөлүүлгдэхэ.

Удаан саг соо хүндөөр үбнэлхэнэй удаа

**ЖАДАМБАЕВА
Гарма Ринчиновна**

наһа бараба гээд түрэлхидын болон дүтын хүнүүд шаналал гашуудалтайгаар мэдүүлнэ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Ахамад редактор А.Л.АНГАРХАЕВ
РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: Б.М.Ж.БАЛДАНОВ (ахамад редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕВА (ахамад редакторай орлогшо), Б.В.ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (харюусалгата секретарь), Б.Ц.СЕМЁНОВ (РФ-гэй Гүрэнэй Дүүмэ), Е.К.ХАНХАЛАЕВ (Буряад Республикын Правительство), Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал); таһагуудые даагшад: Н.Д.НАМСАРАЕВ, Д.Ш.ХУБИТУЕВ, Л.А.Н. ГЕРГЕНОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, С.Д.БУДАЕВ, Л.Д.ТАПХАЕВ, Д.Д.АНГАЕВ; В.И.ПИНТАЕВ (хэблэлэй редактор).

Редакцин телефонуд: ахамад редакторай - 21-50-96 (факс), приёмнын - 21-54-54, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-68-08, 21-64-36, харюусалгата секретариин - 21-50-52, секретариатай - 21-50-52, таһагууд:экономикын болон политикын - 21-63-86 (даагшань), 21-34-05, соёлой болон түүхын - 21-60-21, залуунуулай, оюутандай ажабайдалай болон олонингэ хүдэлмэринин - 21-54-93 (даагшань), 21-69-58, мэдээлэлэй болон спортын - 21-55-97, рекламн болон коммерческэ ажалай - 21-62-62, захилай - 21-67-81, хэблэлэй - 21-55-97, 21-33-61, операторай - 21-54-93 (даагшань), 21-69-58, мэдээлэлэй болон спортын - 21-55-97, рекламн болон коммерческэ ажалай - 21-62-62, захилай - 21-67-81, хэблэлэй - 21-55-97, 21-33-61, операторай - 21-61-35, фотокорреспондентүүдэй-21-33-61, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерийн - 21-23-67, кассын - 21-57-63, вахтын - 21-60-91

Манай адрес:
670000, Улаан-Удэ хото, Каландарнивиллин йилсэ, 23, "Буряад үнэн" газетин редакци.
E-mail: unen@buriatia.ru.

Газетэ хэблэлэй 4 хуудалан хэмжээтэй. Индекс 73877. Хамтын хэлэг 23.600. Хэблэлдэ тушаагдан саг 17.00.

"Республиканска типографи" гэлэн АО-до газетэ 7200 хэбгээр хэблэгдээ. Директорийн телефон: 21-40-45. Б-0165-дахи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 8393.

Тоонуудай, бодото барнтануудай, хүнэй, шотагай нэрнүүдэй бэшэлгыг хазагайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакцин наманга автрайхитай адли бэшэ байжа магад.